

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

RIGORÓZNÍ PRÁCE

**APLIKACE VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY VE
SPORU Z KUPNÍ SMLOUVY**

**APPLICATION OF THE UN CONVENTION
ON THE INTERNATIONAL SALE OF
GOODS IN A PARTICULAR DISPUTE**

Konzultant: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.

Zpracovatel: Mgr. Stanislav Kuba

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30. březen 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracoval samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených. Všechny využité prameny a literatura byly řádně citovány. Tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu. V úvodní obecné části této rigorózní práce jsem částečně vycházel také z mé diplomové práce, která se zabývala výlučně obecnou problematikou Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží.

V Praze dne 30. března 2011

.....

Děkuji konzultantce rigorózní práce Prof. JUDr. Monice Pauknerové, CSc., DSc. za pomoc a cenné rady při vypracování této práce. Kromě toho děkuji vedoucí rigorózní práce Prof. JUDr. Monice Pauknerové, CSc., DSc. a také JUDr. Vladimíru Balašovi, CSc. za jejich přispění k zájmu o problematiku kupní smlouvy v mezinárodním obchodě v rámci předmětu International Commercial Arbitration Moot a za přípravu studentů reprezentujících Univerzitu Karlovu v této soutěži, mezi něž jsem měl tu čest patřit.

OBSAH

1.	ÚVODNÍ VÝKLADY	3
1.1	Obecně ke kupní smlouvě v mezinárodním obchodě	3
1.2	Historický výklad.....	4
1.3	Kolizní úprava.....	6
1.3.1	Úvod.....	6
1.3.2	Volba práva.....	7
1.3.3	Jiní hraniční určovatelé	7
1.3.4	Obchodní zákoník a kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku	8
2.	VÝKLAD VYBRANÝCH USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY (OBEČNĚ)	9
2.1	Úvod.....	9
2.2	Interpretační ustanovení.....	12
2.2.1	Článek 7. Vídeňské úmluvy.....	12
2.2.2	Článek 8. Vídeňské úmluvy.....	15
2.3	Ustanovení týkající se uzavírání kupní smlouvy v mezinárodním obchodním styku.....	17
2.3.1	Návrh na uzavření smlouvy (nabídka).....	17
2.3.2	Zrušení nabídky	18
2.3.3	Odvolání nabídky.....	19
2.3.4	Odmítnutí nabídky	21
2.3	Přijetí nabídky (akceptace)	22
2.3.2	Náležitosti přijetí.....	22
2.3.3	Přijetí nabídky s odchylkami	25
2.5	Ustanovení týkající se vad zboží	27
2.6	Ustanovení týkající se prohlídky zboží.....	30

2.6.1	Kontrola zboží.....	32
2.6.2	Oznámení vad	34
2.6.3	Výjimky z povinnosti oznámit vady	36
3.	APLIKACE VYBRANÝCH USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY NA KONKRÉTNÍ SPOR Z MEZINÁRODNÍ KUPNÍ SMLOUVY	38
3.1	Popis skutkového stavu.....	38
3.1.1	Soutěž Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot.....	38
3.1.2	Popis skutkového stavu.....	38
3.2	Aplikace ustanovení Vídeňské úmluvy, závěrů literatury a judikatury na uzavření kupní smlouvy	41
3.2.1	Stručné rozvedení skutkových okolností	41
3.2.2	Rozbor argumentace svědčící kupujícímu	42
3.2.3	Rozbor argumentace svědčící prodávajícímu	46
3.3	Aplikace ustanovení Vídeňské úmluvy, závěrů literatury a judikatury na spornou kvalitu zboží.....	48
3.3.1	Stručné rozvedení skutkových okolností	48
3.3.2	Rozbor argumentace svědčící kupujícímu	49
3.3.3	Rozbor argumentace svědčící prodávajícímu	59
3.4	Aplikace ustanovení Vídeňské úmluvy, závěrů literatury a judikatury na spornou prohlídku zboží	67
3.4.1	Stručné rozvedení skutkových okolností	67
3.4.2	Rozbor argumentace svědčící prodávajícímu	68
3.4.3	Rozbor argumentace svědčící kupujícímu	79
4.	ZÁVĚR	93
	Seznam použitých pramenů a literatury	99
	Internetové zdroje.....	103

Úvod

O mezinárodním obchodu můžeme mluvit od doby vzniku prvních státních útvarů, a tedy od doby, kdy je možné začít mluvit o smluvních stranách pocházejících ze dvou různých států. Mezinárodní směnu zboží dokonce možno považovat za nejstarší, dá se říci klasickou, formu hospodářských styků mezi různými státy. Mezinárodní koupě zboží přináší na rozdíl od koupě zboží vnitrostátní mnoho rozdílů. Zvláštnosti, které mají vztahy v mezinárodním obchodě oproti vztahům vznikajícím z obchodního a hospodářského styku uvnitř státu, vedou k tomu, že pro úpravu některých otázek se nevystačí s právními normami určenými pro úpravu vnitrostátního obchodu. Při mezinárodním obchodování jsou strany konfrontovány se zcela novými aspekty svého podnikání, se kterými se v obchodu vnitrostátním nesetkaly. Tyto nové aspekty se týkají především jazyka, měny, kultury, ekonomického systému a v neposlední řadě systému právního. Posledně zmiňovaný aspekt bude podrobněji rozebrán v této rigorózní práci. Neznalost a nepřipravenost čelit těmto aspektům mezinárodního obchodu může smluvním stranám přinést celé množství nepředvídaných komplikací.

Účelem této rigorózní práce je právě proto co nejpodrobnější rozpracování problematiky kupní smlouvy v mezinárodním obchodu se zaměřením na Úmluvu Organizace spojených národů o smlouvách o mezinárodní koupi zboží z 11.4.1980 (vyhláška č. 160/1991 Sb.) (dále jen „**Vídeňská úmluva**“) a následná aplikace Vídeňské úmluvy na konkrétní spor. Tato analýza by měla být důkazem toho, že přímá úprava kupní smlouvy obsažená ve Vídeňské úmluvě je moderním dokumentem a neměla by být přehlížena a její aplikace potlačována samotnými komerčními právníky nebo soudci. Rigorózní práce poskytne stručné informace týkající se kolizní úpravy, která ovšem není přímým předmětem této práce. Naopak, co nejpodrobněji, jak to rozsah a účel rigorózní práce dovolí, bude rozebrána problematika přímé úpravy kupní smlouvy obsažená ve Vídeňské úmluvě. Rigorózní práce podá strukturovaný výklad vybraných ustanovení Vídeňské úmluvy se zaměřením se na výkladové problémy, úskalí a případnou rozdílnou interpretaci v různých zemích. Rigorózní práce bude zaměřena na ty ustanovení Vídeňské úmluvy, kterých aplikaci si vyžaduje spor z kupní smlouvy, jež je předmětem 18.

ročníku mezinárodní soutěže Willem C. Vis International Arbitration Moot (dále jen „**Vis Moot**“). Jádrem této práce bude totiž spočívat právě v aplikaci Vídeňské úmluvy, související judikatury a literatury na tento spor. Účelem rigorózní práce ovšem nebude vyřešení tohoto sporu, nýbrž jeho objasnění a strukturovaná prezentace argumentů jak pro stranu kupující, tak prodávající.

Co se týče struktury výkladu, první kapitola se bude věnovat zejména historickému vývoji, obecným výkladům vztahujícím se ke kupní smlouvě a stručnému popisu současné i dřívější kolizní úpravy vztahů vyplývajících z kupní smlouvy. Ve druhé kapitole bude podán co nejkomplexnější výklad vybraných ustanovení Vídeňské úmluvy. Jádrem rigorózní práce bude kapitola třetí, v úvodu které bude popsán skutkový stav sporu 18. ročníku soutěže Vis Moot. Následně budou prezentovány argumenty ve prospěch kupujícího a ve prospěch prodávajícího.

1. ÚVODNÍ VÝKLADY

1.1 OBEZNĚ KE KUPNÍ SMLOUVĚ VMEZINÁRODNÍM OBCHODĚ

Na úvod považuji za potřebné vymezit, co rozumíme pod pojmem mezinárodní kupní smlouva. A. Kanda při definování mezinárodní kupní smlouvy vychází ze subjektivních a objektivních hledisek a rozumí jí kupní smlouvu, jejíž smluvní strany nemají bydliště, sídlo, popřípadě místo podnikání v době uzavření smlouvy na území téhož státu (subjektivní prvek) a zboží má být odesláno z jednoho státu do druhého (objektivní prvek). Tento přístup ovšem není obecně přijímán. V mezinárodní praxi se prosadilo, že při vymezení pojmu mezinárodní kupní smlouvy se má přihlížet pouze k hledisku subjektivnímu. Také samotná Vídeňská úmluva zůstala pouze u subjektivního kritéria, jak můžeme vidět v čl. 1 odst. 1. Smlouvu o mezinárodní koupi zboží můžeme obecně, ať spadá či nespadá do předmětu úpravy Vídeňské úmluvy, vymezit tak, že se jí rozumí kupní smlouva, jejíž smluvní strany mají každá své místo podnikání (sídlo, bydliště) v jiném státě.¹

Co se týče právních otázek mezinárodní kupní smlouvy, budou určovány volbou práva určitého státu a volbou sudiště vzhledem k tomu, že právní systémy jednotlivých států se značně liší. Odlišná je v jednotlivých státech nejen samotná hmotněprávní úprava kupní smlouvy, ale také právní úprava procesních otázek, role soudních rozhodnutí nebo role právní doktríny. Hmotněprávní rozdíly jednotlivých států a z nich pramenící problémy jsou však postupně odstraňovány přistupováním států k Vídeňské úmluvě. Aplikace Vídeňské úmluvy sice znamená, že hmotněprávní základ kupní smlouvy je v příslušném smluvním vztahu sjednocen. Nadále ale nejsou úplně odstraněny všechny problémy. Další komplikace mohou pramenit z různého výkladu Vídeňské úmluvy kompetentními orgány jednotlivých smluvních států. Harmonizace práva totiž neznamená harmonizaci právních systémů a tedy ani metod právní interpretace.²

¹ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 217 s.

² FOLSOM, Ralph H.; GORDON, Michael Wallace; SPANOGLE, John A. *International Business Transactions*. St. Paul: WEST PUBLISHING CO., 1996. 13 s.

1.2 HISTORICKÝ VÝKLAD

Vídeňská úmluva vstoupila v platnost 1. ledna 1988. Byla vytvořena Komisí OSN pro právo mezinárodního obchodu (dále jen „UNCITRAL“). Její název je odvozen od diplomatické konference ve Vídni roku 1980, kde byla úmluva otevřena k podpisu. Úlohou UNCITRAL-u je unifikace a harmonizace mezinárodního obchodního práva. Smyslem této unifikace je odstraňování právních překážek mezinárodního obchodu a rozvoj nových právních konceptů za účelem usnadňování a růstu mezinárodního obchodu. Při přípravě unifikace mezinárodního obchodního práva byly UNCITRAL-em vytvořeny čtyři základní legislativní dokumenty³. Vídeňská úmluva, Úmluva o promlčení při mezinárodní koupi zboží, Úmluva Organizace spojených národů o námořní přepravě zboží a tzv. Dohody o směnkách.

Vídeňská úmluva je výsledkem 50-ti leté snahy organizací zabývajících se unifikací mezinárodního obchodního práva. Podnět k přípravě a komparativní základ unifikace této oblasti dal rakouský akademik Ernst Rabel již v roce 1928. Přípravy začaly roku 1930 na půdě Mezinárodního ústavu pro sjednocení soukromého práva v Římě (dále jen „UNIDROIT“). Uskutečňovala je komise složená z expertů pocházejících původně z Británie, Francie, Německa a Skandinávie. Postupem času se rozrůstala o odborníky z dalších států. Bylo vytvořeno několik konceptů, ale 2. světová válka zabránila pokračování tohoto projektu. Nicméně, některé základní principy těchto prvních konceptů byly později zachovány a dostaly se až do konečného znění Vídeňské úmluvy. Od roku 1951 UNIDROIT pokračoval v pracích, což vedlo až k vypracování konečné verze dokumentu v roce 1963. Roku 1964 byla Nizozemskou vládou uspořádána diplomatická konference, na které byly přijaty dvě úmluvy: 1) Úmluva o jednotném zákonu upravujícím mezinárodní kupní smlouvu (dále jen „ULIS“) a 2) Úmluva o jednotném zákonu o uzavírání mezinárodních kupních smluv (dále jen „ULF“). Jelikož byly hlavními účastníky při

³ Kromě těchto dokumentů stojí za zmínku i Zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT, kterých význam v mezinárodním obchodě je nepopíratelný. Jak Vídeňská úmluva, tak i zásady UNIDROIT reprezentují milníky v unifikaci práva mezinárodního obchodu. Na jejich vztah se dá nahlížet jako na vztah konkurence nebo i vzájemného doplňování. Principy UNIDROIT se tedy můžou uplatnit jak v případech, kupních smluv a jejich mezer na které se neaplikuje Vídeňská úmluva, tak i jako výkladová pomůcka při interpretaci Vídeňské úmluvy.

vytváření těchto dokumentů západoevropské státy, byly dokumenty podrobeny kritice ze strany socialistických a méně rozvinutých zemí. Důsledkem bylo přijetí ULIS pouze osmi státy a ULF pouze sedmi státy (některé zdroje uvádí devět států⁴).

Po vytvoření UNCITRAL-u v roce 1966 byl v několika státech uskutečněn průzkum, na základě kterého bylo zjištěno, že ULIS a ULF nebudou pravděpodobně přijaty dalšími státy. Tento závěr vedl k obnovení prací na unifikaci mezinárodní kupní smlouvy tak, aby byl výsledek práce přijatelný i pro vlády jiných států. V nové, pečlivě vybrané, pracovní skupině s mnohými pozorovateli byly v sedmdesátých letech vytvořeny dva další koncepty, které byly roku 1978 uspořádány do jednoho komplexního textu později vydaného ve všech šesti oficiálních jazycích OSN. V březnu 1980 valné shromáždění OSN svolalo do Vídně diplomatickou konferenci, které se účastnili delegáti z 62 zemí. Na této konferenci byla Vídeňská úmluva (v anglicky mluvících zemích známá pod zkratkou CISG) přijata. Zajímavou skutečností je, že na této konferenci nebyly autorizovány přípravy oficiálního komentáře, nicméně komentář UNCITRAL, který byl připraven pro účely této diplomatické konference je mnohými právníky v praxi používán. Prvním státem, který ratifikoval Vídeňskou úmluvu bylo asi poněkud překvapivě Lesotho a do dnešního dne byla ratifikována 76 státy⁵ (viz Přílohy č. 1⁶ a 2⁷).

Vláda ČSFR uložila ratifikační listinu u depozitáře Vídeňské úmluvy, jímž je generální tajemník OSN, 5. března 1990. Po zániku ČSFR uložily dne 30. ledna 1993 Česká republika a dne 28. května 1993 Slovenská republika doklady o sukcesi do práv a závazků bývalé ČSFR s účinkem ke dni 1.1.1993.⁸

⁴ KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku*. Praha: Linde, 1999. 22 s.

⁵ http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html

⁶ Převzato z <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/countries/cntries.html>

⁷ Převzato z FLETCHER, Ian; MISTELIS, Loukas; CREMONA, Marise. *Foundations and Perspectives of International Trade Law*. London: Sweet & Maxwell, 2001. 290 s.

⁸ KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku*. Praha: Linde, 1999. 9 s.

1.3 KOLIZNÍ ÚPRAVA

1.3.1 ÚVOD

Kolizními normami jsou právní předpisy, které určují, právem jakého státu se bude řídit určitý právní vztah s mezinárodním prvkem, tedy právní vztah spojený s právem více států. Na úvod je vhodné zdůraznit význam úpravy stanovené v přímých normách. Při posuzování konkrétního smluvního vztahu je nutno zjistit, zda tento vztah nebo některé jeho součásti nejsou upraveny mezinárodně sjednanými přímými normami. V případě, že je kupní smlouva uzavřena mezi stranami jejichž sídlo se nachází ve smluvních státech Vídeňské úmluvy, smluvní vztah se bude řídit Vídeňskou úmluvou, které je nutno použít namísto právních norem vnitrostátního původu, kolizních i hmotněprávních, pokud strany nevyloučily použití Vídeňské úmluvy.

Co se týče případů, ve kterých se nebude aplikovat přímá norma, před 1. červencem 2006 se plně používaly pravidla zákona č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen „**ZMPS**“), tj. pokud smluvní strany kupní smlouvy v mezinárodním obchodu nezvolí rozhodné právo v souladu s § 9 ZMPS, byl pro určení režimu dané kupní smlouvy rozhodný § 10 ZMPS. Pro případ, že strany nezvolily rozhodné právo, hraničním určovatelem pro kupní smlouvu bylo zpravidla sídlo (bydliště) prodávajícího v době uzavření smlouvy. V úvahu ovšem přicházely i jiné kolizní kritéria v zájmu rozumného uspořádání právního poměru, jak předpokládá § 10 odst. 1 ZMPS.

Od ratifikace Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „**Římská úmluva**“) bylo použití vnitrostátního předpisu potlačeno do pozadí vzhledem k čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky (dále jen „**Ústava**“). Je třeba zdůraznit, že ustanovení ZMPS stanovící kolizní normy pro smlouvy závazkového práva a pracovní smlouvy platí i nadále a zásadně se jich má použít, jestliže výsledek jejich použití se neodchyluje od výsledku použití Římské úmluvy. Také na základě čl. 3 Římské úmluvy se na prvním místě použilo toho právního řádu, který si strany zvolily. V míře, ve které nebylo právo rozhodné pro smlouvu zvoleno v souladu s čl. 3, se smlouva řídila právem země, s níž nejúžeji souvisela.

Evropský parlament a Rada Evropské unie přijaly 17. června 2008 nařízení č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „**Řím I**“). Přijetí tohoto nařízení je dalším krokem v procesu sjednocování kolizních norem členských států Evropské unie. Na tomto místě je vhodné upozornit, že obě rozhodné kolizní normy, jimiž jsou Římská úmluva a rovněž nařízení Řím I jsou tzv. normami univerzální povahy, tj. právo, na které jejich ustanovení odkazují se použije i v případě, že je právem nesmluvního státu. Nařízení Řím I se používá od 17. prosince 2009, kdy nahradilo Římskou úmluvu.

1.3.2 VOLBA PRÁVA

Co se týče volby práva podle čl. 3 nařízení Řím I, tato musí být s dostatečnou jistotou buď vyjádřena výslovně nebo vyplývat s dostatečnou jistotou z ustanovení smlouvy nebo okolností případu. Určité výkladové problémy může způsobit situace, kdy smluvní strany, jejichž místo podnikání je ve dvou smluvních státech Vídeňské úmluvy zvolí pro kupní smlouvu právo jednoho ze smluvních států. Je zde možný dvojí výklad situace:

- a) ustanovení kupní smlouvy o volbě práva lze považovat za nadbytečné a smlouva se bude řídit ustanoveními Vídeňské úmluvy; nebo
- b) tímto ustanovením kupní smlouvy chtěly dát smluvní strany najevo vůli být vázány pouze vnitrostátními předpisy zvoleného státu; jinými slovy, smluvní strany chtěly vyloučit použití Vídeňské úmluvy.

V zájmu právní jistoty se v tomto případě obecně doporučuje smluvním stranám precizovat příslušná ustanovení tak, aby bylo patrné, zda mají vyloučit použití Vídeňské úmluvy. Pokud strany nedají výslovně najevo, že vylučují použití Vídeňské úmluvy, pak samotnou volbu práva smluvního státu bez dalšího dodatku, je třeba chápat jako vůli po použití práva daného státu tak, jak by se ho ve státě platnosti použilo, tzn., použije se Vídeňská úmluva, která je součástí tohoto práva a má přednost před jeho ostatními ustanoveními.

1.3.3 JINÍ HRANIČNÍ URČOVATELÉ

Teprve, zjistí-li se, že účastníci smlouvy nezvolili rozhodné právo podle čl. 3 nařízení Řím I, je nutno přikročit k určení rozhodného práva na základě jiných

hraničních určovateli. Základním pravidlem nařízení Řím I je, že se kupní smlouva, v případě, že nedošlo k volbě práva, řídí právem země, v níž má prodávající obvyklé bydliště (čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení Řím I). Obvyklým bydlištěm (*habitual residence*) se rozumí:

- a) v případě obchodních společností, sdružení a jiných právnických osob místo jejich ústřední správy;
- b) v případě fyzické osoby jednající při výkonu své podnikatelské činnosti její hlavní místo podnikání;
- c) při uzavření smlouvy v důsledku jednání pobočky, zastoupení nebo jiné provozovny, nebo musí-li být podle smlouvy plnění poskytnuto takovou provozovnou, místo pobočky, zastoupení nebo jiné provozovny.

Rozhodujícím okamžikem pro účely určování obvyklého bydliště je doba uzavření smlouvy.

V případě, že se na smlouvu nevztahuje čl. 4 odst. 1 nařízení (což u kupní smlouvy nelze předpokládat vzhledem k její výslovné úpravě v písm. a)) nebo pokud by se na prvky smlouvy vztahovalo více než jedno z písmen a) až h) čl. 4 odst. 1, řídí se smlouva právem země, v níž má strana, která je povinna poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště. Pro kupní smlouvu je charakteristickým plněním plnění prodávajícího, takže i případná aplikace tohoto ustanovení nařízení Řím I nás opět přivádí k stejnému rozhodnému právu jako čl. 4 odst. 1 písm. a), jímž je právo země obvyklého bydliště prodávajícího.

Nařízení Řím I podobně, jak tomu bylo v případě Římské úmluvy obsahuje i tzv. únikovou doložku. Podle čl. 4 odst. 3 nařízení Řím I totiž vyplývá-li ze všech okolností případu, že je smlouva zjevně úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v čl. 4 odst. 1 nebo 2, použije se právo této jiné země.

1.3.4 OBCHODNÍ ZÁKONÍK A KUPNÍ SMLOUVA V MEZINÁRODNÍM OBCHODNÍM STYKU

Úprava kupní smlouvy obsažená v zákoně č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník (dále jen „**obchodní zákoník**“) bude výlučně aplikována v případě, že kolizní ustanovení bude odkazovat na náš právní řád při posuzování sporných právních následků

vyplývajících z kupních smluv s mezinárodním prvkem. Předpokladem je však to, že bude vyloučena *expressis verbis* aplikace ustanovení Vídeňské úmluvy, kterou by jinak bylo obligatorně nutné aplikovat. Tento závěr vyplývá jak z čl. 10 Ústavy, tak z hlavy III. části třetí obchodního zákoníku upravující specifika závazkových vztahů v mezinárodním obchodě. Podle § 756 obchodního zákoníku se totiž ustanovení tohoto zákona použijí jen tehdy, pokud mezinárodní smlouva, která je pro Českou republiku závazná a byla uveřejněna ve Sbírce zákonů neobsahuje odlišnou úpravu. Takovou smlouvou je i Vídeňská úmluva. V případě aplikace vnitrostátních předpisů na mezinárodní kupní smlouvu se bude aplikovat obecná úprava kupní smlouvy v obchodním zákoníku se specifiky uvedenými v hlavě III. části třetí obchodního zákoníku jak vyplývá z § 729 obchodního zákoníku. Zvláštní úprava některých specifík obchodních závazkových vztahů v hlavě III. části třetí má přednost před obecnou úpravou části třetí obchodního zákoníku.

2. VÝKLAD VYBRANÝCH USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY (OBECNĚ)

2.1 ÚVOD

Každá mezinárodní úmluva musí mít vymezenou oblast aplikace. Vídeňská úmluva tak činí zejména v čl. 1 a násl. a dále v čl. 100. Obecně můžeme říct, že pro aplikaci Vídeňské úmluvy je nutné naplnit následující požadavky:

- a) uzavření smlouvy o koupi zboží (čl. 1 – 3);
- b) strany musí mít místo podnikání v různých státech – mezinárodní povaha smlouvy (čl. 1);
- c) musí existovat zvláštní vztah ke smluvnímu státu Vídeňské úmluvy (čl. 1);
- d) musí být naplněny časové požadavky uzavření smlouvy (čl. 100);
- e) použitelnost Vídeňské úmluvy nesmí být vyloučena smluvními stranami (čl. 6);

- f) v případě aplikace Vídeňské úmluvy rozhodčím soudem je nutno vzít v úvahu i další specifické otázky.⁹

Vídeňská úmluva je závazně aplikovatelná na kupní smlouvy uzavřené mezi subjekty, majícími místo podnikání v různých státech pokud tyto státy jsou smluvními státy Vídeňské úmluvy a tím vylučuje, s výjimkou upravenou v čl. 6, aplikovatelnost příslušných ustanovení národních právních řádů. Dále se vztahuje na kupní smlouvy mezi stranami, které mají místa podnikání v různých státech, jestliže se má použít právního řádu některého smluvního státu (toto ustanovení se ovšem neuplatňuje v České republice). Bude-li tedy mít jedna strana místo podnikání ve státě, který není smluvním státem Vídeňské úmluvy nebo pokud strany kupní smlouvy vyloučí použití Vídeňské úmluvy v souladu s čl. 6, pak se na kupní smlouvu v mezinárodním styku použije právo určené na základě kolizní normy (viz výše).

V důsledku výhrady učiněné Českou republikou podle čl. 95 Vídeňské úmluvy není Česká republika vázána povinností použít Vídeňské úmluvy v případě uvedeném pod písm. b) čl. 1 odst. 1. Jinými slovy to znamená, že Česká republika nemusí použít Vídeňské úmluvy v případě, kdy se má pouze na základě kolizních norem použít práva státu, který je smluvní stranou Vídeňské úmluvy. Česká republika je tudíž vázána použitím Vídeňské úmluvy pouze v případě, kdy kupující i prodávající mají místo podnikání v různých státech, které oba jsou smluvními státy Vídeňské úmluvy, jak stanoví čl. 1 odst. 1 písm. a) Vídeňské úmluvy. Pro lepší pochopení variant použití Vídeňské úmluvy v případech, kdy se nepostupuje podle čl. 1 odst. 1 písm. a) viz Tabulka č. 1.

⁹ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 41 s.

Tabulka č. 1¹⁰ Aplikace Vídeňské úmluvy v případech, kdy se nepoužije čl. 1 odst. 1 písm. a).

Rozhodné právo ¹¹ Sudiště	Smluvní stát	Stát uplatňující výhradu	Nesmluvní stát
Smluvní stát	Čl. 1 odst. 1 písm. b) Vídeňské úmluvy: Vídeňská úmluva	Sporné: (i) soud je vázáný čl. 1 odst. 1 písm. b) Vídeňské úmluvy, a tudíž je povinen aplikovat Vídeňskou úmluvu jako součást zahraničního právního řádu. (ii) soud je povinen respektovat výhradu státu, a tudíž aplikovat vnitrostátní právo státu a ne Vídeňskou úmluvu; dalším argumentem je, že stát uplatňující výhradu nechce připustit účinek „druhé vrstvy“ čl. 1 odst. 1 písm. b). (iii) stát uplatňující výhradu se nepovažuje za „smluvní stát“ pro účely čl. 1 odst. 1 písm. b) Vídeňské úmluvy.	Vnitrostátní právo
Nesmluvní stát	Čl. 1 odst. 1 písm. b) Vídeňské úmluvy není použitelný. Nicméně, Vídeňská úmluva by měla být použita jako součást použitelného zahraničního práva (tzv. druhá vrstva [<i>second layer</i>]).	Čl. 1 odst. 1 písm. b) Vídeňské úmluvy není použitelný: výše uvedený názor sub (i) zde není relevantní. Proto by měl soud použít vnitrostátní právo (bez Vídeňské úmluvy) s ohledem na skutečnost, že stát uplatňující výhradu si nepřije existenci „druhé vrstvy“.	Čl. 1 odst. 1 písm. b) není použitelný: vnitrostátní právo.
Stát uplatňující výhradu	Čl. 1 odst. 1 písm. b) není použitelný: následky jsou nejasné. Možné přístupy: (i) stejná situace jako v případě, kdy rozhoduje nesmluvní stát: použije se Vídeňská úmluva jako součást použitelného zahraničního práva. (ii) diskutabilní: lepší respektování rezervace: stát uplatňující výhradu nechtěl umožnit existenci „druhé vrstvy“ v rámci zahraničního práva; obdoba zákazu zpětného odkazu v mezinárodním právu	Čl. 1 odst. 1 písm. b) není použitelný z dvou důvodů: <ul style="list-style-type: none">• Rozhodnutí cizího státu, že nechce připustit efekt „druhé vrstvy“.• Rozhodnutí státu sudiště, že nechce připustit efekt „druhé vrstvy“ ani v zahraničním právu, když je příslušný jeho soud.	Čl. 1 odst. 1 písm. b) není použitelný: vnitrostátní právo.

¹⁰ Tato tabulka popisuje možné alternativy vznikající při rozhodování o aplikaci Vídeňské úmluvy. Byla převzata z díla HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 58 s.

¹¹ Tak jak jej stanoví kolizní norma státu sudiště.

	soukromém.		
--	------------	--	--

Určité typy zboží jsou z úpravy Vídeňské úmluvy výslovně vyloučeny (čl. 2). Dále se Vídeňská úmluva neaplikuje na smlouvy o dílo (čl. 3), na platnost smlouvy, jejich ustanovení nebo zvyklosti (čl. 4 písm. a)), účinku, který může mít smlouva na vlastnické právo k zboží (čl. 4 písm. b)) a na odpovědnost prodávajícího za smrt nebo ublížení na zdraví (čl. 5).

Poměrně velkou důležitost požívají ustanovení čl. 7 a čl. 8, které stanoví několik výkladových pravidel. Při výkladu Vídeňské úmluvy se podle nich má přihlížet k její mezinárodní povaze, potřebě podporovat její jednotnost a dobrou víru. Pro výklad chování stran jsou rozhodující: úmysl stran a případně význam, který by chování strany přikládala rozumná osoba v tomtéž postavení s ohledem na všechny okolnosti případu. Strany jsou vázány jakoukoli zvyklostí, na které se dohodly, a praxí, kterou mezi sebou zavedly, případně také zvyklostí, kterou strany znaly nebo měly znát, a která je v mezinárodním obchodu známá.

2.2 INTERPRETAČNÍ USTANOVENÍ

Vzhledem k tomu, že Vídeňská úmluva je mezinárodním právním nástrojem, otázka interpretace vyžaduje zvláštní pozornost. Samotná úmluva se otázkami interpretace zabývá zejména v článcích 7. a 8. Článek 7. upravuje interpretaci samotné Vídeňské úmluvy. Důležitější pro spor z konkrétní kupní smlouvy ovšem je článek 8. zabývající se interpretací projevů stran. Jeho význam bude potvrzen níže v části zabývající se výkladem sporných projevů vůle stran před uzavřením kupní smlouvy i nejasným obsahem samotné kupní smlouvy

2.2.1 ČLÁNEK 7. VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY

Tento článek poskytuje 3 pravidla pro interpretaci Vídeňské úmluvy:

- 2.2.1.1 nutnost přihlížet k její mezinárodní povaze;
- 2.2.1.2 potřeba podporovat jednotnost při použití Vídeňské úmluvy;
- 2.2.1.3 dodržování dobré víry při jejím výkladu.

Interpretace mezinárodních úmluv, které obsahují normy jednotně regulující práva a povinnosti subjektů vnitrostátního práva, národními soudy představuje obecně jeden z největších problémů mezinárodního práva soukromého jak v teorii, tak i v praxi.

Základním požadavkem z hlediska zachování právní jistoty je jednotná interpretace. Proto by měla být Vídeňská úmluva vykládána odlišně od vnitrostátních úprav a metody interpretace by neměly být podmíněny právem platným v tom místě, kde orgán o příslušné věci rozhoduje.¹² Měly by tedy být plně respektovány tři výše uvedené požadavky.

Mezinárodní povaha ustanovení je dána pramenem, ve kterém je to konkrétní ustanovení obsaženo, tj. mezinárodní smlouvou. Mezinárodní smlouva je před soudy nebo rozhodčími soudy aplikována teprve poté, co se stane součástí vnitrostátního práva, resp. se stane vnitrostátně přímo závaznou. Jde tedy fakticky o normu vnitrostátního práva, nicméně tato norma má za účel vytvářet mezinárodní unifikované právo. Při vytváření této normy byl použit neutrální jazyk pro označení mnoha institutů, které se mohou (někdy náhodně a někdy úmyslně) shodovat s určitými instituty toho kterého vnitrostátního práva. Tyto problémy jsou dále umocněny tím, že Vídeňská úmluva je vyhotovena v šesti oficiálních jazycích. Význam použitých pojmů ovšem není shodný s pojmy vnitrostátního práva a tyto pojmy tudíž musí být interpretovány autonomně. Ostatně, neautonomní výklad pojmů použitých ve Vídeňské úmluvě by byl nejen v rozporu s právě zmíněnou povinností přihlížet k mezinárodní povaze Vídeňské úmluvy, ale zároveň by nezbytně vedl i k nedodržení povinnosti podporovat jednotný výklad.

Potřeba zabezpečit jednotné použití Vídeňské úmluvy je projevem jasného cíle sjednotit úpravu kupní smlouvy. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádná sjednocující soudní instance, dosažení tohoto cíle je velmi obtížné. Tento cíl je možné naplnit jen tím, že příslušné orgány budou vykládat Vídeňskou úmluvu s přihlédnutím k rozhodovací praxi jiných orgánů z jiných států. Tento

¹² ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 272 s.

požadavek se ovšem již na první pohled jeví jako nereálný. Vyžadování znalosti zahraniční judikatury je ale pravděpodobně jediným způsobem, jak vytvořit jednotnou interpretační praxi. Během více než 20 let praktického používání Vídeňské úmluvy se ukázalo, že jednotná aplikace vyžaduje dostupnost zahraničních rozhodnutí z jiných států. I z tohoto důvodu byl vytvořen např. systém CLOUT (*Case Law On Uncitral Texts*), jehož cílem je umožnění výměny rozhodnutí týkajících se úmluv UNCITRAL.¹³ CLOUT a obdobné soukromé iniciativy jsou jednou z mála možností, jak lze dosáhnout jednotné interpretace Vídeňské úmluvy.

Ustanovení čl. 7 odst. 1 Vídeňské úmluvy vyjadřující požadavek dodržování dobré víry při výkladu je částí literatury považován za kontroverzní. Bývá označován za ustanovení hodné zřetele zejména proto, co všechno nestanoví.¹⁴ Z tohoto ustanovení vyplývá několik problémů. Například vyvolává otázku, zda se tento princip aplikuje jen při samotném výkladu Vídeňské úmluvy. Dále je problematickým i samotný obsah tohoto pojmu a třeba také otázka do jaké míry přihlížení k principu dobré víry může modifikovat určité koncepty nebo jiná ustanovení, na kterých stojí Vídeňská úmluva.

Snaha o jednotný výklad mezinárodních úmluv v praxi vedla obecně k následujícím způsobům řešení:

- jednotný výklad zajištěný Evropským soudním dvorem;
- výklad institucí s konzultační pravomocí;
- soukromé iniciativy. V případě Vídeňské úmluvy existuje dnes několik systémů sledujících rozhodovací praxi soudů. Některé z těchto zdrojů soukromých iniciativ byly využívány i při tvorbě této rigorózní práce.¹⁵

¹³ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 125 s.

¹⁴ BRIDGE, Michael. *The International Sale of Goods. Law and Practice*. Oxford: Oxford University Press, 2007. 534 s.

¹⁵ Např. systém CISG-online, systém CLOUT nebo systém zajišťovaný Pace Institute of International Commercial Law v New Yorku. Poslední jmenovaný systém je tedy vytvořen přímo institucí, která zaštiťuje soutěž Vis Moot.

2.2.2 ČLÁNEK 8. VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY

Článek 8. upravuje interpretaci prohlášení nebo jiného chování stran. Tento článek ovšem nedopadá jen na jednotlivé úkony stran, ale je základem i pro interpretaci výsledku těchto úkonů v kontraktační fázi, tj. samotné kupní smlouvy. Základní pravidla pro interpretaci jsou dvě:

- primárním faktorem je úmysl, jestliže byl znám druhé straně nebo jí nemohl být neznám;
- nevyužije-li se tohoto pravidla, je úkon vykládán podle významu, jaký by mu přikládala za týchž okolností rozumná osoba v tomtéž postavení jako druhá strana.

Úkony se tedy v první řadě vykládají podle úmyslu strany, jestliže druhé straně byl tento úmysl znám nebo jí nemohl být neznám. V ostatních případech se vykládají prohlášení nebo jiné chování stran podle významu, který by jim přikládala za týchž okolností rozumná osoba v tomtéž postavení jako druhá strana. Toto ustanovení se použije na interpretaci prohlášení a chování stran a z toho se dovozuje, že následně právě i na interpretaci samotné kupní smlouvy. Bere se přitom zřetel na všechny rozhodné okolnosti případu.

2.2.2.1 Interpretace podle úmyslu stran (čl. 8 odst. 1)

Smlouva by měla být primárně interpretována podle úmyslu stran. Tato interpretace má ale dvě významná omezení. Subjektivní úmysl strany bude relevantní jen ve dvou situacích. Za první, když druhá strana o úmyslu věděla. Jedná se tedy o subjektivní vědomí konkrétního účastníka. Může nastat situace, kdy obě strany smlouvy mají na mysli tutéž skutečnost a objektivně ji vyjádřily nesprávným výrazem, tento společný úmysl stran pak převáží nad projeveným výrazem (*falsa demonstratio non nocet*)¹⁶. Za druhé, když druhá strana o úmyslu první strany nemohla nevědět. Toto ustanovení je jakýmsi objektivním

¹⁶ FERRARI, F., FLECHTNER, H., BRAND, R.A.. *The Draft UNCITRAL Digest and Beyond*. Sellier, 2004. 177 s.

korektivem sloužícím k ochraně první strany.¹⁷ Podle názoru části literatury se má toto ustanovení posuzovat optikou hrubé nedbalosti.

2.2.2.2 Interpretace podle porozumění „rozumné osoby“ (čl. 8 odst. 2)

Pokud nelze aplikovat čl. 8 odst. 1 Vídeňské úmluvy (například proto, že skutečný úmysl strany nelze rozeznat), je aplikovatelný odst. 2. I když je toto ustanovení postaveno na druhou pozici, ve skutečnosti vyjadřuje primární koncept interpretace podle Vídeňské úmluvy.¹⁸ Standardem je v tomto případě interpretace hledisko hypotetického porozumění konkrétního úkonu rozumnou osobou stejného druhu jako příslušná strana smlouvy. Článek 8 odst. 2 tedy objektivizuje výklad úkonů stran a samotné kupní smlouvy.

Při určování toho, jaký význam by určitému úkonu přikládala za týchž okolností rozumná osoba v tomtéž postavení, jako druhá strana se musí přihlížet ke všem rozhodným okolnostem, jak stanoví čl. 8 odst. 3 Vídeňské úmluvy. Ustanovení čl. 8 odst. 3 vyžadující brání zřetele na všechny rozhodné okolnosti případu jak při určování úmyslu strany, tak při určování významu, který by prohlášení nebo chování přikládala rozumná osoba vedlo v praxi k tomu, že odst. 1 a 2 článku 8 Vídeňské úmluvy se často nerozlišují.

2.2.2.3 Určování obsahu kupní smlouvy

Aplikace článku 8 Vídeňské úmluvy při interpretaci uzavřené kupní smlouvy někdy může vést ke změnám posunům v obsahu smlouvy. Primárním kritériem interpretace bude úmysl stran ve formě společného úmyslu obou stran. Pokud je určitelný pouze úmysl jedné ze stran, podle druhé alternativy čl. 8 odst. 1 postačuje, pokud druhé straně tento úmysl nemohl být neznám. Nad rámec uvedeného se vezme v úvahu, jaký význam by určitému úkonu přikládala za týchž okolností rozumná osoba v tomtéž postavení jako druhá strana.

¹⁷ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 12 s.

¹⁸ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 155 s.

Jedním z aspektů kontraktačního procesu, který je nutno brát v úvahu při interpretaci smlouvy jsou i jednání o smlouvě.

2.3 USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE UZAVÍRÁNÍ KUPNÍ SMLOUVY V MEZINÁRODNÍM OBCHODNÍM STYKU

V základní koncepci vzniku kupní smlouvy vychází Vídeňská úmluva z tradičního pojetí charakterizovaného konstitutivními účinky vzájemně korespondujících prohlášení (nabídky a jejího přijetí) stran.¹⁹

2.3.1 NÁVRH NA UZAVŘENÍ SMLOUVY (NABÍDKA)

Základními úkony při uzavírání smluv obecně jsou oferta a akceptace. Není tomu jinak ani u uzavírání mezinárodní kupní smlouvy podle Vídeňské úmluvy. Náležitosti nabídky (oferty) musí odpovídat požadavkům dotčených právních řádů z hlediska dovolenosti, způsobilosti a jiných aspektů a zároveň požadavkům obsaženým ve Vídeňské úmluvě. Náležitosti návrhu jsou následující:

- a) musí být určen jedné osobě nebo několika určitým osobám (určitost personální);
- b) musí být dostatečně určitým způsobem označeno zboží (požadavek na určitost označení zboží se bude lišit podle druhu zboží), stanoveno jeho množství a stanovena kupní cena²⁰, nebo ustanovení umožňující jejich určení (určitost obsahová);
- c) musí být projevena vůle navrhovatele být návrhem vázán v případě přijetí. Projev vůle navrhovatele je nutné v případě pochybností vykládat podle čl. 8 odst. 1 Vídeňské úmluvy.

Nabídka neobsahující některou z minimálně vyžadovaných náležitostí (*essentialia negotii*) není považována za právně relevantní návrh na uzavření smlouvy. Vzhledem k dispozitivní povaze čl. 14 ovšem může z předchozích

¹⁹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 285 s.

²⁰ N. Rozehnalová uvádí kupní cenu či ustanovení umožňující její určení jako samostatnou čtvrtou nezbytnou náležitost návrhu na uzavření smlouvy.

jednání, anebo i z praktik zavedených stranami, vyplynout, že další požadavky, jako je například doba dodání, místo dodání, následky porušení, záruky apod., budou dalšími minimálními náležitostmi nutnými k tomu, aby příslušný jednostranný právní úkon mohl být kvalifikován jako návrh na uzavření smlouvy.²¹

Pro účinky nabídky je rozhodná doba, kdy nabídka (návrh) dojde osobě, které je určen. V případě ústní nabídky nabídka „dojde“ osobě ústním sdělením. V případě nabídky realizované pomocí jiných prostředků nabídka „dojde“ doručením do vlastních rukou, do místa podnikání, na poštovní adresu nebo do bydliště osoby. Jako všeobecné pravidlo platí, že pro učinění nabídky postačuje, aby nabídka vstoupila do „sféry ovládání/kontroly“ adresáta a nevyžaduje se, aby se s ní adresát skutečně seznámil.²² Stejná pravidla pro doručování platí i pro přijetí nabídky. Stačí tedy doručení do poštovní schránky nebo dojití emailové komunikace na server adresáta. Z důvodů právní jistoty platí, že není rozhodné, zda komunikace „zastihne“ adresáta mimo jeho pracovní dobu.²³

2.3.2 ZRUŠENÍ NABÍDKY

V případě, že úkon ukončující platnost nabídky zastihne osobu, již je nabídka určena před dojitím nabídky samotné nebo ve stejný okamžik, nabídka se považuje za zrušenou. Tímto způsobem lze zrušit i nabídku označenou za neodvolatelnou. Takový postup je obecně přijímán v právních řádech mnoha států. Také z obchodního hlediska je tento přístup rozumný vzhledem k tomu, že příjemce v době zrušení ještě o nabídce nevěděl, a tudíž nemohl začít jednat v souladu s nabídkou. Ke zrušení nabídky není vyžadována specifická forma. Je ovšem nutné brát v úvahu, zda příslušný stát neučinil výhradu podle čl. 96 Vídeňské úmluvy. V tomto případě by určitou formu mohlo stanovovat aplikovatelné vnitrostátní právo.

²¹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 292 s. Obdobně HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 72 s.

²² HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 79 s.

²³ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 285 s.

2.3.3 ODVOLÁNÍ NABÍDKY

Jedna z problematických otázek řešených počas vytváření Vídeňské úmluvy byla otázka, zda účinnou nabídku považovat za odvolatelnou nebo neodvolatelnou a pokud by byla odvolatelná, zda možnost odvolání nabídky omezit a jak. Tento problém vycházel z rozporu mezi anglo-americkým a kontinentálním pojetím nabídky. Např. v anglickém právu je nabídka vždy odvolatelná a to i v případě, kdy je označena za neodvolatelnou, ledaže osoba, jíž je nabídka určena, poskytla plnění za to, aby oferent nabídku ponechal po určitou dobu „otevřenou“. Naopak v právu kontinentálním se nabídka považuje spíše za nabídku neodvolatelnou, pokud ji oferent za odvolatelnou výslovně neoznačil.

Čl. 16 Vídeňské úmluvy nakonec stanoví, že nabídka, která došla příjemci může být odvolána za následujících podmínek:

- a) odvolání došlo příjemci dříve, než odeslal přijetí nabídky, a
- b) nabídka není neodvolatelná.

Nabídka je neodvolatelná, jestliže:

- a) z ní vyplývá stanovením určité lhůty pro přijetí, nebo jiným způsobem, že je neodvolatelná; nebo
- b) příjemce mohl důvodně spoléhat na její neodvolatelnost a podle toho jednal.²⁴

Základní zásadou čl. 16 je tedy odvolatelnost návrhu, avšak s několika zásadními modifikacemi:

- a) právo odvolat nabídku oferentem zaniká v momentě odeslání přijetí nabídky příjemcem (ne tedy až uzavřením samotné kupní smlouvy, ke kterému dochází až dojitím akceptace oferentovi (viz níže)). Jinak

²⁴ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 220 s.

řečeno, efektem odeslání akceptace je proměna odvolatelné nabídky na neodvolatelnou²⁵;

- b) navrhovatel nemá právo odvolat nabídku, pokud neodvolatelnost vyplývá ze stanovení určité lhůty nebo je stanovena jiným způsobem. Řešení otázky, zda považovat nabídku za neodvolatelnou z důvodu stanovení lhůty není jednoznačné. Při interpretaci je nutné brát v úvahu také právo států stran.²⁶ Právník anglo-amerického práva bude typicky zdůrazňovat důležitost výslovného stanovení neodvolatelnosti, zatímco právník kontinentálního práva bude spíše považovat již samotné určení lhůty za takové stanovení neodvolatelnosti.²⁷ Nedorozumění při výkladu časové lhůty v nabídce by mohlo vzniknout, kdyby při obchodní transakci oferent z krajiny „*common law*“ usoudil, že i pro příjemce z krajiny kontinentálního práva je časová doložka pro přijetí pouhou indikací, že po uplynutí tohoto času nabídka pozbývá platnosti. Co lze ovšem s jistotou z čl. 16 odst. 2 písm. a) říci je, že nabídka je neodvolatelná tehdy, když je to v ní výslovně stanoveno;
- c) oferent nemá právo odvolat nabídku tehdy, když příjemce mohl důvodně spoléhat na její neodvolatelnost a podle toho jednal. Pro uplatnění této výjimky ze zásady odvolatelnosti musí být kumulativně splněny obě podmínky. Akceptant tedy musel spoléhat na neodvolatelnost (toto spoléhání musí být důvodné) a zároveň musel jednat tak jako by nabídka byla neodvolatelná. První část podmínky, tedy možnost příjemce důvodně spoléhat na neodvolatelnost bude nutné dovozovat interpretací nabídky. Druhá část podmínky, tedy jednání v souladu s důvodným spoléháním na neodvolatelnost nabídky, může být např. zahájení produkce zboží, obstarání materiálu, uzavírání jiných smluv pro tyto účely, uskutečnění nabídky převzetí, uskutečnění nákladných výpočtů, jednání o nabídkách od dodavatelů, pronájem skladů, další prodej zboží,

²⁵ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 82 s.

²⁶ op. cit. sub. 25. 83 s.

²⁷ NICOLAS, Barry. *The Vienna Convention on International Sales Law*. Law quarterly review: 1989. 215 s.

uzavírání přepravních smluv, otevření akreditivu, v určitých případech i přijímání nových zaměstnanců.²⁸ Podle J. Honnolda by měla být nabídka považována za neodvolatelnou, i když to výslovně nestanoví a to alespoň po dobu nutnou pro učinění rozhodnutí o jejím přijetí osobou, již byla určena.

2.2.4 ODMÍTNUTÍ NABÍDKY

Podle čl. 17 Vídeňské úmluvy nabídka zaniká jejím odmítnutím. Odmítnutí může být učiněno výslovně nebo i mlčky. Otázka, zda příjemcovo odmítnutí bylo relevantní a mělo by být považováno za řádné odmítnutí nabídky se budou řešit podle obecných výkladových pravidel stanovených v čl. 8. Účinky odmítnutí nastávají dojitím odmítnutí navrhovateli. Do doby, než odmítnutí dojde navrhovateli, může být zrušeno.

Podobně jako v českém právu je domnělé přijetí nabídky příjemcem, které obsahuje obsahové modifikace považováno za její odmítnutí, ale současně i za novou nabídku na uzavření smlouvy.²⁹ Vídeňská úmluva však jde dále v tom smyslu, že rozlišuje mezi případy, kdy dodatečné nebo rozdílné údaje v přijetí návrhu podstatně nebo nepodstatně mění původní návrh na uzavření smlouvy. V případě, že dodatečné nebo rozdílné údaje podstatně nemění obsah návrhu, považuje se takový právní úkon za přijetí, s výjimkou případů, kdy navrhovatel bez zbytečného odkladu vznesl proti navrhovaným změnám námitky, nebo za tím účelem odešle zprávu. Pokud tak neučiní, stávají se automaticky navrhované změny nebo doplňky součástí návrhu smlouvy (podrobněji viz níže).³⁰

Nabídka může být odmítnuta dokonce i po odeslání akceptace, ovšem jen za předpokladu, že dojde oferentovi nejpozději současně s akceptací. Příjemce,

²⁸ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 308 s.

²⁹ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 312 s.

³⁰ KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku*. Praha: Linde, 1999. 85 s.

který jednou odmítne nabídku již tuto nabídku nemůže později přijmout; účinkem odmítnutí nabídky je její zánik.³¹

2.3 PŘIJETÍ NABÍDKY (AKCEPTACE)

Smlouva je uzavřena okamžikem, kdy se přijetí nabídky stane účinným podle Vídeňské úmluvy (čl. 23). Čl. 18 Vídeňské úmluvy stanoví, co se rozumí přijetím nabídky a kdy se přijetí stává účinným. Kupní smlouva ale může obsahovat i podmínky smlouvené stranami (rozvazovací, odkládací apod.). Tehdy nebude aplikován čl. 23 Vídeňské úmluvy, ale režim vzniku bude podléhat smluvní autonomii stran v souladu s čl. 6.

2.3.2 NÁLEŽITOSTI PŘIJETÍ

Přijetím se rozumí každý projev vůle strany, jíž byla nabídka učiněna nebo tomuto projevu vůle ekvivalentní jednání či nečinnost, s nimiž Vídeňská úmluva spojuje účinky přijetí nabídky. Pokud jde o obsahové náležitosti přijetí nabídky, vyplývá z textu Vídeňské úmluvy, že přijetí musí být učiněno bez výhrad. Přijetí nabídky se stává účinným v okamžiku, kdy projev souhlasu dojde navrhovateli.

K tomu, aby odpověď na nabídku byla považována za akceptaci, musí být splněny tři podmínky:

1. Vyjádření souhlasu s nabídkou. Ve většině případů se bude jednat o písemné nebo ústní vyjádření souhlasu. Za takový projev souhlasu ovšem nelze považovat každé pozitivní vyjádření příjemce. Pouhé potvrzení přijetí nabídky, vyjádření poděkování za nabídku nebo vyjádření zájmu nevyjadřují úmysl přijmout nabídku.³² Vídeňská úmluva ale výslovně stanoví, že i jiné jednání, než písemné nebo ústní vyjádření lze považovat za souhlas s nabídkou. Zde se bude jednat například o dodání zboží, zaplacení kupní ceny, částečné dodání zboží nebo částečné zaplacení kupní ceny,

³¹ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 84 s.

³² SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 317 s.

započetím produkce zboží, doručením zboží, zabalení zboží k odeslání a další úkony. Zaplacení kupní ceny může být považováno za souhlas dokonce i tehdy, když je doručeno méně zboží, než bylo původně smluveno.³³ Druhá věta čl. 18 Vídeňské úmluvy ovšem stanoví, že „mlčení nebo nečinnost samy o sobě nejsou přijetím“.³⁴ Za přijetí návrhu lze tedy považovat pouze určité jednání. Na základě výše uvedeného můžeme rozlišovat dvě formy přijetí návrhu a to 1) přijetí na základě prohlášení a 2) přijetí na základě chování;

2. Souhlas musí být bezvýhradný. Další náležitostí přijetí nabídky tedy je, aby byla konečným a bezvýhradným projevem souhlasu s podmínkami navrženými oferentem. Výjimka z tohoto pravidla bude popsána níže;
3. Souhlas musí být účinný. Podle Vídeňské úmluvy souhlas není účinný až do doby, kdy dojde navrhovateli, neboli dojde do sféry navrhovatele. Mluvíme tedy o teorii přijetí (opakem je tzv. teorie odeslání typická pro státy *common law*). Není požadována žádná specifická forma pro přijetí nabídky. Dokonce ani nemusí být přijetí učiněno stejnou formou, jakou byla učiněna nabídka. Navrhovatel ovšem může určitou formu požadovat a její dodržení je pak nezbytné. O dojití souhlasu navrhovateli lze ovšem jen těžko mluvit u přijímání nabídky na základě chování (faktických úkonů) akceptanta. Takové přijetí nabídky je ovšem aprobováno samotnou Vídeňskou úmluvou v čl. 18 odst. 3 a je účinné okamžikem vykonání úkonu znamenajícího přijetí nabídky. Tento článek lze považovat za průlom do zásady, že za vznik smlouvy se považuje okamžik, kdy přijetí návrhu „dojde“ oferentovi. V tomto případě jde vlastně o faktický projev teorie odeslání, neboť právní

³³ Německo. Oberlandsgericht Frankfurt, 1995. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/185.htm>

³⁴ P. Schlechtriem ve svém díle *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)* (München: C. H. Beck, 1998. 130 s.) ovšem uvádí, že i mlčení nebo nečinnost lze za určitých podmínek považovat za přijetí nabídky. Je tomu tak například v případě smluvení takové možnosti smluvními stranami, nepřímá dohoda o takové akceptaci (čl. 9 odst. 2 Vídeňské úmluvy) nebo může vyplynout z jednání mezi stranami a z chování stran (čl. 8 odst. 3).

účinky uzavření smlouvy nastávají už okamžikem odeslání zboží nebo kupní ceny.³⁵

K tomu, aby bylo přijetí účinné, musí dojít navrhovateli v době:

- určené navrhovatelem. Tam, kde nabídka stanoví nutnost jejího přijetí ve stanovené lhůtě, její přijetí po lhůtě není účinným. Výjimečně má ovšem i pozdní přijetí účinky přijetí, jestliže o tom navrhovatel bez odkladu ústně vyrozumí osobu, které byla nabídka určena nebo jí v tom smyslu odešle zprávu. Počátek běhu lhůty a její plynutí jsou upraveny v čl. 20 Vídeňské úmluvy. Způsob určení lhůty a také způsob jejího běhu mohou ale vždy být určeny odchylně v samotné nabídce.
- pokud není doba určena navrhovatelem, musí být nabídka přijata v době „rozumné“. Pokud se jedná o ústní nabídku, tato musí být přijata ihned, ledaže z okolností vyplývá něco jiného. To znamená, že nabídka učiněná ústně při jednání „tváří v tvář“ nebo dokonce telefonicky není účinná déle, než samotná konverzace a tudíž přijetí po ukončení konverzace není účinným.³⁶ Nabídka učiněná některým z jiných prostředků komunikace musí být také přijata v rozumné době. Co se rozumí rozumnou dobou bude záležet na okolnostech jednotlivého případu, okolnostech obchodu a také rychlosti sdělovacích prostředků použitých navrhovatelem. Podle P. Schlechtriema je pojem rozumné doby složen ze tří prvků: (1) doba potřebná pro dojití nabídky osobě, již je určena, (2) doba potřebná pro dojití akceptace navrhovateli a (3) doba potřebná pro zvážení nabídky.³⁷ Doba pro doručení nabídky a akceptace je stanovitelná poměrně přesně podle zvoleného prostředku komunikace. „Rozumnost“ doby přijetí

³⁵ KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku*. Praha: Linde, 1999. 89 s.

³⁶ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 97 s.

³⁷ SCHLECHTRIEM, Peter. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. München: C. H. Beck, 1998. 133 s.

bude tedy zásadně záležet na stanovení doby potřebné pro zvážení nabídky. Při stanovení této doby lze vycházet např. z rozsahu, obsahu a povahy nabízené transakce, z faktorů jakými jsou existence pohyblivých tržních cen, stabilita a trvanlivost zboží, potřeba získat informace, vyjednávat s dodavateli a na dalších aspektech.

Jak již bylo výše uvedeno, i opožděné přijetí nabídky může platně založit kupní smlouvu. Čl. 21 Vídeňské úmluvy zde rozlišuje dva důvody opoždění; jmenovitě, zjevné opoždění v přepravě (čl. 21 odst. 2) a pozdní přijetí z důvodů jiných než je zjevné opoždění v přepravě, např. pozdní odeslání akceptace (čl. 21 odst. 1). V případě zjevného opoždění v přepravě bude pozdní přijetí považováno za účinné a smlouva bude uzavřena, ledaže navrhovatel proti tomu včas vznesl námitky. Nicméně, tam, kde bude přijetí pozdní z důvodu jiného, než zjevné opoždění v přepravě, smlouva bude uzavřena pouze tehdy, jestliže o tom navrhovatel vyrozumí příjemce;³⁸

4. za další podmínku lze považovat i to, aby souhlas nebyl vzat zpět. Podle čl. 22 Vídeňské úmluvy lze totiž přijetí účinně vzít zpět, pokud zpětvzetí dojde navrhovateli nejpozději v okamžiku, kdy by nastaly účinky přijetí.

2.3.3 PŘIJETÍ NABÍDKY S ODCHYLKAMI

Jak již bylo výše uvedeno, dle Vídeňské úmluvy se rozlišuje, zda přijetí nabídky s odchylkami obsahuje dodatky nebo odchylky, které modifikují nabídku podstatně, nebo nepodstatně. Souhlas se tedy může do určité míry odchylovat od nabídky a nadále zůstává platným souhlasem. Většina právních úprav ovšem spočívá na koncepci „zrcadlového“ překrývání obou úkonů.³⁹ I ve Vídeňské úmluvě tedy v zásadě platí základní pravidlo, že modifikace návrhu znamená jeho odmítnutí a zároveň může být považována za protinávrh (čl. 19

³⁸ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 98 s.

³⁹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 296 s.

odst. 1). P. Huber uvádí jako příklad rozsudek německého soudu, který považoval za odmítnutí nabídky doručení 2.700 párů bot namísto požadovaných 3.240. Nicméně doručení 2.700 párů bylo považováno za protinávrh, který byl akceptován kupujícím přijetím zásilky, a tudíž byla uzavřena smlouva na 2.700 párů bot.

Čl. 19 odst. 2 Vídeňské úmluvy obsahuje výjimku z uvedeného pravidla o „zrcadlení“ nabídky jejího přijetí. Tato výjimka se ovšem vztahuje pouze na případy, kdy dodatky nebo odchylky v odpovědi na nabídku podstatně nemění podmínky nabídky. Co je podstatnou a co nepodstatnou odchylkou bude nutné posoudit na základě konkrétních okolností jednotlivých případů. Pomůckou při rozlišování těchto dvou skupin je čl. 19 odst. 3. Lze se domnívat, že z důvodu široké formulace čl. 19 odst. 3 bude většina modifikací považována za podstatnou a výjimka v odst. 2 se použije pouze výjimečně.⁴⁰ Za nepodstatné modifikace jsou považovány například požadavek mlčenlivosti do doby společného veřejného prohlášení stran⁴¹, požadavek uplatnění oznámení o vadách v určité lhůtě⁴², ustanovení o modifikaci kupní ceny podle nárůstu a poklesu tržní ceny a opoždění jedné z položek⁴³.

Pokud tedy bude určitá modifikace považována za nepodstatnou a navrhovatel bez zbytečného odkladu ústně nevznesl proti rozdílům námítky nebo za tímto účelem neodešle oznámení, jsou součástí smlouvy podmínky uvedené v nabídce i se změnami obsaženými v přijetí (čl. 19 odst. 2 *in fine*).

⁴⁰ BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987. Art. 19. Para 2.7.

⁴¹ Maďarsko. Fovárosi Bíróság Budapest, 1992. Rozhodnutí známé pod označením *Malev Hungarian Airlines v United Technologies Inc. Pratt and Whitney Commercial Engine Business*. Dostupné na:

<http://www.unilex.info/case.cfm?pid=1&do=case&id=43&step=Abstract> Toto rozhodnutí je dále zajímavé tím, že soud vylsovil závěr, že i když se Vídeňská úmluva nevztahuje na prodej letadel, vztahuje se na prodej jednotlivých komponent letadel.

⁴² Německo. Landgericht Baden-Baden, 1991. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/24.htm> Rozhodnutí bylo ovšem podrobeno kritice ze strany mnoha akademiků.

⁴³ Francouzsko. Cour d'appel Paris, Fauba v Fujitsu, 1992. Potvrzeno Cour de Cassation, 1995. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/138.htm>

2.5 USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE VAD ZBOŽÍ

Požadavky na předmět plnění můžeme z hlediska vad předmětu rozlišovat na dvě skupiny a to podle toho, zda jde o úpravu vad faktických nebo vad právních. Základní povinnost týkající se předmětu plnění je stanovena v čl. 30 a podobně v čl. 35 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Zboží má být podle těchto ustanovení dodáno tak, jak stanoví kupní smlouva a to zejména z hlediska množství, jakosti, provedení a obalu. Na prvním místě je tedy uplatněna smluvní volnost stran. Pokud ovšem smlouva tyto otázky neupravuje a strany se nedohodly odchylně, zboží musí mít následující kvality:

- a) musí se hodit pro účely, pro něž se používá zboží stejného provedení;
- b) musí se hodit pro zvláštní účel, o kterém byl prodávající výslovně nebo jinak uvědomen v době uzavření smlouvy, s výjimkou případů, kdy z okolností vyplývá, že kupující nespolehal, nebo kdy by nebylo od něj rozumné, aby spolehal, na odbornost a úsudek prodávajícího;
- c) musí mít vlastnosti zboží, které prodávající předložil kupujícímu jako vzorek nebo předlohu;
- d) musí být uloženo pro přepravu nebo zabaleno způsobem, který je obvyklý pro takové zboží nebo, nelze-li tento způsob určit, způsobem přiměřeným k zachování a ochraně zboží.

Ad a) V souvislosti s tímto ustanovením bývá řešena otázka míry kvality zboží. Určitá neshoda mezi akademiky nastala v otázce, zda lze zbožím hodícím se pro účely podle písm. a) rozumět zboží průměrné kvality. A. Mullis upřednostňuje stanovisko, že zboží nemusí být průměrné jakosti, aby mohlo být považováno za hodící se běžnému účelu. Otázka jakosti podle něj musí být posuzována individuálně na základě konkrétních okolností a na „obchodním úsudku“ (*commercial judgement*) o tom, jakou kvalitu zboží mohla očekávat průměrná osoba (*reasonable person*) v pozici kupujícího. Problémy zde mohou vznikat také v případě rozporu právních předpisů státu prodávajícího a státu kupujícího. Může se totiž stát, že zboží nebude vyhovovat předpisům státu určení. V tomto případě byl německým Nejvyšším soudem (*Bundesgerichtshof*) vysloven závěr, že „od zahraničního prodávajícího nemůže být jednoduše

vyžadována znalost těžko zjistitelných předpisů veřejného práva a/nebo správních postupů země, do níž vyváží a ... kupující, se tudíž nemůže rozumně spoléhat na takové znalosti prodávajícího, naopak se spíše od prodávajícího očekává taková znalost podmínek jeho domovské země nebo země určení, kterou zvolil, a tudíž se od něho očekává příslušné informování prodávajícího.⁴⁴

Ad b) Ustanovení tohoto písmene má přednost před ustanovením písmene a). To znamená, že za předpokladu, že byl prodávající uvědomen o nějakém zvláštním účelu, zboží trpí vadami, pokud se nehodí pro tento zvláštní účel. Zvláštní účel musí být oznámen dostatečně jasně a srozumitelně. Proávající musí mít totiž možnost rozhodnout se, zda na sebe vezme odpovědnost za výběr a dodání takového zboží, které bude přiměřené zamýšlenému účelu kupujícího. Může se tak stát výslovně nebo i mlčky.⁴⁵ Druhým klíčovým prvkem čl. 35 odst. 2 písm. b) je výklad spojení „rozumně spoléhat“. I kdyby totiž kupující včas uvědomil prodávajícího o zvláštním účelu zboží, prodávající neporuší smlouvu, pokud z okolností vyplývá, že kupující se nespolehal nebo nebylo od něj rozumné, aby spoléhal na odbornost a úsudek prodávajícího při výběru hodícího se zboží. Možnost spoléhat na úsudek prodávajícího bude pravidlem v případech, kdy je prodávající expertem na příslušnou oblast výroby zboží pro účel zamýšlený kupujícím.⁴⁶

Ad c) Dodání zboží, které nemá vlastnosti vzorku nebo předlohy pokud byla smlouva uzavřena právě s odkazem na vzorek nebo předlohu je porušením smlouvy. Tento způsob uzavírání smlouvy je používán tam, kde strany nechtějí smluvit vlastnosti zboží za použití slov. V případě, že zboží, které bylo dodáno na základě smlouvy nebude mít takové vlastnosti, jaké by zjevně mělo mít na základě rozumného zhodnocení vzorku (*reasonable examination of a sample*),

⁴⁴ Německo. Bundesgerichtshof, 1995. Rozhodnutí známé pod označením *New Zealand mussels case*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/950308g3.html>

⁴⁵ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 138 s.

⁴⁶ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 581-582 s.

bude porušeno ustanovení čl. 35 odst. 2 písm. c).⁴⁷ Určité otázky vyvolávají případy, kdy zboží nemá vlastnosti, které jsou zjistitelné pouze na základě podrobného rozboru vzorku. Vídeňská úmluva ovšem nestanoví žádné omezení pro shodu vzorku s dodaným zbožím a tudíž se dovozuje, že dodané zboží musí mít všechny vlastnosti vzorku bez ohledu na to, zda jsou zjevné nebo skryté. Tato skutečnost ovšem může hrát roli při rozhodování o tom, zda jde v konkrétním případě o podstatné nebo nepodstatné porušení smlouvy.⁴⁸

Případy, kdy bude vzorek předložený kupujícím prodávajícímu a ne tedy prodávajícím kupujícímu Vídeňská úmluva neřeší. Tyto případy by měli být pravděpodobně řešeny formou analogie. I. Schwenzer uvádí možnost interpretace poskytnutí vzorku kupujícím jako implicitní dohody o vlastnostech vzorku podle čl. 35 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Oba přístupy ovšem budou většinou vést ke stejnému závěru.⁴⁹

Stanoviska literatury na řešení případného konfliktu mezi dohodou stran a vzorkem nebo písmenem a) a b) se vzorkem se dají shrnout následovně: vlastnosti vzorku mají obecně přednost před vlastnostmi vymezenými v písmenech a) nebo b). Pokud se ovšem dá z okolností případu dovodit, že zboží mělo být vhodné pro účel, pro který se zpravidla užívá, nebo pro zvláštní účel, budou mít naopak převahu tato ustanovení.⁵⁰

Ad d) Toto ustanovení Vídeňské úmluvy znamená, že i když kupní smlouva mlčí o způsobu zabalení zboží, zboží musí být stejně zabaleno tak, aby bylo dostatečně ochráněno. Doba relevantní pro posuzování souladu zboží s kupní smlouvou je doba přechodu nebezpečí (čl. 36 odst. 1) a zpravidla jde tedy škoda vzniklá po tomto okamžiku k tíži kupujícího. V případě, že ale škoda na zboží

⁴⁷ USA. U.S. Court of Appeals, 2nd Circuit, 1995. Rozhodnutí známé pod označením *Delchi Carrier v Rotorex*. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/140.htm>

⁴⁸ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 140 s.

⁴⁹ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 140 s.

⁵⁰ op. cit. sub. 49. 139 s. Obdobně také SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 583 s.

vznikla během přepravy v důsledku nesprávného zabalení, bude tato situace posuzována jako nesoulad zboží se smlouvou, který tady byl již v okamžiku přechodu nebezpečí. Při posuzování „přiměřenosti“ zabalení by měl být brán v úvahu druh zboží, způsob a délka přepravy, klimatické podmínky a další relevantní okolnosti.

Ve všech výše uvedených případech prodávající neodpovídá za vady, o kterých kupující v době uzavření smlouvy věděl nebo nemohl nevědět. Míra vědomosti je založena na kombinaci subjektivních a objektivních hledisek. Slovní spojení „nemohl nevědět“ znamená více než hrubou nedbalost.⁵¹ Tento pojem se spíše blíží „slepé“ nezodpovědnosti.⁵² Je vhodné také upozornit, že ustanovení čl. 35 odst. 3 Vídeňské úmluvy se vztahuje pouze na případy nesouladu zboží s ustanoveními čl. 35 odst. 2 a ne nesouladu s ustanovením čl. 35 odst. 1.

2.6 USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE PROHLÍDKY ZBOŽÍ

Vada představuje nesoulad mezi dohodnutým, či jinak určeným plněním a plněním poskytnutým.⁵³ Jak již bylo výše uvedeno, vady můžeme rozlišovat na vady faktické a vady právní. Rozhodujícím okamžikem pro posouzení, zda bylo dodáno zboží bez vad, či vadné, je okamžik přechodu nebezpečí na kupujícího. Moment přechodu nebezpečí lze určit dohodou, může být dán obchodními zvyklostmi, obchodními termíny INCOTERMS nebo samotnou Vídeňskou úmluvou (čl. 66 až 70). Proávající odpovídá za zjevné i skryté vady, které zboží v tomto okamžiku má, a to i kdyby se vada stala zjevnou až po této době.⁵⁴

Kromě odpovědnosti za vady existující v okamžiku přechodu nebezpečí (čl. 36 odst. 1), zná Vídeňská úmluva i případy, kdy prodávající odpovídá za vady

⁵¹ SCHLECHTRIEM, Peter. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. München: C. H. Beck, 1998. 285 s.

⁵² HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 142 s.

⁵³ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 329 s.

⁵⁴ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 228 s.

zboží, které vznikly až po tomto okamžiku (čl. 36 odst. 2). Rozlišujeme zde dva případy odpovědnosti prodávajícího za vady:

- a) odpovědnost za vady vzniklé v důsledku porušení povinnosti prodávajícího; a
- b) odpovědnost v případě nedodržení záruky prodávajícím.

Ustanovení čl. 36 odst. 2 tedy postihuje jednak případy, kdy prodávající porušil svou povinnost před okamžikem přechodu nebezpečí, ale vada vznikla až po tomto okamžiku⁵⁵ a jednak případy nedodržení záruky, která byla smluvně převzata.

Jestliže prodávající dodal zboží před dobou stanovenou pro dodání, může až do této doby odstranit vady dodaného zboží, dodat chybějící zboží nebo dodat náhradní zboží, pokud tím kupujícímu nezpůsobí nepřiměřené obtíže nebo nepřiměřené výdaje. Kupujícímu je však zachováno právo požadovat náhradu škody. Po době stanovené pro dodání se bude při odstraňování vad postupovat podle čl. 45 a násl. Vídeňské úmluvy.

Vady lze dělit následovně:

- 1) vady právní; a
- 2) vady faktické
 - a) faktické vady zjevné;
 - b) faktické vady skryté.

Podle dalšího dělicího kritéria rozlišujeme:

- 1) vady kvalitativní;
- 2) vady kvantitativní; a

⁵⁵ Jako příklad lze uvést případ, kdyby byl prodávající podle kupní smlouvy povinen uzavřít smlouvu o přepravě zboží a učinil by tak s nekompetentním přepravním. V tomto případě by byl za škodu způsobenou na zboží přepravnem odpovědný prodávající podle čl. 36 odst. 2. V tomto bodě si odporuje publikace KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s dílem HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. První zmiňovaná publikace uvádí jako příklad vady vzniklé po přechodu nebezpečí porušení povinnosti zabalit zboží. Později uvedené dílo naopak stanoví, že případ porušení požadavků na zabalení zboží je považováno za vadu, která zde byla již v okamžiku přechodu nebezpečí a tudíž se jedná o vadu spadající pod čl. 36 odst. 1.

3) dodání jiné věci.

Základní podmínkou pro uplatnění nároků vyplývajících z porušení smlouvy je dodržení předepsaného procesu oznámení vady. Ustanovení Vídeňské úmluvy týkající se požadavku na prohlédnutí zboží a oznamování vad činily při vzniku Vídeňské úmluvy a při debatách na Vídeňské konferenci značné potíže. Patří mezi nejvíce projednávané ustanovení Vídeňské úmluvy.⁵⁶ Jejich smysl je poměrně jednoznačný. Kupující musí v co nejkratší době prohlédnout zboží a případné zjištěné vady musí v přiměřené době oznámit prodávajícímu, jinak jeho nároky z vad zboží zaniknou. Ve Vídni ovšem vznikly značné rozpory mezi některými účastníky konference. Některé státy kladly přísné požadavky na formu a dobu oznámení vad a jejich případné nedodržení mělo vést ke ztrátě možnosti namítat vady. Na druhé straně stály státy, které připouštěly méně formální oznamování vad a nesplnění požadavků spojovaly pouze se zánikem práva odmítnout zboží při zachování práva požadovat náhradu škody. Tyto přístupy později ovlivnily i výklad předmětných ustanovení Vídeňské úmluvy.

Základem úpravy reklamačního procesu faktických vad jsou články 38 a 39 Vídeňské úmluvy.

2.6.1 KONTROLA ZBOŽÍ

Podle čl. 38 je povinností kupujícího prohlédnout zboží:

1. v okamžiku přechodu nebezpečí⁵⁷ nebo alespoň co nejdříve po tomto okamžiku; nebo
2. v okamžiku, kdy zboží dojde
 - do místa určení v případě, kdy se zboží přepravuje; nebo
 - do nového místa určení v případě, kdy je zboží během přepravy přesměrováno nebo kupujícímu znovu odesláno.

⁵⁶ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 147 s.

⁵⁷ Komentář SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 617 s. uvádí jako moment, od kterého počíná běžet lhůta ke kontrole okamžik doručení zboží.

V případě zjištění vad při prohlídce provedené později než v okamžiku přechodu nebezpečí nebo dojití do místa určení bude věcí kupujícího, aby prokázal, že zboží mělo vady již v okamžiku přechodu nebezpečí, který je z tohoto hlediska rozhodný.⁵⁸ Co se týče způsobu kontroly zboží, je častým jevem, že samotná kupní smlouva obsahuje ustanovení specifikující způsob prohlédnutí. V takovém případě musí být dodržena tato stanovená metoda. V případě, že kupní smlouva neupravuje prohlídku zboží, mohou strany přistoupit k použití přiměřené metody prohlídky v souladu s obchodními zvyklostmi nebo může metoda vyplynout z jednání stran. Pokud se ani takto specifický způsob prohlídky nedá dovodit, měla by být prohlídka vykonána způsobem přiměřeným s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem, jakými jsou druh zboží, množství, umístění, zabalení zboží apod.

Co se týče doby kontroly zboží, čl. 38 mluví o „co nejkratší“ době. Judikatura zdůrazňuje, že účel této krátké lhůty pro kontrolu zboží spočívá v ujasnění toho, zda kupující zboží přijímá a považuje ho za zboží bez vad⁵⁹ a také zajišťuje, aby byla kontrola provedena před tím, než se zboží může zkazit nebo jinak změnit a tudíž by pak nebylo možné určit, zda prodávající odpovídá za vady zboží.⁶⁰ V případě předčasného doručení zboží ovšem kupující není povinen prohlédnout zboží před smluveným dnem doručení.⁶¹

Otázka trvání kontroly je poněkud složitější. Literatura poukazuje na to, že část judikatury považuje proces kontroly za proces pokračující, který končí až uplynutím dvouleté lhůty uvedené v čl. 39 odst. 2, zatímco druhá část považuje proces kontroly za jednorázový proces.⁶² Trvání kontroly bude především záležet na okolnostech případu jako například velikost společnosti kupujícího,

⁵⁸ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 229 s.

⁵⁹ Německo. Oberlandesgericht Karlsruhe, 1997. Sp. zn. 1 U 280/96. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/263.htm>

⁶⁰ Německo. Oberlandesgericht Köln, 1997. Sp. zn. 18 U 121/97. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/290.htm>

⁶¹ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 617 s.

⁶² ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 331 s.

druh zboží, složitost zboží, okolnosti týkající se osobních a obchodních poměrů kupujícího apod. Může se tedy pohybovat od několika hodin až po několik dní.

2.6.2 OZNÁMENÍ VAD

Oznámení vad zjištěných v souladu s čl. 38 Vídeňské úmluvy musí být včas realizováno, jinak hrozí zánik práv vznikajících v důsledku vadného plnění. V čl. 39 Vídeňská úmluva upravuje dva důvody zániku práv z vad zboží. Jsou jimi neoznámení vad v „přiměřené době“ poté, co kupující vady zjistil nebo měl zjistit a neoznámení vad ve lhůtě dvou let ode dne, kdy bylo zboží skutečně předáno kupujícímu. Nejzazším termínem pro oznámení vad jsou tudíž dva roky po skutečném předání zboží kupujícímu. Bude ovšem častějším případem, že nároky z vad zaniknou již před uplynutím této lhůty v důsledku aplikace čl. 39 odst. 1.

Lhůta pro oznámení počíná běžet okamžikem, kdy kupující zjistil nebo měl zjistit povahu vady. Tento okamžik se nemusí shodovat s okamžikem doručení nebo přechodu nebezpečí, a tedy může těmto momentům i předcházet. Lze si představit případ, kdy bude kupující obeznámen s vadami zboží například prostřednictvím svého zákazníka ještě předtím, než prohlédne zboží.⁶³ Co se týče trvání lhůty k oznámení, bude se samozřejmě odvíjet od výkladu pojmu „přiměřená doba“. Interpretace termínu „přiměřená doba“ patří k zásadním interpretačním problémům Vídeňské úmluvy.⁶⁴ Například Z. Kučera tento pojem ztotožňuje s pojmem „bez zbytečného odkladu“ používaným v Obchodním zákoníku.⁶⁵ Interpretace tohoto pojmu bude záležet na celé řadě faktorů vycházejících z okolností konkrétního případu, jakými jsou např. rychlost komunikace, povaha zboží, povaha vybraného nároku, praktiky zavedené mezi stranami apod. Zajímavostí je názor části literatury, který počítá lhůtu podle čl. 38 a čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Tento přístup v praxi

⁶³ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 159 s.

⁶⁴ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 337 s.

⁶⁵ KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 230 s.

znamená, že i když jsou lhůty podle čl. 38 a čl. 39 odst. 1 samostatnými lhůtami, kupující neztratí svůj nárok do doby uplynutí součtu obou těchto lhůt. Důsledkem je možnost „zhojení“ opoždění v kontrole zboží prostřednictvím rychlého oznámení vad.⁶⁶ Tento názor je ovšem jinými autory odmítán.⁶⁷ Interpretace termínu „přiměřená doba“ do značné míry také závisí na vnitrostátní praxi rozhodujícího soudu. Takto můžeme vidět jasné rozdíly například mezi Německými soudy upřednostňujícími velmi krátké několikadenní lhůty k oznámení vad a přístupem soudů USA, které i několikaměsíční lhůtu můžou považovat za dobu přiměřenu. Neoznámení vady včas vede ke ztrátě nároků vyplývajících z čl. 45 Vídeňské úmluvy za předpokladu, že není aplikován čl. 40 nebo čl. 44.

Vídeňská úmluva nezmiňuje žádné zvláštní požadavky na obsah nebo formu oznámení. Takové požadavky můžou být smlouveny stranami kupní smlouvy. Co se týče formy, je přípustná i forma ústní, i když častější bude rozhodně oznámení písemné. Přísnější jsou požadavky na obsah oznámení. Obecná vyjádření typu „zboží je vadné“, „zboží není v souladu se smlouvou“ nebo „zboží je nižší kvality“ jsou nedostačující. Navíc, pokud má zboží vad více, musí být uvedeny všechny.⁶⁸ Smysl přísnějších požadavků na specifikaci vad je zjevný. Oznámení vad by mělo umožnit co nejrychlejší zjištění, zda je zboží opravdu vadné a zároveň umožňuje prodávajícímu přijmout adekvátní opatření na zjištění, dává mu možnost zaujmout stanovisko s ohledem na nároky vznesené kupujícím a učinit eventuální další kroky. Na druhou stranu by neměly být kladeny příliš vysoké nároky na kupujícího. V případě nefunkčního zboží, u kterého důvod poruchy není zjevný, bude zřejmě považováno za postačující, pokud kupující popíše projevy poruchy bez detailního analyzování její příčiny.

⁶⁶ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 160 s.

⁶⁷ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 629 s.

⁶⁸ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 339 s.

Případ tzv. skrytých vad, které nelze zjistit postupem podle čl. 38 postihuje čl. 39 odst. 2 Vídeňské úmluvy. Současně upravuje nejzazší lhůtu pro oznámení jakýchkoli vad (nejde-li o situace kryté zárukou). Lhůta k oznámení těchto vad činí 2 roky a počítá se od okamžiku skutečného předání zboží. Jedná se o lhůtu prekluzivní, což kromě jiného znamená, že k ní soud přihlédne *ex officio*.

2.6.3 VÝJIMKY Z POVINNOSTI OZNÁMIT VADY

Vídeňská úmluva v člancích 40 a 44 zmírňuje následky nedodržení výše popsaného postupu. Jak již bylo uvedeno, pokud kupující nedodrží pravidla stanovená pro kontrolu zboží a oznámení vad, ztrácí nároky podle čl. 45 a násl. Ustanovení čl. 40 z tohoto pravidla stanoví první výjimku. Podle tohoto článku se prodávající nemůže dovolávat nedodržení reklamačního postupu ze strany kupujícího, pokud prodávající o skutečnostech, které způsobili vadu věděl nebo nemohl nevědět. Prokázání samotného vědomí prodávajícího o těchto skutečnostech je velice složité, a proto se ve většině případů bude kupující snažit dokázat, že prodávající takové skutečnosti nemohl nevědět. Je nesporné, že čl. 40 bude použitelný v případech podvodů a případech „zlé víry“ prodávajícího, otázky ovšem vyvolává aplikace tohoto ustanovení na případy hrubé nedbalosti nebo dokonce nedbalosti prosté.⁶⁹ Řešení tohoto problému poskytl např. rozhodčí nález stockholmské obchodní komory. Většina rozhodců tohoto tribunálu v příslušném případě rozhodla, že úroveň vědomí prodávajícího ohledně vad zboží, která již umožní použití čl. 40 je „vědomé nerespektování faktů, které jsou viditelné a jsou zjevně relevantní z hlediska vad“ (*conscious disregard of facts that meet the eyes and are of evident relevance to the non-conformity*). Pouhá nedbalost tedy nepostačuje.⁷⁰ Použití čl. 40 je také podmíněno nesdělením skutečností zapříčínujících vznik vad kupujícímu. Jsou-li dodrženy podmínky čl. 40, kupujícímu zůstávají nadále zachovány nároky podle čl. 45 a násl.

⁶⁹ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 164 s.

⁷⁰ op. cit. sub. 69. 165 s.

Druhým zmírněním následků nedodržení výše popsaného postupu je upraven v čl. 44. Kupujícímu podle tohoto ustanovení zůstává zachován nárok na snížení kupní ceny a nárok na náhradu škody s výjimkou ušlého zisku pokud nezaslal oznámení z omluvitelných důvodů. Účelem této výjimky je zmírnění tvrdosti následků nedodržení postupu oznamování vad podle čl. 39. Důsledkem čl. 44 v případě, že kupující prokáže, že měl omluvitelný důvod pro nesplnění povinnosti podle čl. 39 odst. 1, je umožnění kupujícímu uplatnit alespoň omezené možnosti nápravy. Klíčovou roli v tomto případě sehrává interpretace pojmu „omluvitelný důvod“. Za omluvitelné důvody jsou považovány okolnosti vyšší moci (přírodní katastrofy, generální stávky apod.), vyloučit však nelze ani okolnosti subjektivní povahy typu nemoc, špatné chování právního zástupce, který již stranu nezastupuje apod.⁷¹ Při interpretaci tohoto pojmu je nutné přihlížet též k okolnostem jednotlivých případů. Z rozhodovací praxe soudů lze vybrat třeba přihlížení k povaze zboží, závažnosti porušení smlouvy a obtížnosti odhalení vady nebo zkušenosti kupujícího. Za zmínku stojí skutečnost, že pokusy dovolat se ustanovení čl. 44 Vídeňské úmluvy byly jen výjimečně úspěšné a počet případů, kdy byl důvod neoznámení shledán omluvitelným je nízký.⁷²

Na tomto místě je vhodné upozornit, že ustanovení čl. 44 nemá vliv na čl. 39 odst. 2 a tudíž nic nemění na dvouleté lhůtě k oznámení vad, která musí být dodržena i při uplatnění nároků při neoznámení z omluvitelných důvodů.

Kromě výjimek podle čl. 40 a 44 je také možné, aby se prodávající vzdal svého práva namítat, že oznámení o vadách nebylo dáno nebo nebylo dáno včas nebo v odpovídající formě. Takovéto vzdání se práva navíc může být dáno výslovně i mlčky.

⁷¹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006. 342-343 s.

⁷² HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 167 s.

3. APLIKACE VYBRANÝCH USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY NA KONKRÉTNÍ SPOR Z MEZINÁRODNÍ KUPNÍ SMLOUVY

3.1 POPIS SKUTKOVÉHO STAVU

3.1.1 SOUTĚŽ WILLEM C. VIS INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION MOOT

Vis Moot je každoroční mezinárodní soutěž v simulovaném rozhodčím řízení, jejíž celosvětové finále se koná ve Vídni. Účelem této soutěže je podporování studia práva mezinárodního obchodu a práva arbitráže. Spor, který je předmětem Vis Moot-u je vždy sporem z kupní smlouvy a hmotněprávně se vždy řídí Vídeňskou úmluvou. Vis Moot se koná pod záštitou Pace University pod vedením Prof. Erica Bergstena, který je emeritním profesorem Pace University School of Law a bývalým tajemníkem UNCITRAL. Soutěž Vis Moot patří k nejprestižnějším soutěžím v simulovaném soudním řízení a bývá označována jako olympijské hry mezinárodního obchodního práva⁷³.

V akademickém roce 2010/2011 probíhá již 18. ročník této soutěže. Předmětem kupní smlouvy v tomto ročníku soutěže jsou mražené olihně.

Státy i společnosti, jež jsou stranami kupní smlouvy v této soutěži jsou smyšlené.

3.1.2 POPIS SKUTKOVÉHO STAVU

Společnost Mediterraneo Trawler Supply AS (dále jen „**Kupující**“) zahájila rozhodčí řízení proti společnosti Equatoriana Fishing Ltd (dále jen „**Prodávající**“). Každá společnost má sídlo v jiném státě, přičemž oba zainteresované státy jsou smluvními státy Vídeňské úmluvy ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) Vídeňské úmluvy. V zahájeném rozhodčím řízení Kupující požaduje zaplacení USD 479.450,- s příslušenstvím a úhradu nákladů řízení a to z titulu náhrady škody, která měla vzniknout Kupujícímu v důsledku doručení zboží, které neodpovídalo požadavkům kupní smlouvy.

⁷³ <http://www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A588170>

Kupující je společnost, která prodává třetím subjektům návnadu k rybaření. Jedním z druhů této návnady jsou právě olihně. V důsledku dlouholeté zkušenosti Kupujícího jsou nejlepší návnadou olihně z oblasti Oceánských ostrovů. Kupující každoročně kupuje velké množství olihní a skladuje je, aby je mohl následně prodat svým zákazníkům, jimiž jsou rybářské společnosti. Během slabé sezóny roku 2007 v důsledku následného růstu cen olihní zákazníci Kupujícího vyžadovali levnější olihně. Kupující se proto rozhodl pro nákup olihní z oblasti Danubia. Kupující v minulosti olihně z této oblasti nenakupoval, protože kvalita nebyla konzistentní a někdy nedosahovala požadované úrovně. Kvalita olihní je přitom i pro účely použití olihní jako návnady rybářskými loděmi velmi důležitým faktorem. Rybářské lodě se většinou plaví na moři daleko od břehů (jedna plavba trvá přibližně 6-8 týdnů). Nekvalitní olihně nutně vedou k nižším úlovkům ryb. V případě, kdy návnada nedosahuje požadované velikosti, trvá několik dní, než se rybářská loď vrátí do přístavu a doplní/vymění zásoby návnady. V důsledku těchto skutečností dochází v případě dodání nekvalitních olihní k rozsáhlým škodám.

Zákazníci Kupujícího ovšem měli v slabém roce 2007 zájem o olihně třeba i z oblasti Danubia. Z důvodu tohoto zájmu zákazníků Kupujícího se Kupující rozhodl k přehodnocení svého postoje k olihním z Danubie. Kupující se rozhodl získat olihně z této oblasti a rozeslal email několika dodavatelům olihní z Danubie za účelem zjištění cen a dostupnosti tohoto zboží.

Na poptávku Kupujícího zareagoval, kromě jiných společností, také Prodávající. Prodávající uvedl, že jeho zástupce dne 17. května 2008 může navštívit Kupujícího za účelem prodiskutování možností budoucí spolupráce mezi Prodávajícím a Kupujícím. Kupující tohoto dne skutečně uskutečnil se zástupcem Prodávajícího, kterým byl pan Weeg, osobní schůzku, na které pan Weeg prezentoval vzorek zboží.

Ideální velikost olihní, pokud mají být použity jako návnada je 100 – 150g. Tato skutečnost je v rybářském průmyslu obecně známá. Po rozmražení vzorku poskytnutého Prodávajícím, Kupující každou oliheň odvážil. Až na několik výjimek se hmotnost olihní pohybovala v rozmezí 100 – 150g. Průměrná

hmotnost byla 130g. Kupující si vzorek ponechal k prezentaci svým zákazníkům. Všichni zákazníci Kupujícího vzorek odsouhlasili jako vyhovující.

Kupující následně objednal od Prodávajícího 200 metrických tun olihní „dle vzorku“ (*per sample*). Na objednávce⁷⁴ Kupující uvedl, že olihně musí být osvědčené jako vhodné ke konzumaci. Tento požadavek byl uveden Kupujícím z důvodu skladování olihní, které mají být použity jako návnada společně s jinými rybími produkty, které byly následně používány ke konzumaci. Tato povinnost vyplývá ze správněprávních předpisů a je uložena právními předpisy mnoha zemí. Jakékoli zboží, které má být skladováno společně se zbožím určeným ke konzumaci musí být ze zdravotních a hygienických důvodů certifikováno jako zboží vhodné ke konzumaci. Prodávající následně objednávku potvrdil dokumentem nazvaným potvrzení objednávky⁷⁵, které ovšem navíc na rozdíl od samotné objednávky obsahovalo ustanovení o tom, že se bude jednat o „úlovek 2007/2008“ (*2007/2008 catch*) a rozhodčí doložku. Na toto potvrzení kupující zareagoval emailem, ve kterém poděkoval za brzké potvrzení objednávky a potvrdil, že zaznamenal vložení rozhodčí doložky do tohoto potvrzení. Kupující následně uhradil kupní cenu pomocí akreditivu a zboží mu bylo zasláno.

Zboží bylo doručeno 1. července 2008. Bylo zabaleno v kartonech na paletách ve dvanácti kontejnerech. Po doručení Kupující náhodně vybral 20 kartonů olihní z prvních dvou kontejnerů. Každý karton vážil 10kg. Olihně z pěti kartonů byly rozmrazeny a zkontrolovány. Tyto olihně odpovídali vzorku kvalitou i velikostí. Po rozmražení mohly být olihně použity už jen jako potrava pro ryby a měly minimální hodnotu. Protože tato kontrola byla uspokojivá, další kartony nebyly prověřovány.

Kupující následně olihně prodal rybářským společností pro použití jako návnadu. Když byly olihně následně na lodích rozmrazeny, vyšlo na povrch, že většina je příliš malá, a tudíž nevhodná jako návnada. Kupující okamžitě

⁷⁴ Příloha č. 3

⁷⁵ Příloha č. 4

kontaktoval Prodávajícího, kterému oznámil nevhodnost zboží. Prodávající požadoval za účelem vyhodnocení dodaného zboží vykonání nezávislého odborného testu. Test, který vykonala společnost TGT Laboratories jasně stanovil, že 94 % olihní z kartonů označených „illex danubecus 2007“ bylo v rozmezí 100 - 150g. Naopak ovšem hmotnost 87 % olihní z kartonů označených „illex danubecus 2008“ byla nižší než 100g, žádná oliheň neměla více než 115g. Prodávající odmítal vrácení zboží a tvrdil, že olihně jsou plně v souladu s kupní smlouvou. Zboží tedy bylo Kupujícím skladováno a následně v polovině roku 2009 zničeno.

3.2 APLIKACE USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY, ZÁVĚRŮ LITERATURY A JUDIKATURY NA UZAVŘENÍ KUPNÍ SMLOUVY

3.2.1 STRUČNÉ ROZVEDENÍ SKUTKOVÝCH OKOLNOSTÍ

Jak již bylo uvedeno, Kupující dne 14. dubna 2008 rozeslal hromadný email, ve kterém oznámil svůj zájem získat olihně jako návnadu a vyzval prodávající k zaslání nabídek. Na tento email zareagoval kromě jiných společností i Prodávající. Se zástupcem Prodávajícího Kupující následně uskutečnil úspěšnou schůzku. Kupující byl s poskytnutým vzorkem olihní spokojen a proto dne 29. května 2008 zaslal Prodávajícímu email, jehož přílohou byla objednávka olihní. V tomto emailu zároveň Kupující opět vyjádřil spokojenost se vzorkem předloženým panem Weegem a výslovně uvedl, že především velikost olihní, která je pro zákazníky Kupujícího velice důležitá odpovídala 100 – 150g, což zaručuje zákazníkům Kupujícího nejlepší výsledky. Objednávka obsahovala všechny *essentialia negotii* podle čl. 14 Vídeňské úmluvy. Zboží bylo specifikováno jako mražené, celé olihně *Illex Danubecus* (*Landfrozen Whole Round Illes Danubecus*). Množství bylo stanoveno jako cca 200 tun (*Approx 200 MT*). Kupní cena byla stanovena na USD 1.600,- za tunu (*US USD 1,600/MT*). V ten samý den Prodávající odpověděl na tuto objednávku dokumentem nazvaným „potvrzení objednávky“ (*Sales Confirmation*). Toto potvrzení ovšem obsahovalo několik odchylek od znění

objednávky zaslané Kupujícím. Potvrzení obsahovalo 3 odchylky: (1) nově byl zaveden termín „úlovek 2007/2008“⁷⁶ (*2007/2008 catch*), (2) nově dokument obsahoval rozhodčí doložku, (3) Kupujícím zavedené ustanovení znějící „certifikováno jako vhodné ke konzumaci“ bylo modifikováno do formy „vhodné ke konzumaci“. Na toto potvrzení objednávky zareagoval Kupující dne 29. července 2008 emailem, ve kterém poděkoval Prodávajícímu za brzké potvrzení objednávky a poznamenal, že si všiml vložení rozhodčí doložky do potvrzení objednávky, což v minulosti ještě nikdy neviděl.

3.2.2 ROZBOR ARGUMENTACE SVĚDČÍCÍ KUPUJÍCÍMU

Kupujícímu by svědčilo, kdyby byl obsah kupní smlouvy vytvořen jím zaslanou objednávkou. Vzhledem k tomu, že Prodávající zaslal na tuto objednávku potvrzení objednávky, které obsahovalo výše uvedené odchylky, je téměř nesporné, že došlo k modifikaci. V souladu s tímto závěrem o modifikaci navrhovaného obsahu kupní smlouvy (ať už šlo o modifikaci podstatnou nebo nepodstatnou) je tvrzení, že obsah smlouvy je tvořen textem objednávky objektivně téměř neobhájitelný. Pokus o argumentaci svědčící tomuto závěru je rozveden v následujících odstavcích.

3.2.2.1 Obsah kupní smlouvy je tvořen textem objednávky

Kupující a Prodávající uzavřeli kupní smlouvu dne 29. května 2008. Podle této kupní smlouvy se Prodávající zavázal dodat Kupujícímu přibližně 200 tun mražených olihní o velikosti 100 – 150g za účelem jejich použití jako návnady. Tyto olihně měly odpovídat vzorku poskytnutému Kupujícímu panem Weegem.

Email rozeslaný dodavatelům olihní z Danubie specifikoval způsob použití olihní k návnadě pro klienty Kupujícího. Pan Weeg byl zástupcem Prodávajícího, který byl oprávněn kromě jiného uzavírat smlouvy na prodej olihní. Podle čl. 15. odst. 1 Vídeňské úmluvy nabídka působí od doby, kdy dojde osobě, které je určena. Za nabídku ve smyslu Vídeňské úmluvy by bylo

⁷⁶ Toto slovní spojení znamená, že dodané olihně mohly být vylovené jak v roce 2007 tak v roce 2008. Problematický je právě rok 2008 protože počátkem sezony, kdy došlo k dodání olihní ještě olihně nedorůstají do požadované velikosti 100 – 150g.

možné za určitých okolností považovat i návštěvu pana Weega a prezentaci ním přineseného vzorku olihní. Následně, Kupující emailem (jehož přílohou byla objednávka olihní⁷⁷) akceptoval nabídku Prodávajícího. V tomto emailu také Kupující vyjádřil význam velikosti olihní, která zaručuje jeho zákazníkům nejlepší výsledky.

V souladu s čl. 11. Vídeňské úmluvy kupní smlouva nemusí být uzavřena písemně a nevyžadují se ani jiné formální náležitosti. V předmětném sporu by se proto dalo tvrdit, že kupní smlouva a její obsah byly určeny emailem Kupujícího dodavatelům olihní z Danubie, reakcí Prodávajícího a poskytnutím vzorku olihní, který reprezentoval nabídku Prodávajícího. Následný email Kupujícího byl přijetím této nabídky, která pouze explicitně potvrzovala specifikace požadovaného zboží jak v textu samotného emailu, tak v jeho příloze, která byla nazvána objednávkou.

3.2.2.2 Alternativně – Dodatek Prodávajícího „úlovek 2007/2008“ není modifikací objednávky

Jak bude popsáno níže, jedním z hlavních důvodů předmětného sporu je otázka, kvality olihní. Rozpor mezi argumenty Kupujícího a Prodávajícího je do značné míry zapříčiněn právě vložением klauzule „úlovek 2007/2008“ Prodávajícím do jeho potvrzení objednávky. Ze strany Kupujícího by bylo možné argumentovat i tím, že samotné vložení tohoto slovního spojení nemůže rozumný podnikatel považovat za změnu domluvených podmínek kupní smlouvy. Natož změnu tak zásadní, že povedla až k dodání zboží, které nemělo a nemohlo mít hmotnost požadovaných 100 – 150g. Pokud měl Prodávající v úmyslu dodat zboží menší hmotnosti, než bylo původně požadováno, měl možnost tento úmysl explicitně projevit. Při interpretaci smlouvy má i toto chování jedné ze stran nespornou relevanci. Tuto, na první pohled ne příliš přesvědčivou argumentaci Kupujícího činí poměrně relevantní např. rozhodnutí Kodaňského námořního obchodního soudu z roku 2002, ve kterém zmíněný soud stanovil, že text potvrzení

⁷⁷ Skutečnost, že až následně po této komunikaci došlo k zaslání skutečné objednávky a k jejímu potvrzení bezpochyby výrazně oslabuje pokus o argumentaci tím, že kupní smlouva byla uzavřena už předtím.

objednávky nemá žádnou relevanci pro obsah smlouvy, jelikož potvrzení bylo vytvořeno až po uzavření smlouvy. Dále Kodaňský námořní obchodní soud vyslovil, že potvrzení objednávky musí být vykládáno ve spojení se specifikacemi známými stranám z procesu uzavírání smlouvy a, že potvrzení objednávky nezměnilo obsah nabídky.⁷⁸

Argumentace týkající se dodání zboží v rozporu s kupní smlouvou již ale souvisí spíše s interpretací ustanovení kupní smlouvy týkajících se kvality zboží a bude proto rozvedena níže v příslušných částech této rigorózní práce.

3.2.2.3 Alternativně – Kupující neučinil souhlas s protinabídkou Prodávajícího

Pokud by Kupující připustil, že potvrzení objednávky obsahující tři zmíněné modifikace bylo ve skutečnosti protinabídkou, bylo by možné z jeho strany argumentovat tím, že nikdy nedal souhlas k této protinabídce. Z pozice Kupujícího by bylo nutné vycházet z pozice, že zmíněné změny obsažené v potvrzení objednávky byly podstatnou změnou podmínek nabídky a tudíž, že nedošlo k přijetí nabídky v souladu s čl. 19. odst. 2. Vídeňské úmluvy.⁷⁹ Následně bylo tedy nutné, aby Kupující tuto protinabídku přijal v souladu s čl. 19. odst. 1. a odst. 3. Vídeňské úmluvy. V následném emailu, který reagoval na zaslání potvrzení objednávky, ovšem Kupující se změnami explicitně nesouhlasil. Navíc je zřejmé, že kdyby si byl Kupující vědom toho, že ustanovení „úlovek 2007/2008“ způsobí, že zboží bude nepoužitelné rybářskými loděmi, určitě by s takovou modifikací smlouvy nesouhlasil. Skutečnost, že se k doplnění této klauzule Kupující nijak nevymezil jen podporuje tuto argumentaci a dává najevo jistotu Kupujícího s tím, že zboží mělo mít domluvenou velikost 100 – 150g. Skutečnost, že Prodávající nikdy

⁷⁸ Dánsko. Copenhagen Maritime Commercial Court, 2002. Rozhodnutí známé pod označením *Sergueev Handelsagentur v. DAT-SACHAUB A/S*. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/020131d1.html>

⁷⁹ Po této analýze pozice Kupujícího ohledně možností argumentace týkající se uzavírání smlouvy je zjevné, že nejméně příznivou alternativou je pro Kupujícího případ uzavření kupní smlouvy ve znění protinabídky navržených Prodávajícím.

nezmínil, že zboží by nemělo mít požadovanou hmotnost dále svědčí tomu, že při vložení pojmu „úlovek 2007/2008“ nejednal v dobré víře.

Kupující tedy nepřijal protinabídku Prodávajícího ohledně změny kvality zboží, a tudíž nelze mít za to, že kupní smlouva byla uzavřena ve znění protinabídky Prodávajícího. Opačný výklad by navíc dával Prodávajícímu prospěch ze svého vlastního jednání ve zlé víře. Takový přístup by byl zjevně v rozporu s principem dobré víry, který je obsažen v čl. 7. Vídeňské úmluvy a také např. v Zásadách mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT. S vědomím skutečnosti, že pro Kupujícího byla velikost olivní rozhodným faktorem a, že neměl zájem o zboží neodpovídající jeho požadavkům je jakákoli jiná interpretace komunikace mezi stranami nepřipustná.

3.2.2.4 Změny podmínek nabídky nebyly podstatné

S vědomím toho, že k odchylkám mezi objednávkou a potvrzením objednávky došlo, je možná i argumentace tím, že změny nebyly podstatné. Dodání slovního spojení „úlovek 2007/2008“ do potvrzení objednávky způsobilo předmětný spor mezi stranami. Kdyby byl tento dodatek považován za nepodstatnou změnu nabídky, nedošlo by ze strany Prodávajícího k protinabídce. Potvrzení objednávky by tedy mohlo být považováno za přijetí nabídky s nepodstatnými odchylkami. Takovýto přístup by vedl k závěru, že nabídka a její přijetí by byly interpretovány jako jeden celek. Tento celek by byl v souladu s čl. 8 Vídeňské úmluvy vykládán v souladu s přihlédnutím ke všem rozhodným okolnostem případu, včetně jednání o smlouvě a následného chování stran. Touto argumentací „celkem“ by bylo možné odchýlit výklad kupní smlouvy ve prospěch Kupujícího. Kupní smlouva v tomto případě totiž není tvořena jen samotným textem protinabídky, nýbrž je nutné přihlížet i k předchozí nabídce a samozřejmě také ke všem dalším relevantním okolnostem v souladu s čl. 8 Vídeňské úmluvy.

Tento přístup označovaný jako tzv. „knock-out rule“ je založen na co nejširším akceptování vůle obou stran. V případech, kdy je nesporné, že strany chtějí uzavřít určitou smlouvu a domluvili se na jejích základních náležitostech i přes rozpor v některých podmínkách, smlouva je uzavřena s obsahem ohledně

kterého se strany shodují. Ohledně skutečností, o kterých panuje mezi stranami rozpor se k ujednání stran nepřihlíží. Zbývající mezery vzniklé tímto výkladem budou naplněny pomocí obecných pravidel Vídeňské úmluvy.⁸⁰

3.2.3 ROZBOR ARGUMENTACE SVĚDČÍCÍ PRODÁVAJÍCÍMU

Případná snaha o výše uvedenou argumentaci Kupujícího může být Prodávajícím zpochybněna několika argumenty. Čl. 19 odst. 1 Vídeňské úmluvy stanoví nutnost souhlasu s celým obsahem nabídky pro uzavření smlouvy je projevem tradiční doktríny smluvního práva společné pro všechny moderní právní řády. Aby akceptantův projev vůle mohl být považován za přijetí nabídky, je nutné, aby vyjadřoval souhlas s nabídkou. Jeho obsah tedy musí odpovídat nabídce bez dodatků, omezení nebo změn. Pokus přidat nebo změnit ustanovení nabídky mění akceptaci na odmítnutí nabídky a vytváří z akceptace protinabídku.⁸¹

3.2.3.1 Kupující přijal protinabídku prodávajícího

Zasláním potvrzení objednávky, které obsahovalo výše zmíněné tři změny, Prodávající učinil vůči Kupujícímu protinabídku. Vzhledem k obsahu potvrzení objednávky jde spíše o modifikaci podstatnou. Modifikace nabídky má být považována za podstatnou z důvodu významných rozdílů mezi objednávkou a jejím potvrzením, jak vyplývá z judikatury⁸². Kdyby Kupující nesouhlasil s touto protinabídkou, měl možnost ji odmítnout. To se ale nestalo. Naopak, Kupující s touto protinabídkou souhlasil. Souhlas Kupujícího byl vyjádřen jednak jeho potvrzujícím emailem ze dne 29. července 2008 a jednak samotným přijetím zboží. V souladu s čl. 18. odst. 1 Vídeňské úmluvy je totiž přijetím nejen prohlášení strany, ale i jiné jednání naznačující souhlas s nabídkou.

⁸⁰ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 94 s.

⁸¹ BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987. 178 s.

⁸² Rakousko. Nejvyšší soudní dvůr, 2000. Sp. zn. 6 Ob 311/99z. Rozhodnutí známé pod označením *Metal profiles case*; Německo. Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, 2002. Sp. zn. 8 U 1909/01. Rozhodnutí známé pod označením *Slates case*.

Obsah kupní smlouvy je tudíž tvořen textem potvrzení objednávky, který byl jako protinabídka Kupujícím odsouhlasen. Souhlas Kupujícího byl vyjádřen jednak písemně (emilem) a jednak i jeho konáním.

Email Kupujícího, který lze ze strany Prodávajícího považovat za souhlas s protinabídkou Prodávajícího ovšem výslovný souhlas neobsahoval. Kdyby proto obsah tohoto emailu Kupujícího vyjadřující poděkování Prodávajícímu a upozorňující na rozhodčí doložku nebyl orgánem rozhodujícím tento spor považován za souhlas s protinabídkou, souhlas by bylo možné vyvodit z přijetí zboží Kupujícím a zaplacení kupní ceny.

3.2.3.2 Alternativně – Potvrzení objednávky Prodávajícího lze považovat za přijetí nabídky s nepodstatnými změnami

Alternativně lze tvrdit, že potvrzení objednávky zaslané Prodávajícím neobsahovalo podstatné změny podmínek nabídky. V souladu s čl. 19. odst. 2 Vídeňské úmluvy by tudíž bylo možné z pozice Prodávajícího argumentovat tím, že toto potvrzení objednávky již samo o sobě bylo akceptací nabídky Kupujícího. Pro použití tohoto argumentu by bylo nutné ze strany Prodávajícího obhájit dvě podmínky. Jednak to, že odchylky opravdu nemění podmínky nabídky podstatným způsobem a navíc, že Kupující nevznosl proti těmto rozdílům námitky. Co se týče druhé podmínky (absence námitek), ta je v předmětném sporu bezpochyby naplněna. Co se týče první podmínky, situace je složitější. Převážná část literatury se shoduje na stanovisku, že změna ceny, placení, kvality a kvantity zboží, místa a času dodání, rozsahu odpovědnosti jedné ze stran nebo způsobu řešení sporů se považují za podstatnou změnu nabídky.⁸³ Z těchto položek byl v předmětném sporu změněn přinejmenším způsob řešení sporů. Navíc je možné říct, že byly změněny i požadavky na kvalitu zboží. Změna kvality je ovšem předmětem sporu a tudíž vzhledem k níže rozebrané argumentaci Prodávajícího je tento argument z jeho strany

⁸³ BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987. 180 s.; SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 337 s., HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 88s.

nepoužitelný. Prodávající by totiž musel v této části argumentace tvrdit, že změnil kvalitu zboží, přičemž v níže popsané argumentaci je z jeho pozice vhodnější tvrdit, že zboží bylo té kvality, kterou Kupující požadoval.

3.3 APLIKACE USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY, ZÁVĚRŮ LITERATURY A JUDIKATURY NA SPORNOU KVALITU ZBOŽÍ

3.3.1 STRUČNÉ ROZVEDENÍ SKUTKOVÝCH OKOLNOSTÍ

Základními skutečnostmi, které jsou důležité pro posouzení otázky, zda bylo zboží v kvalitě odpovídající kupní smlouvě, jsou emailová komunikace, která předcházela uzavření kupní smlouvy a samotná kupní smlouva.

Dne 14. dubna 2008 Kupující rozeslal email, podle kterého má zájem koupit olihně za účelem jejich opětovného prodeje rybářské flotile, která olihně použije jako návnadu. Je obecně známou skutečností v rybářském průmyslu, že pokud mají být olihně použity jako návnada, měly by mít hmotnost 100 - 150g. V reakci na tento email pan Weeg, zástupce Prodávajícího na schůzce s Kupujícím prezentoval vzorek. Olihně, které obsahoval vzorek měly téměř výlučně hmotnost 100 - 150g. Následný email Kupujícího pak vyjádřil spokojenost se vzorkem vzhledem k tomu, že „olihně byly téměř všechny v rozmezí 100 - 150g protože tato hmotnost umožňuje zákazníkům Kupujícího dosahovat co nejlepší výsledky“. Přílohou tohoto emailu byla objednávka na 200 metrických tun olihní. V objednávce sice bylo uvedeno u položky „Kvalita“, že zboží má mít vlastnosti podle vzorku, navíc tam ovšem bylo dodáno, že má být certifikováno jako vhodné ke konzumaci. Je nutné zdůraznit, že u zboží určeného ke konzumaci je velikost/hmotnost nerozhodným faktorem. Prodávající na tuto objednávku zareagoval emailem nazvaným „potvrzení objednávky“ (*sale confirmation*). Obsah tohoto dokumentu byl téměř totožný s objednávkou. Navíc tam Prodávající doplnil rozhodčí doložku a ustanovení o tom, že se bude jednat o úlovek 2007/2008. Tato reakce Prodávajícího tedy může být interpretována jako protinávrh k uzavření smlouvy. Na tento dokument Kupující zareagoval emailem, ve kterém za brzké přijetí objednávky poděkoval a uvedl, že zaznamenal přidání rozhodčí doložky. Tento email je možné interpretovat jako akceptaci protinabídky. Problémem této interpretace

zůstává skutečnost, že Kupující si pravděpodobně vůbec nevšiml doplnění roku úlovku, který je rozhodný pro předmětný spor. Následně dodané olihně neměly hmotnost spadající do rozmezí 100 – 150g.

3.3.2 ROZBOR ARGUMENTACE SVĚDČÍ KUPUJÍCÍMU

Kupující samozřejmě může namítat, že zboží bylo v rozporu s kupní smlouvou, tedy, že byl porušen čl. 35 Vídeňské úmluvy. Konkrétně může namítat porušení čl. 35 odst. 1, čl. 35 odst. 2 písm. a), b) i c).

3.3.2.1 Prodávající dodal zboží v rozporu s kupní smlouvou (čl. 35 odst. 1)

Čl. 35 odst. 1 Vídeňské úmluvy stanoví, že zboží musí primárně odpovídat požadavkům konkrétní smlouvy. Musí tedy mít charakteristiku, která vyplývá z výslovného nebo i implicitního souhlasného stanoviska stran. Při aplikaci čl. 35 odst. 1 je nutné přihlížet i k interpretačnímu článku 8. Vídeňské úmluvy. Při určování obsahu smluvního ujednání stran používá Vídeňská úmluva tzv. subjektivní přístup, tj. klade důraz na přihlížení ke skutečné vůli stran a přihlížení ke všem dalším rozhodným skutečnostem. To je obzvláště důležité pro argumentaci Kupujícího, protože úmysl Kupujícího koupit zboží, kterého hmotnost měla být 100 - 150g, a které mělo být použito jako návnada pro opětovný prodej vyplývá pouze z komunikace stran, která není součástí smlouvy. Ze samotné smlouvy by se naopak mohlo zdát, že zboží mělo být určeno ke konzumaci (kde je velikost nerozhodná). Podle znění smlouvy mělo zboží odpovídat vzorku a podle související komunikace stran bylo zjevné, že zboží mělo být použito jako návnada a, že mělo mít velikost 100 - 150g. Proávající tedy dodáním olihní, které neměly požadovanou velikost porušil povinnost dodat zboží v množství, jakosti a provedení, jež určuje smlouva, a povinnosti je zabalit nebo opatřit tak, jak určuje smlouva⁸⁴. Zboží nemělo smluvní požadavky co se týče jakosti. Zboží neodpovídalo vzorku co do velikosti a nemohlo být použito jako návnada.

⁸⁴ Viz. čl. 35 odst. 1 Vídeňské úmluvy

3.3.2.1.1 Součástí kupní smlouvy bylo i ustanovení o požadované velikosti

Na podporu pozice Kupujícího lze argumentovat i tím, že email ze dne 29. května 2008, kterým Kupující vyjádřil spokojenost se vzorkem přineseným zástupcem Prodávajícího, tvoří součást kupní smlouvy. Konkrétně v tomto emailu vyjádřený požadavek hmotnosti olihní spadající do rozmezí 100 – 150g. Dodání zboží neodpovídajícího tomuto požadavku je tedy porušením čl. 35 odst. 1 Vídeňské úmluvy.

Kupující může tvrdit, že jeho nabídka byla tvořena jak samotným textem objednávky (která tvořila přílohu emailu z 29. května 2008), tak i textem emailu, ve kterém byla tato objednávka obsažena. V případech, kde jsou určité prostředky komunikace vyhotoveny najednou jako součást jedné transakce nebo smlouvy, musí být chápány společně a vykládány jako jeden dokument.⁸⁵ Nabídka Kupujícího má být tedy chápána jako ucelený text tvořený objednávkou a průvodním emailem, který zahrnoval i požadavek na hmotnost v rozmezí 100 – 150g uvedenou v textu emailu. Tato konstrukce je pravděpodobně jediným způsobem, jak lze tvrdit, že v samotné kupní smlouvě byl výslovně uveden požadavek na velikost olihní.

Použitelnost tohoto argumentu je vyloučena v případě, kdy Kupující neustojí pozici, že kupní smlouva byla tvořena právě jeho nabídkou. V případě, kdy bude uznáno, že došlo ze strany Prodávajícího k protinabídce, která byla odsouhlasena Kupujícím, kupní smlouva bude tvořena touto protinabídkou, a tudíž argument emailem Kupujícího nebude aplikovatelný. V případě, že Kupující obhájí argument, že potvrzení objednávky ze strany Prodávajícího bylo souhlasem s nabídkou, případně i souhlasem s nepodstatnými odchylkami, tato argumentace přichází v úvahu.

⁸⁵ USA. United States Court of Appeals for the Second Circuit, 1998. Sp. zn. 157 F.3d 139. Soudní rozhodnutí známé pod označením *This Is Me v. Taylor*. Dostupné na <http://ftp.resource.org/courts.gov/c/F3/359/359.F3d.139.99-2411.html>

3.3.2.1.2 Odpověď Prodávajícího ponechává text emailu součástí smlouvy

Akceptace nabídky obvykle vyžaduje „zrcadlově“ shodnou odpověď se samotnou nabídkou.⁸⁶ Jak již bylo výše uvedeno, jeví se pravděpodobnějším, že potvrzení objednávky zaslané Prodávajícím je protinabídkou vzhledem k povaze změn, které toto potvrzení objednávky obsahovalo. Lze si ovšem představit i opačnou argumentaci.

Kupující v tomto smyslu může namítat snahu o striktní legalistický výklad ze strany Prodávajícího, který dostatečně nebere v potaz vůli stran. Přitom každá situace má být vykládána v souladu se skutečným úmyslem stran.⁸⁷ Čl. 8 odst. 1 Vídeňské úmluvy má vést k takovému výkladu kupní smlouvy, který při zachování úmyslu stran povede k výkladu zohledňujícímu všechny rozhodné okolnosti případu podle čl. 8 odst. 3 Vídeňské úmluvy.⁸⁸ Úmysl stran je tedy důležitým aspektem při výkladu potvrzení Prodávajícího.

Úmyslem Prodávajícího bylo přijmout nabídku Kupujícího, což je zcela zjevné již z názvu dokumentu „přijetí objednávky“ (*sales confirmation*). Na první pohled se zdá být toto přijetí ve skutečnosti protinabídkou. Obsahuje totiž rozhodčí doložku a další změny. Ve skutečnosti je ale nutné tento úkon prodávajícího vykládat v souladu s úmyslem stran méně přísně.⁸⁹ Je nutné při výkladu tohoto úkonu brát v úvahu úmysl Prodávajícího a vnímání Kupujícího. Bylo zjevné, že Prodávající měl v úmyslu nabídku přijmout a Kupující tento úkon jako přijetí nabídky chápal. Nejedná se tedy ze strany Prodávajícího ve

⁸⁶ Např. BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987. Komentář k čl. 8 (3.8, 3.13).

⁸⁷ SCHLECHTRIEM, Peter, WITZ, Claude. *Convention de Vienne sur les contrats de vente internationale de marchandises*. Dalloz, 2008. 70 s.

Obdobně Rakousko. Vrchní zemský soud v Linci, 2005. Sp. zn. 6 R 200/04f. Rozhodnutí známé pod označením *Conveyor band case*.

⁸⁸ BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987. Para. 2-17.

⁸⁹ MAGNUS, Ulrich. *Last Shot vs. Knock Out – Still Battle over the Battle of Forms Under the CISG*, Reproduced from Ross Cranston, Jan Ramberg & Jacob Ziegel, eds., *Commercial Law Challenges in the 21st Century*; Jan Hellner in memorium, Stockholm Centre for Commercial Law Juridiskainstitutionen, 2007. 185-200 s. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/magnus4.html>

skutečnosti o protinabídku. Vůle Prodávajícího totiž k takovému úkonu zjevně nesměřovala.

Jiná interpretace by byla „neflexibilní aplikací“ čl. 19 Vídeňské úmluvy.⁹⁰ I kdyby tento výklad nebyl přijat a jednalo by se o protinabídku, tato protinabídka by měla být z výše popsaných důvodů vykládána velmi restriktivně a tudíž i takovýmto výkladem by měl být obsah emailu z 29. května 2008 nadále součástí kupní smlouvy.

3.3.2.2 Prodávající dodal zboží, které se nehodilo pro zvláštní účel, o kterém byl výslovně uvědomen v době uzavření smlouvy (čl. 35 odst. 2 písm. b))

O zvláštním účelu musí být Prodávající uvědomen. Tento účel může být vyjádřen jak výslovně, tak implicitně. Každopádně, nevyžaduje se, aby byl součástí smluvního ujednání.⁹¹ Zvláštní účel musí být zjevný z jednání, stanovisek nebo korespondence stran, ke kterým docházelo během tvorby smlouvy, přičemž je nutné přihlížet ke všem relevantním okolnostem konkrétního případu. Zvláštním účelem, o kterém byl Prodávající výslovně uvědomen byl úmysl Kupujícího použít olihně jako návnadu k rybolovu (resp. olihně dál prodat jako návnadu k rybolovu). Tento úmysl byl vyjádřen jednak v poptávce olihní, která byla zaslána několika společnostem dodávajícím olihně a následně i v textu emailu, jehož přílohou byla objednávka zboží. Tímto emailem Kupující výslovně vyjádřil, že byl spokojený se vzorkem prezentovaným zástupcem Prodávajícího, protože olihně „téměř výlučně spadaly do rozmezí 100 - 150g“ a právě „tyto rozměry poskytují zákazníkům nejlepší výsledky“. Jen samotná skutečnost, že Prodávající reagoval na poptávku olihní pro rybolov by byla dostatečným důvodem k závěru, že Prodávající musel být srozuměn s tímto zvláštním účelem. Email Kupujícího vyjadřující spokojenost s velikostí činí tento závěr zcela nesporným.

⁹⁰ Op. cit. sub. 87. 199 s.

⁹¹ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 580 s.

Je pravdou, že tento účel nebyl výslovně vyjádřen v kupní smlouvě. Nicméně, s přihlédnutím k interpretačnímu článku 8. Vídeňské úmluvy je nutné smlouvu interpretovat podle úmyslu stran, jestliže úmysl jedné strany byl druhé straně znám nebo jí nemohl být neznám.

Ve sporných případech nachází své místo korektiv čl. 8 odst. 2 Vídeňské úmluvy, který stanoví, že prohlášení nebo jiné chování strany se vykládají podle významu, který by jim přikládala za týchž okolností rozumná osoba v tomtéž postavení jako druhá strana. Koncept „rozumnosti“ (*reasonableness*) je považován za jeden ze základních principů Vídeňské úmluvy.⁹² Základní prvky konstrukce „rozumné osoby“ jsou sofistikovanost, znalosti a zkušenosti smluvních stran.⁹³ Prodávající byl zkušeným podnikatelem v oblasti rybího průmyslu, obzvlášť co se týče lovu, koupě a prodeje olihní a to jak pro konzumaci, tak jako návnady. Prodávající tudíž musel vědět, že velikost olihní/návnady je klíčová pro rybářské společnosti.

Navíc podle čl. 8 odst. 3 Vídeňské úmluvy se při určování úmyslu strany nebo významu, který by prohlášení nebo chování přikládala rozumná osoba, vezme náležitý zřetel na všechny rozhodné okolnosti případu, včetně jednání o smlouvě, praxe, kterou strany mezi sebou zavedly, zvyklostí a následného chování stran. Je tedy nesporné, že jakákoli jiná rozumná osoba s takovým množstvím zkušeností a znalostí jako Prodávající musela jednání interpretovat tak, že Kupující má zájem jen o olihně, které budou použity jako návnada a musí mít náležitou velikost.

Skutečnost, že v objednávce bylo stanoveno, že zboží má být „certifikováno jako vhodné ke konzumaci“ nebo v potvrzení objednávky, že zboží má být „vhodné ke konzumaci“ je pouze důsledkem snahy vyhovět správněprávním předpisům týkajícím se skladování rybích produktů. Tyto předpisy jsou v obou státech sídla sporných stran běžnými a Prodávající o nutnosti této certifikace

⁹² FELLEMEGAS, John. *An International Approach to the Interpretation of the UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods (1980) as Uniform Sales Law*. Cambridge University Press, 2007. 21 s.

⁹³ DIMATTEO, Larry, A., et al. *International Sales law: A critical Analysis of CISG Jurisprudence*. New York: Cambridge University Press, 2005.

měl a mohl vědět. Tato slovní spojení neměla nijak modifikovat původní účel, pro který se mělo zboží hodit.

Použití principu *favor negotii*

Princip *favor negotii* obecně znamená nutnost upřednostňovat takový výklad určitého projevu vůle (např. smlouvy), který nevede k neplatnosti tohoto projevu vůle. Je-li přípustných několik různých výkladů projevu vůle, přednost má ten, za použití kterého nebude výsledkem neplatnost daného projevu vůle. Tento princip bývá literaturou dovozován z čl. 8 Vídeňské úmluvy. Pro předmětný spor má *favor negotii* význam v tom, že doplněním ustanovení o době úlovku „2007/2008“ ze strany Prodávajícího do potvrzení objednávky a akceptací této změny potvrzujícím emailem ze strany Kupujícího následným emailem, mohlo dojít k uzavření smlouvy, jejíž plnění je nemožné. Smlouva by tedy byla neplatná. Touto modifikací smlouvy, obsah které byl do tohoto momentu jasně určen úmyslem stran, tedy Prodávající do smlouvy zavedl ustanovení, které by jí mohlo činit neplatnou.

Prodávající dodal v první polovině roku 2008 Kupujícímu zboží ulovené v roce 2007 a 2008. Zboží ulovené v roce 2007 mohlo mít a mělo odpovídající velikost. Bylo ovšem velmi obtížné (dle slov Prodávajícího objektivně nemožné) v první polovině roku 2008 dodat olihně ulovené v tomto roce, které by měly odpovídající velikost. V této době totiž olihně do velikosti 100 - 150g nedorůstají. Objednávka ani její potvrzení ani žádná jiná komunikace mezi stranami nespecifikovala, jaká část zboží měla být z úlovku roku 2008. Bylo tedy dle tvrzení Prodávajícího objektivně nemožné dodat zboží, které by odpovídalo hmotností 100 - 150g a zároveň mohlo být ulovené v roce 2008. Hrozí tedy možnost neplatnosti smlouvy pro částečnou nemožnost plnění. Pro tyto případy je nutné za použití principu *favor negotii* interpretovat smlouvu ve prospěch její platnosti. Od problematického ustanovení kupní smlouvy

„2007/2008“ by mělo být odhlédnuto za účelem zachování základního úmyslu smluvních stran a za účelem zachování platnosti smlouvy jako celku⁹⁴.

S ohledem na článek 8. Vídeňské úmluvy má úmysl stran přednost před skutečným textem kupní smlouvy. Tento závěr je podpořen také judikaturou. Podle soudního rozhodnutí *MCC-Marble v. Ceramica Nuova*⁹⁵ čl. 8 vyžaduje, aby soud provedl důkladnou analýzu subjektivního úmyslu smluvních stran a při určování tohoto úmyslu stran bral odpovídající zřetel na všechny relevantní skutečnosti konkrétního případu.

Vyjádření požadavku vhodnosti ke konzumaci

Jedním z protiargumentů Prodávajícího je skutečnost, že byl ohledně zvláštního účelu údajně uveden v omyl tím, že Kupující do objednávky uvedl, že zboží má být použito ke konzumaci. V zemi sídla Kupujícího bylo ovšem nutné certifikovat zboží jako zboží vhodné ke konzumaci, aby jej bylo možné skladovat společně se zbožím skutečně určeným ke konzumaci. Tuto povinnost pro všechny rybí výrobky stanoví správně právní předpisy. Ohledně nároků kladených na smluvní strany co do nutnosti znát správně právní předpisy země, do které je zboží dováženo nepanuje v literatuře jednotný názor. Obecně lze spíše uzavřít, že nelze na prodávajícím požadovat znalost všech předpisů státu sídla Kupujícího. Jak stanoví třeba Německý spolkový soudní dvůr v rozhodnutí z roku 1995 tzv. případ *Novozélandských mušlí (New Zealand mussels case)*⁹⁶, Vídeňská úmluva prodávajícímu nestanoví povinnost dodat zboží, které vyhovuje všem právním předpisům účinným ve státě dovozu, ledaže by stejné předpisy platily i ve státě vývozu, nebo pokud kupující prodávajícího o těchto předpisech informoval, nebo pokud by prodávající o těchto předpisech věděl na základě jiných zvláštních okolností. Tento závěr

⁹⁴ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 171 s.

⁹⁵ USA. Federal Appellate Court, 11th Circuit, 1998. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/980629u1.html>

⁹⁶ Německo. Bundesgerichtshof, 1995. Rozhodnutí známé pod označením *New Zealand mussels case*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/950308g3.html>

navíc Německý spolkový soudní dvůr zopakoval ve svém rozhodnutí v roce 2005.

V předmětném sporu ovšem obdobný předpis platil i v zemi sídla Prodávajícího. Prodávající se tedy nemůže ve světle výše uvedeného soudního rozhodnutí domáhat toho, že nevěděl o nutnosti certifikovat olihně pro konzumaci. Naopak musel si být vědom toho, že pouhý požadavek certifikace zboží jako zboží určeného ke konzumaci sám o sobě nemění účel použití tohoto zboží.

3.3.2.3 Zboží nemělo vlastnosti vzorku (čl. 35 odst. 2 písm. c))

Jak stanoví čl. 35 odst. 2 písm. c) Vídeňské úmluvy, zboží neodpovídá smlouvě, pokud nemá vlastnosti zboží, které prodávající předložil kupujícímu jako vzorek nebo předlohu. Jak Kupující stanovil v objednávce, objednal zboží, které mělo odpovídat prohlédnutému vzorku. Olihně tudíž měly mít všechny vlastnosti, jaké měly olihně poskytnuté ve vzorku. Jednou z vlastností zboží je i jeho velikost. Velikost olihní ve vzorku přitom byla téměř výlučně v rozmezí 100 - 150g. Naopak, většina dodaných olihní nedosahovala této velikosti, a tudíž neodpovídala vzorku.

Na rozdíl od předlohy, která může být považována za ukázkou několika specifických vlastností, vzorek je jakoby odebrán ze zboží, které má být dodáno a tudíž dodané zboží (na rozdíl od předlohy) musí mít všechny vlastnosti vzorku.⁹⁷ Prodávajícím předložený vzorek obsahoval olihně vysoké kvality, které (až na několik výjimek) všechny spadaly hmotností do rozmezí 100 - 150g. Důležitost této vlastnosti byla Kupujícím několikrát zdůrazněna. Podle odborného posudku společnosti TGT laboratories bylo ovšem přibližně 60% dodaných olihní menších než tato požadovaná velikost.

Kromě samotného vzorku je nutné brát v úvahu také samotnou kupní smlouvu. Ta kromě odkazu na vzorek obsahovala ustanovení o tom, že zboží má být certifikované pro lidskou konzumaci. Pro účely Kupujícího bylo nerozhodné,

⁹⁷ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 583 s.

z jakého roku budou dodané olihně, za předpokladu, že budou mít vlastnosti vzorku. Potvrzení objednávky ovšem ohledně zboží obsahovalo údaj, že se bude jednat o úlovek 2007/2008. Vzhledem k tomu, že Kupující potvrdil přijetí tohoto potvrzení objednávky, je možné připustit, že se jednalo o akceptaci protinabídky se specifikovaným rokem výlovu.

Přesto, že byl do smlouvy přidán údaj o roce výlovu, pro Kupujícího je tato skutečnost nerozhodná. Přidání tohoto údaje totiž nic nemění na skutečnosti, že zboží mělo mít vlastnosti vzorku, a tedy i velikost zboží ve vzorku. Vzhledem k tomu, že zboží z roku 2008 nemohlo dosáhnout požadované velikosti, je otázkou, zda Prodávající změnou smlouvy neučinil plnění ze smlouvy částečně nemožným (viz výše). Druhou otázkou je, jak je možné interpretovat zjevný rozpor mezi požadavkem zboží odpovídajícímu vzorku a požadavkem zboží vyloveného v roce 2008.

Z pozice Kupujícího je nejvhodnějším setrvání na pozici nutnosti shody zboží se vzorkem. Jiná ujednání ve smlouvě tento požadavek pouze doplňují. Skutečnost, že v roce 2008 nebylo možné vylovit olihně odpovídající velikosti nemůže jít k tíži Kupujícího. Pro podporu tohoto tvrzení lze použít rozhodnutí Finského soudu v tzv. věci *Vitamin A*⁹⁸, kde soud uzavřel, že je nerozhodné, zda kupující věděl o tom, že vitamin A se kazí, významnější je, zda se kupující spoléhal na odbornost prodávajícího ohledně obstarání požadované kvality zboží⁹⁹. Obdobně lze tedy ve prospěch Kupujícího říct, že nezáleží na tom, zda věděl o skutečnosti, že olihně danou dobou ještě nedorůstají do požadované velikosti. Rozhodné je, že spoléhal na zručnosti a zkušenosti Prodávajícího, kterému musel být jasné, že Kupující požaduje zboží velikosti 100 - 150g. Pro Kupujícího nebylo rozhodné, kdy, jak a případně kde Prodávající obstará zboží, pokud toto zboží bude mít požadované vlastnosti.

⁹⁸ Finsko. Helsinki Court of Appeal, 1998, Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980630f5.html>

⁹⁹ DIMATTEO, Larry, A., et al. *International Sales law: A critical Analysis of CISG Jurisprudence*. New York: Cambridge University Press, 2005. 118 s.

3.3.2.4 Rozumná osoba by kupní smlouvu vyložila jinak než Prodávající

Pokud nelze chování stran vyložit podle úmyslu stran (čl. 8. odst. 1. Vídeňské úmluvy), vykládají se prohlášení nebo jiné chování strany podle významu, který by jim přikládala za týchž okolností rozumná osoba v tomtéž postavení jako druhá strana. Podle již učiněného tvrzení Prodávajícího v předmětném sporu pojem „úlovek 2007/2008“ měl znamenat, že olihně byly objednány netříděné. Dále Prodávající tvrdí, že olihně neměly být určeny pro použití jako návnada protože to objednávka ani potvrzení objednávky výslovně nestanovovaly. Tyto naopak stanovili, že zboží má být certifikováno ke konzumaci. Jak bude níže vysvětleno, tyto pojmy neurčují obsah smlouvy ohledně kvality zboží. Jsou to pouze doplňující vedlejší ustanovení a rozumná osoba by předmětnou kupní smlouvu vykládala v souladu s tvrzeními Kupujícího.

Tvrzení Prodávajícího ohledně pojmu „úlovek 2007/2008“ ve světle všech relevantních okolností případu neobstojí. Jednak tento pojem zavedl sám Prodávající a tímto svým jednáním, které by mohlo být považováno za jednání ve zlé víře (viz výše) způsobil následné výkladové problémy. Navíc komunikace ze strany Kupujícího byla po celou dobu konzistentní. Rozumná osoba nemohla neporozumět úmyslu Kupujícího získat olihně k použití jako návnada. Tím spíš musel být tento úmysl jasný pro zkušeného podnikatele v rybářském průmyslu. Navíc je v této oblasti podnikání obecnou znalostí, jakou velikost mají olihně pro tento účel dosahovat.

Samotný pojem „úlovek 2007/2008“ ovšem neobsahuje ujednání o velikosti olihní nebo o změně obsahu a účelu smlouvy. I kdyby tento pojem byl součástí obsahu kupní smlouvy¹⁰⁰, sám o sobě nemůže modifikovat požadovanou velikost olihní. Velikost olihní byla jednak explicitně vyjádřena v mimosmluvní komunikaci stran, jednak byla zahrnuta pod pojem „dle vzorku“ (*as per sample*) vzhledem k tomu, že olihně vzorku téměř výlučně spadaly do požadovaného rozmezí hmotnosti. Výklad tohoto pojmu tedy nemůže vést k závěru, že velikost olihní neměla odpovídat požadavkům Kupujícího.

¹⁰⁰ Tuto skutečnost lze z pozice Kupujícího rozporovat, jak bylo popsáno výše sub. 3.2.

Argumentaci ve prospěch Kupujícího lze dále podpořit za použití argumentu *contra preferentem*. Vzhledem k tomu, že tento pojem byl zaveden Prodávajícím, je nutné vykládat jej v neprospěch Prodávajícího. Toto pravidlo patří mezi obecné principy práva a z hlediska Vídeňské úmluvy je možné jej podřadit pod čl. 7. odst. 2. Princip *contra preferentem* znamená, že nejasné nebo nejednoznačné pojmy mají být vykládány v neprospěch té strany, která tyto pojmy zavedla nebo použila jako první.¹⁰¹ Vzhledem k tomu, že to byl Prodávající, kdo tento pojem zavedl, a byl to Prodávající, kdo obsah tohoto pojmu nijak neobjasnil, je to právě Prodávající, kdo musí nést riziko tohoto výkladu ve svůj neprospěch. Prodávajícího extenzivní výklad tohoto pojmu tudíž nemůže obstát.

3.3.3 ROZBOR ARGUMENTACE SVĚDČÍCÍ PRODÁVAJÍCÍMU

3.3.3.1 Úvodní výklad

V části 3.4 této práce bude rozebrána otázka včasné prohlídky zboží a včasné reklamace. Tam uvedená argumentace je z hlediska Prodávajícího bezesporu rozhodující a prodávající by svoji argumentaci mohl založit výlučně na argumentaci s touto otázkou spojenou. Nicméně, z pozice Prodávajícího je vhodné, aby argumentoval i proti tvrzením Kupujícího ohledně nedodání zboží odpovídajícího kupní smlouvě. Vídeňská úmluva, literatura i judikatura v několika ohledech podepírají i pozici Prodávajícího. V této části rigorózní práce bude tedy argumentováno z pozice Prodávajícího.

3.3.3.2 Prodávající doručil zboží v souladu s kupní smlouvou (čl. 35 odst. 1)

Podle článku 35 odst. 1 Vídeňské úmluvy, Prodávající musí dodat zboží v množství, jakosti a provedení, jež určuje smlouva. V případě, který je předmětem této rigorózní práce je smlouva tvořena objednávkou a jejím potvrzením, resp. objednávkou, protinávrem a jeho potvrzením. Prodávající

¹⁰¹ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 170 s.

dodal zboží, které odpovídalo znění takto vymezené kupní smlouvy. Přesněji řečeno, dodal zboží:

- *Illex Danubecus*;
- Třídy A;
- ulovené v rocích 2007 a 2008;
- v souladu s předloženým vzorkem; a
- vhodné ke konzumaci.

Jak bylo popsáno v části týkající se uzavření kupní smlouvy, z hlediska Prodávajícího je nejvhodnější, tvrzení, že obsah kupní smlouvy byl tvořen jeho protinabídkou, která byla Kupujícím potvrzena. Obsah smlouvy tedy byl tvořen dokumentem označeným jako „Potvrzení objednávky“, který byl protinávrhem smlouvy, a který byl následně potvrzen Kupujícím. Výše vyčtené náležitosti, kterým mělo zboží odpovídat byly Prodávajícím dodrženy. Následně byl vypracován odborný posudek nezávislou institucí TGT Laboratories, na základě kterého Kupující tvrdí, že zboží nemělo dostatečnou velikost. Ze znaleckého posudku TGT Laboratories ovšem nevyplývá, že by nebyla dodržena kterákoli náležitost výše vymezené smlouvy. Olihně sice nedosahovaly výlučně hmotnost v rozmezí 100 – 150g, tato hmotnost ale ze samotného textu kupní smlouvy nijak nevyplývá. Prodávající tudíž své povinnosti bezesporu splnil.

Podle textu kupní smlouvy měl Prodávající dodat netříděné olihně certifikované ke konzumaci. Neexistuje tedy skutečnost, na základě které by měl Kupující očekávat, že olihně budou mít hmotnost 100 – 150g.¹⁰²

3.3.3.3 Kupující dle znění kupní smlouvy požadoval netříděné olihně vhodné ke konzumaci (čl. 35 odst. 2 písm. b))

Čl. 35. odst. 1 Vídeňské úmluvy stanoví, že prodávající musí dodat zboží tak, jak stanoví kupní smlouva. Obsah smlouvy má být určen s přihlédnutím k čl. 8 Vídeňské úmluvy. Níže v této části bude popsána vhodná argumentace z pozice

¹⁰² Je nutné uznat, že požadavek na olihně „dle vzorku“ je možné interpretovat tak, že olihně měly mít i hmotnost dle vzorku; tento argument lze ale zpochybnit, jak bude rozebráno v bodu 3.3.3.3.1.

Prodávajícího, kterou se lze bránit argumentům Kupujícího. Samotný text kupní smlouvy, i jeho výklad totiž za určitých okolností svědčí Prodávajícímu.

V souladu s čl. 35. odst. 2. písm. b) zboží neodpovídá smlouvě, ledaže se hodí pro zvláštní účel, o kterém byl prodávající výslovně nebo jinak uvědomen v době uzavření smlouvy s výjimkou případů, kdy z okolností vyplývá, že kupující se nespolehal, nebo kdyby nebylo od něj rozumné, aby spoléhal na odbornost a úsudek prodávajícího. Čím víc specificky je určitý účel stanoven, tím víc musí prodávající zaručit, aby zboží odpovídalo tomuto specifickému účelu.¹⁰³

3.3.3.3.1 Rozumná osoba by interpretovala smlouvu jako smlouvu na dodání netříděných olihní ke konzumaci

Sporným bodem je interpretace účelu, ke kterému měly být olihně použity. Na jedné straně je zde předmluvní komunikace stran, ve které Kupující požadoval olihně k použití jako návnada. Na druhé straně je zde samotný text kupní smlouvy, ve kterém bylo uvedeno, že olihně mají být „certifikovány jako vhodné ke konzumaci“ resp. mají být „vhodné ke konzumaci“.

Pokud nelze prohlášení nebo jiné chování strany vyložit podle čl. 8 odst. 1 Vídeňské úmluvy, použije se ustanovení odst. 2. Toto ustanovení zabezpečuje, že interpretace prohlášení stran dosahuje určité objektivit.¹⁰⁴ Účel článku 8 odst. 3 Vídeňské úmluvy je primárně napomáhání při interpretaci nejasných ustanovení smlouvy.¹⁰⁵ V předmětném sporu je ovšem význam ustanovení o účelu zboží zřejmý. Slovní spojení „vhodné ke konzumaci“ může stěžít způsobit interpretační problémy.

¹⁰³ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 138 s.

¹⁰⁴ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 155 s.

¹⁰⁵ ZELLER, Bruno. *Determining the Contractual Intent of the Parties under the CISG and the Common Law*. European Journal of Law Reform 4. 2002. 630 s. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/zeller8.html>

Primárním zdrojem pro interpretaci vždy musí být znění samotné kupní smlouvy.¹⁰⁶ Tento závěr koresponduje se známým právním principem (rozšířeným zejména v zemích *common law*), že úmysl stran musí být viděn pouze v rámci čtyř rohů (*four corners*) příslušného dokumentu a k vnějším faktům nemá být přihlíženo.¹⁰⁷ I přes zmiňovaná výkladová ustanovení Vídeňské úmluvy je tedy nutné primárně přihlížet k textu konkrétní kupní smlouvy. S tímto názorem se ztotožňují i autoři relevantní literatury kontinentálního práva. Např. Schmidt-Kessel zastává názor, že prohlášení stran při vyjednávání smlouvy by nikdy neměly převážet nad samotným textem kupní smlouvy.¹⁰⁸ Předmětná kupní smlouva obsahovala ustanovení o tom, že zboží má být certifikováno ke konzumaci a neobsahovala žádné ustanovení upravující požadavek určité velikosti olihní. Zkušený podnikatel, jakým je Kupující musí být velmi dobře obeznámen se skutečností, že olihně jsou používány pro různé účely a proto je nutné určitý účel výslovně stanovit. Rozumný podnikatel požadující rybí produkty určité velikosti pro určitý účel by tyto svoje požadavky výlovně uvedl v samotném textu kupní smlouvy.¹⁰⁹

3.3.3.3.2 *Prodávající nevěděl a ani vědět nemohl, že Kupující požaduje olihně určité konkrétní velikosti*

Prodávajícího interpretace kupní smlouvy mohla být (a z pozice Proávajícího je vhodné tvrdit, že byla) co nejvíce v souladu s doslovným zněním této smlouvy. Tato interpretace vede k závěru, že pokud kupní smlouva nesespecifikovala velikost olihní, Proávající měl dodat olihně netříděné bez ohledu na velikost. Kupujícího pozice je zde poměrně silná v důsledku možnosti argumentace vzorkem a zahrnutím klauzule „dle vzorku“ do kupní smlouvy. Z těchto ustanovení kupní smlouvy Kupující dovozuje, že olihně měli

¹⁰⁶ Op. cit. sub. 104. Čl. 8 odst. 13

¹⁰⁷ USA. Kentucky Appellate Court, 2008. Sp. zn. 2007-CA-000498-MR, Rozhodnutí známé pod označením *Hartell v. Hartell*. „... the parties' intentions must be discerned from the four corners of the document, and extrinsic evidence may not be considered“.

¹⁰⁸ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 147 s.

¹⁰⁹ Dánsko. Copenhagen Maritime Commercial Court, 2002. Rozhodnutí známé pod označením *Sergueev Handelsagentur v. DAT-SACHAUB A/S*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/020131d1.html>

mít velikost přesně dle vzorku. V tomto ohledu ovšem může Prodávající použít několik protiargumentů.

Vzhledem k tomu, že vzorek olihní byl vzorkem netříděným, nelze z něj dovozovat jakékoli požadavky na velikost. Touto argumentací lze z pozice Prodávajícího tvrdit, že olihně byly plně v souladu s poskytnutým vzorkem. Pozice Prodávajícího bude podrobněji analyzována níže v bodě 3.3.3.5.

3.3.3.4 Alternativně - Prodávající si nebyl vědom jakéhokoli specifického účelu zboží

Kupující podle kupní smlouvy požadoval olihně certifikované ke konzumaci („*certified fit for human consumption*“). Důvod tohoto požadavku nebyl nijak specifikován. Správní předpisy státu sídla Kupujícího takovou certifikaci vyžadují ve dvou případech. Jednak pokud mají být mořské živočichy určeny přímo ke konzumaci a taktéž pokud mají být mořské živočichy určené ke konzumaci skladovány společně s živočichy určenými ke konzumaci. Vzhledem k tomu, že Kupující podniká v obou oblastech tj. jak v oblasti prodeje rybích produktů ke konzumaci, tak jako návnady, důvod požadované certifikace nemohl být ze znění samotné smlouvy Prodávajícím předvídan. Prodávající tedy dodal zboží vhodné ke konzumaci a certifikované ke konzumaci.

Slovní spojení „certifikované ke konzumaci“ není samo o sobě nijak sporným nebo dvojznačným. Prodávající neměl jakýkoli důvod pochybovat o tom, že zboží nebude skutečně určeno ke konzumaci.

Navíc, i kdyby toto slovní spojení mělo způsobovat nejasnosti ve výkladu a být považováno za nejednoznačné, je nutné vykládat jej v neprospěch Kupujícího v souladu s principem *contra preferentem*. Vzhledem k tomu, že toto slovní spojení poprvé použil a do kupní smlouvy zavedl Kupující, je nutné vykládat jej právě k tíži Kupujícího. V souladu s výše popsáním principem *contra*

preferentem je nepřípustné, aby měl Kupující prospěch ze svých vlastních nejednoznačných nebo zavádějících pojmů a ustanovení.¹¹⁰

Podle čl. 8 odst. 3 Vídeňské úmluvy je ovšem nutné úkony stran vykládat s přihlédnutím ke všem rozhodným okolnostem. Vzhledem k tomu, že Kupující souhlasil s takovým zněním smlouvy, ve kterém bylo vyjádřeno, že zboží má být vyloveno v rocích 2007 a 2008, bylo zjevné, že alespoň část zboží nemůže dosahovat hmotnosti nutné k použití jako návnada. Prodávající tudíž usoudil, že účelem pro který je zboží (nebo alespoň jeho část) kupováno je právě jeho konzumace. Tento závěr by mohl být dovozován z pouhého požadavku certifikace. Jiným výkladem bychom dospěli k závěru, že plnění smlouvy je alespoň částečně nemožné. Je ovšem nutné dávat přednost takovému výkladu smlouvy, který nevede k její neplatnosti. Zmiňovaný výklad Prodávajícího byl tedy jediným rozumným výkladem dané smlouvy a situace.

Navíc, zboží vylovené v roce 2008 bylo čerstvější a tedy kvalitnější. Bylo by tudíž absurdní, aby dodání zboží vyšší kvality bylo Prodávajícímu k tíži. Naopak, k tíži Kupujícího by měla jít skutečnost, že výslovně neuvedl zamýšlený důvod požadavku certifikace olihní „ke konzumaci“, pokud je neměl v úmyslu ve skutečnosti použít ke konzumaci, ale jako návnadu resp. dále je prodat jako návnadu.

3.3.3.5 Prodávající dodal Kupujícímu olihně odpovídající předloženému vzorku (čl. 35 odst. 2 písm. c))

Argument Kupujícího spočívající na tvrzení, že zboží neodpovídalo kupní smlouvě, protože neodpovídalo předloženému vzorku je poměrně silný. Je nespornou skutečností, že dodané olihně neměly velikost odpovídající velikosti olidní obsažených ve vzorku přineseném panem Weegem. Pohledem na širší souvislosti situace se ovšem i v tomto směru dají najít pro Prodávajícího přesvědčivé argumenty.

¹¹⁰ GAILLARD, E., SAVAGE, J. *Fouchard, Gaillard, Goldman on International Commercial Arbitration*. KluwerLaw International: The Hague, Boston, London, 1999. Para. 1475.

Prodávající nerozporuje, že vzorek je zárukou, že zboží bude mít všechny kvality vzorku.¹¹¹ Na tento argument lze z pozice Prodávajícího namítnout následující tři argumenty:

3.3.3.5.1 Samotný vzorek byl vzorkem netříděných olihní.

Skutečnost, že olihně ze vzorku téměř všechny odpovídali hmotnosti v rozmezí 100 – 150g byla pouze náhodná. Olihně ve vzorku neměly stanovené žádné parametry na velikost. Je obecně známou skutečností v rybářském průmyslu, že olihně se prodávají buď tříděné, nebo netříděné.¹¹² Rybí produkty rozříděné podle hmotnosti, jsou vždy náležitě označeny, naopak, když jsou rybí produkty netříděné, rybáři je nijak neoznačují.¹¹³ Toto dále souvisí se skutečností, že tříděné rybí produkty jsou mnohem dražší, než netříděné. Jako zkušený podnikatel si těchto skutečností musel být Kupující plně vědom. Vzorek neměl žádné označení týkající se velikosti nebo třídění olihní. Nálepka na vzorovém kartonu pouze obsahoval nápis, že olihně byly uloveny v roce 2007. Dodané zboží tedy nemuselo dosahovat žádné specifické velikosti k tomu, aby odpovídalo vzorku.

¹¹¹ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 582 – 583 S.

¹¹² MATCON, A.S. Zpráva Organizace pro výživu a zemědělství (FAO Report), *Analysis of the Estonian Distant - Water Fisheries*, Report Prepared for the Project “Rationalization of the Distant-Water Fishing Fleets”. Řím, 1995. Dostupná na: <http://www.fao.org/docrep/field/373973.htm>

¹¹³ O’SULLIVAN, Sandra, JEBREEN, Eddie. *Fisheries Long Term Monitoring Program - Summary of Stout Whiting (Sillago Robusta)*. Survey Results: 1991–2006. Brisbane: 2007. Dostupné na: http://www.dpi.qld.gov.au/documents/Fisheries_Sustainable_Fishing/StoutWhiting-Summary-1991-2006.pdf

MORAN, M. et. al. *FDRC Project No 2000/138. Minimising the cost of future stock monitoring, and assessment of the potential for increased yields from the oceanic snapper, Pagrus auratus, stock off Shark Bay*. 2005. Dostupné na: <http://www.environment.gov.au/coasts/fisheries/wa/snapper/pubs/submission-09-appendix3.pdf>

3.3.3.5.2 *Ne všechny olihně vzorku odpovídali hmotnosti v rozmezí 100 – 150g*

Požadavek Kupujícího, aby Prodávající dodal olihně odpovídající výlučně této hmotnosti tedy není oprávněný, jelikož jde nad rámec samotného vzorku. Kupující si byl této skutečnosti plně vědom, což prokazuje jeho email z 29. května 2008, ve kterém Kupující vyjadřuje svojí spokojenost s tím, že olihně vzorku spadaly téměř výlučně („almost exclusively“) do rozmezí 100 – 150g. Žádat tedy dodání olihní plně v rozmezí 100 – 150g není oprávněné.

3.3.3.5.3 *Olihně nelze poskytnout plně v souladu se vzorkem*

Olihně, podobně jako každý jiný přírodní produkt nelze poskytnout plně v souladu se vzorkem, protože není objektivně možné dodat identicky totožné exempláře. Požadavek Kupujícího na dodání olihní identické velikosti se vzorkem je nemožné splnit, a tudíž není v souladu s rozumnou interpretací kupní smlouvy ani Vídeňské úmluvy.

Velikost nebo hmotnost rybích produktů navíc není jejich rozhodující kvalitou. Podle článku odborníka Organizace pro výživu a zemědělství není velikost běžnou „kvalitou“ rybích produktů, mezi které spíše patří „... aspekty týkající se gastronomických požadavků, čistota, výživnost, bezpečnost, konzistence, čestnost (ohledně označení hmotnosti a druhu), hodnota a kvalita.“¹¹⁴

3.3.3.6 Prodávající neodpovídá za vady zboží vytýkané Kupujícím (čl. 35 odst. 3)

Podle čl. 35 odst. 3 Vídeňské úmluvy prodávající neodpovídá podle čl. 35 odst. 2 Vídeňské úmluvy za vady zboží, o kterých kupující v době uzavření smlouvy věděl nebo nemohl nevědět. Použití tohoto ustanovení vyžaduje zavinění ve formě hrubé nedbalosti.¹¹⁵

¹¹⁴ ABABOUC, Lahsen. *Fisheries and Aquaculture topics. Quality of fish and fish products*. FAO Fisheries and Aquaculture Department. Řím, 2005. Dostupné na: <http://www.fao.org/fishery/topic/1521/en>

¹¹⁵ BRUNNER, Christoph. *UN-Kaufrecht – CISG. Kommentar zum Übereinkommen der*

Z hlediska tohoto argumentu má Kupující možnost argumentovat, že vzorek byl dostatečné kvality, a tudíž se Kupující domníval, že i skutečně dodané zboží bude takové kvality. Prodávající ovšem může namítat právě hrubou nedbalost Kupujícího, který si pravděpodobně svým vlastním zaviněním neuvědomil, že zboží nebude dosahovat hmotnost v rozmezí 100 – 150g. Kromě již uvedených argumentů dále třeba i samotná nízká cena olihní mohla indikovat, že zboží bude netříděné. Cena zboží totiž může být indikací kvality zboží.¹¹⁶ Rozumný, a zkušený podnikatel jakým je Kupující musel při náležité pečlivost rozpoznat, že ustanovení kupní smlouvy „úlovek 2007/2008“ a cena USD 1.600,- za tunu indikují netříděné olihně. Tříděné olihně by měly vyšší cenu. Kupující tudíž nerozpoznal, že olihně nebudou mít jim zamýšlené náležitosti jen z důvodu hrubé nedbalosti. I kdyby tedy zboží ve skutečnosti mělo vady, což Prodávající primárně odmítá, Prodávající by za tyto vady neodpovídal v důsledku aplikace čl. 35 odst. 3 Vídeňské úmluvy.

Navíc, Kupující měl být obzvlášť v tomto případě nákupu obezřetný. Jak bylo výše popsáno, Kupující olihně z oblasti Danubia zásadně nenakupoval, protože tyto olihně nebyly konzistentní kvality. Rozumný podnikatel by tudíž byl v tomto případě výjimečně obezřetný a podrobně stanovil požadavky na zboží. Kupující svoje požadavky vyjádřil přinejmenším nejasně, a tudíž za svou neopatrnost nese odpovědnost.

3.4 APLIKACE USTANOVENÍ VÍDEŇSKÉ ÚMLUVY, ZÁVĚRŮ LITERATURY A JUDIKATURY NA SPORNOU PROHLÍDKU ZBOŽÍ

3.4.1 STRUČNÉ ROZVEDENÍ SKUTKOVÝCH OKOLNOSTÍ

Zboží bylo doručeno Kupujícímu dne 1. července 2008. Zboží bylo následně Kupujícím prodáno rybářským lodím, které výslovně od Kupujícího jako dodavatele požadovaly olihně ze státu Danubia. Kupující v týdnu následujícím

Vereinten Nationen über Verträge über den Internationalen Warenverkauf von 1980. Bern, 2004. Čl. 35 para. 20.

¹¹⁶ VON STAUDINGER, J. *Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen. Wiener UN-Kaufrecht (CISG).* Sellier-de Gruyter, Berlin, 1999. Čl. 35 para. 48.

po dodání olihní Prodávajícím skutečně rybářským lodím zboží prodal. Rybářské lodě následně během plavby zjistili, že olihně neodpovídají požadavkům co do velikosti a nemůžou být použity jako návnada. Lodě jsou na moři po dobu několika týdnů a to daleko od pobřeží. Je pro ně tedy nezbytné, aby zboží odpovídalo požadavkům, protože jinak nemůže být během plavby nahrazeno. Návrat do přístavu pro lodě znamená velké ztráty.

Prodávající ve svém již poskytnutém vyjádření (které je součástí podkladů tvořících zadání 18. ročníku Vis Mootu) tvrdí, že i kdyby zboží neodpovídalo kupní smlouvě (což popírá), právo Kupujícího z vad zboží zaniklo v souladu s článkem 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Prodávající nepovažuje prohlídku zboží za dostatečnou a oznámení o vadách podle Prodávajícího nebylo učiněno v přiměřené době.

3.4.2 ROZBOR ARGUMENTACE SVĚDČÍCI PRODÁVAJÍCÍMU

V této části rigorózní práce budou rozebrány nejdříve argumenty Prodávajícího. Tento odlišný postup oproti předcházejícím částem je odůvodněn tím, že pozice Prodávajícího je zde ofenzivní, silnější a Prodávající může argumentovat několika způsoby. Kupujícího obrana spočívá především na vyvracení tvrzení a argumentů Prodávajícího. Z tohoto důvodu bylo tedy vhodnější nejdříve analyzovat argumenty Prodávajícího a až následně se zabývat jejich vyvrácením ze strany Kupujícího.

I kdyby část argumentace týkající se sporné kvality zboží dle čl. 35 Vídeňské úmluvy vyzněla více ve prospěch Kupujícího a orgán rozhodující takovýto spor by v tomto ohledu dal za pravdu Kupujícímu a vyslovil, že dodané olihně nebyly v souladu s kupní smlouvou, Prodávající má poměrně silnou pozici týkající se prohlídky zboží.

Vhodnou argumentaci Prodávajícího lze rozdělit následovně:

- Kupující nevykonal řádnou prohlídku dodaného zboží;
- Kupující neoznámil Prodávajícímu povahu vad zboží v přiměřené době poté, co vady měl zjistit;

- Kupující neoznámil prodávajícímu povahu vad zboží v přiměřené době poté, co vady skutečně zjistil;

3.4.2.1 Kupující nevykonal řádnou prohlídku dodaného zboží

Podle článku 38 odst. 1 Vídeňské úmluvy kupující musí prohlédnout zboží nebo zařídit jeho prohlídku v době podle okolností co nejkratší. Z okolností předmětného sporu lze dovodit, že prohlídka vykonaná Kupujícím nebyla dostatečného rozsahu. Co se týče požadovaného rozsahu prohlídky zboží, kupní smlouva ani Vídeňská úmluva nespecifikují, jaký by tento rozsah měl být. V takovýchto případech se má za to, že prohlídka zboží musí být důkladná a odborná přičemž ovšem nemá být příliš nákladná.¹¹⁷

3.4.2.1.1 *Kupující nevykonal prohlídku náhodného vzorku zboží*

Prodávající by ve světle výše uvedeného měl namítat, že prohlídka nebyla důkladná a odborná. V případech, kdy kupující obdrží velké množství mraženého zboží, je samozřejmě přípustné, aby podrobil prohlídce pouze část tohoto zboží. To ovšem za předpokladu, že předmětem prohlídky budou náhodně vybrané kusy zboží.¹¹⁸ Při určování toho, co je náhodné se musí brát do úvahy různé faktory jako např. označení, hmotnost, doba výroby a podobně.¹¹⁹ Kupující přitom k prohlídce vybral pouze kartony s označením „illex danubecus 2007“ přičemž přehlídl kartony s označením „illex danubecus 2008“. Vzhledem k tomu, že dodávka obsahovala tyto dva druhy kartonů, bylo rozumné a vhodné, aby Kupující prohlídl vzorky z obou druhů. Obzvlášť s přihlédnutím k tomu, že Kupující si jako zkušený obchodník musel být vědom

¹¹⁷ Rakousko. Oberster Gerichtshof, 1999. Sp. zn. 1Ob223/99x. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/485.pdf>

Německo. Landgericht Paderborn, 1996. Sp. zn. 7 O 147/94. Dostupné na: <http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/urteile/262.htm>

¹¹⁸ Holandsko. Gerechtshof Hertogenbosch, 1997. Sp. zn. C9700046/HE. Rozhodnutí známé pod označením *Nurka Furs v. Nertsenfokkerij de Ruiter BV*. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/971215n1.html>

Španělsko. Audencia Provincial de Pontevedra, sección 1a, 2007. Sp. zn. 681/2007. Rozhodnutí známé pod označením *Kingfisher Seafoods Limited v. Comercial Eloy Rocio Mar SL*. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/071219s4.html>

¹¹⁹ DIMATTEO, Larry, A., et al. *International Sales law: A critical Analysis of CISG Jurisprudence*. New York: Cambridge University Press, 2005. 82 s.

toho, že dodávka olihní vylovených v roce 2008 bude vzhledem k ročnímu období pravděpodobně obsahovat menší olihně. V obdobném případě soud zamítl nárok kupujícího z toho důvodu, že nevěnoval pozornost době výroby, která byla uvedena na krabicích, ve kterých bylo dodané zboží, a tudíž dle názoru soudu nevykonal dostatečnou prohlídku zboží.¹²⁰ Nutnost učinit důkladnou prohlídku zboží vyplývá také z názoru A. Mullise, dle kterého kupující nemůže předpokládat, že zboží odpovídá smlouvě, jelikož primárním účelem prohlídky je právě získat objektivní potvrzení toho, že zboží odpovídá smlouvě.¹²¹

Za vzorový příklad důkladné prohlídky v předmětném sporu lze považovat zprávu společnosti TGT Laboratories. Na rozdíl od Kupujícího tato společnost při prohlídce vybrala kartony z každého z dvanácti dodaných kontejnerů a také vybrala kartony jak s označením „illex danubecus 2007“, tak i s označením „illex danubecus 2008“. Konkrétně se jednalo o 48 kartonů z roku 2007 a 72 kartonů z roku 2008.

Z výše uvedeného vyplývá, že Kupující neprohlídl náhodný vzorek zboží, a tudíž v souladu se závěry relevantní judikatury a literatury neučinil řádnou prohlídku dle Vídeňské úmluvy.

3.4.2.1.2 Kupující neprohlédl dostatečný počet kartonů

K tomu, aby byla prohlídka zboží považována za dostatečnou musí kupující dále podrobit prohlídce určitý minimální reprezentativní vzorek zboží. Kupující přitom podrobil důkladné prohlídce jen 5 z 20.000 kartonů. I samotný Kupující přitom uvádí, jak je důležité, aby zboží mělo dostatečnou kvalitu. Prohlídka tudíž musí být provedena takovým způsobem, aby odhalila identifikovatelné

¹²⁰ Dánsko. Copenhagen Maritime Commercial Court, 2002. Rozhodnutí známé pod označením *Sergueev Handelsagentur v. DAT-SACHAUB A/S*. Dostupné na <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/020131d1.html>

¹²¹ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 159 s.

vady zboží s přihlédnutím ke všem okolnostem případu.¹²² V předmětném sporu bylo možné olihně zkontrolovat jedině tím, že určitý karton byl rozmražen a otevřen.

Skutečnost, že Kupující kromě rozmražení 5 kartonů ještě odvážil 15 dalších kartonů sama o sobě pořád nečiní rozsah prohlídky dostatečným. Zmíněné odvážení navíc nelze považovat za prohlídku zboží. Vzhledem k tomu, že odvážené kartony obsahovaly i určité množství ledu, takovou metodou nelze s dostatečnou jistotou říci, zda zboží odpovídá kupní smlouvě. Kupující tedy dostatečně prohlídl pouze 5 kartonů.

Tento počet prohlédnutých kartonů v žádném případě nepostačuje. Jako příklad lze uvést, že provedená prohlídka nenaplňuje standardy mezinárodních organizací FAO¹²³ a WHO¹²⁴. Pokud kupující obdrží od 3.201 do 35.000 celků rybích produktů, musí vybrat alespoň 20 z nich pro prohlídku.¹²⁵ Vzhledem k tomu, že Prodávající Kupujícímu dodal 20.000 kartonů olihní, což je číslo mnohem vyšší než uvedená dolní hranice, bylo vhodné prohlédnout mnohem více kartonů než 20. Každopádně, i kdyby bylo číslo 20 dostačující množství kartonů, Kupující prohlídl pouze 5 kartonů.

Relevantní judikatura k tomuto tématu stanoví, že za dostatečnou prohlídku z hlediska rozsahu se považuje prohlídka „několika vzorků z tisíce“ („*a few samples per mille*“)¹²⁶ nebo v jiném případě prohlídka alespoň 0,1% zboží¹²⁷. V našem případě by toto procento činilo opět alespoň 20 kartonů. Vzhledem k tomu, že Kupující prohlídl pouze 5 kartonů, prohlídka byla z hlediska

¹²² HERBER, Rolf; CZERWENKA, Beate. *Internationales Kaufrecht, Kommentar zu dem Übereinkommen der Vereinten Nationen vom 11. April 1980 über Verträge über den internationalen Warenkauf*. München: Beck, 1991. Čl. 38 odst. 5.

¹²³ Organizace OSN pro výživu a zemědělství. Informace dostupné na: <http://www.fao.org/>

¹²⁴ Světová zdravotnická organizace. Informace dostupné na: <http://www.who.int/en/>

¹²⁵ Codex Standard 165-1989. Codex Standard For Quick Frozen Blocks of Fish Fillet, Minced Fish Flesh and Mixtures of Fillets and Minced Fish Flesh, in Joint FAO/WHO Food Standards Program, Codex Alimentarius. Řím: FAO, 1989. Dostupné na: http://www.seafood.nmfs.noaa.gov/NOAA%20Handbook25/CODEX%20Standards/Frozen_Blocks_Minced_Fillets.pdf

¹²⁶ Švýcarsko. Obergericht des Kantons Luzern, 1997. Sp. zn. 11 95 123/357. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970108s1.html>

¹²⁷ Švýcarsko. Obergericht des Kantons Zug, 1998. Sp. zn. OG 1996/2. Dostupné na: <http://www.cisg-online.ch/cisg/urteile/897.pdf>

rozsahu nedostatečná. Kupující tedy nemá právo nárokovat náhradu škody nebo činit jiné nároky z vad zboží.

Prodávající si je vědom skutečnosti, že olihně jsou po rozmražení nepoužitelné a musejí být zlikvidovány. Nicméně, ani tato skutečnost nezprošťuje Kupujícího povinnosti učinit důkladnou a odbornou prohlídku dodávky. Závěr, že následná nepoužitelnost zboží po prohlídce nemá žádný vliv na nutnost vykonání důkladné prohlídky je všeobecně přijímán a je opakovaně potvrzován judikaturou.¹²⁸

Navíc, rozmražené olihně bylo možné použít třeba jako rybí produkt ke konzumaci a mohly být prodány do restaurací. Tato skutečnost je potvrzena samotným chováním Kupujícího, který následně po odmítnutí vrácení zboží Prodávajícím takto prodal 20 tun dodaných olihní.

I kdyby olihně nemohly být prodány, hodnota 20 kartonů je USD 320,- což je hodnota, která nemůže činit překážku prohlídce z důvodu nákladnosti.

3.4.2.1.3 Prohlídka nemohla být Kupujícím odložena podle čl. 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy

Jedním z protiargumentů Kupujícího, který bude analyzován níže spočívá na souhlasu s tím, že prohlídka Kupujícího ve skutečnosti nebyla řádnou prohlídkou. Kupující může tvrdit, že řádnou prohlídku učinili až rybářské lodě, kterým bylo zboží dále odesláno nebo případně až společnost TGT Laboratories, která vypracovala ohledně dodaných olihní posudek. To vše v souladu s článkem 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy.

Článek 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy ovšem upravuje situace, kdy je zboží je během přepravy směřováno do jiného místa určení nebo kupujícimu znovu odesláno, aniž by měl kupující přiměřenou možnost si je prohlédnout. V předmětném sporu je ovšem nepopiratelným faktem, že Kupující měl

¹²⁸ Německo. Oberlandesgericht Köln, 2007. Sp. zn. 19 U 11/07. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/070112g1.html>
Holandsko. Gerechtshof Hertogenbosch, 1997. Sp. zn. C9700046/HE. Rozhodnutí známé pod označením *Nurka Furs v. Nertsenfokkerij de Ruiter BV*. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/971215n1.html>

možnost si zboží prohlédnout. Článek 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy se totiž neaplikuje na případy, kdy má kupující zboží ve své držbě předtím, než je zboží znova odesláno.¹²⁹ Toto ustanovení se vztahuje pouze na případy, kdy kupující je pouhou zastávkou¹³⁰ nebo nevlastní žádné potřebné zařízení nebo nákladní auta¹³¹.

V předmětném sporu Kupující převzal zboží hned poté, co bylo doručeno do přístavu. Kontejnery byly doručeny nákladními vozidly do prostor společnosti Kupujícího, kde měl tudíž přiměřenou možnost zboží náležitě prohlédnout. Jak bylo výše vysvětleno, to Kupující neučinil. V průběhu následujícího týdne předal Kupující zboží dále svým zákazníkům.

Ve světle výše citované literatury a judikatury se tudíž na předmětný spor nevztahuje výjimka článku 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy.

3.4.2.2 Kupující neoznámil Prodávajícímu vady v přiměřené době poté, co je měl zjistit

Článek 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy stanoví, že Právo kupujícího z vad zboží zaniká, jestliže kupující neoznámí prodávajícímu povahu těchto vad v přiměřené době poté, kdy je měl zjistit. Kupující měl zjistit vady prostřednictvím řádné a včasné prohlídky zboží, která by vady odhalila.¹³² Počátek přiměřené doby je tedy den dodání zboží Kupujícímu tj. 1. červenec

¹²⁹ ANDERSEN, Camilla Baasch. *The Duty to Examine Goods under the Uniform International Sales Law - An Analysis of Article 38 CISG*, 18. European Business Law Review, 2007. 811 s.

Německo. Oberlandesgericht Saarbrücken, 1993. Sp. zn. 1 U 69/92. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/930113g1.html>

¹³⁰ DIMATTEO, Larry, A., et al. *International Sales law: A critical Analysis of CISG Jurisprudence*. New York: Cambridge University Press, 2005. 81 s.

¹³¹ USA. Federal District Court, 2004. Sp. zn. 01 C 4447. Rozhodnutí známé pod označením *Chicago Prime Packers, Inc. v. Northam Food Trading Co., et al.*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/040521u1.html>

¹³² BERGSTEN, Eric. CISG Advisory Council, *Opinion No. 2, Examination of the Goods and Notice of Non-Conformity: Art. 38&39*. Rapporteur: Prof. Eric E. Bergsten, Emeritus, Pace University School of Law, New York, 2004. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op2.html>

Obdobně: HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 149 s.

2008. Počínaje tímto dnem Kupující mohl a měl vykonat řádnou prohlídku dodaného zboží.

Jak bude níže popsáno, z pozice Kupujícího je vhodné tvrdit, že převážná část literatury i judikatury považuje za přiměřenou dobu k oznámení vad dobu přibližně jednoho měsíce po zjištění vad. Z pozice Prodávajícího lze tato případná tvrzení o měsíční lhůtě vyvrátit následujícími argumenty:

- Vídeňská úmluva nespécifikuje žádnou lhůtu, která je obecně považována za přiměřenou;
- z okolností případu lze dovodit, že Kupující měl oznámit vady zboží co nejdříve; a
- soudní rozhodnutí, které stanoví lhůtu přibližně jednoho měsíce, jako lhůtu přiměřenou vycházejí z naprosto odlišných skutkových okolností.

3.4.2.2.1 Vídeňská úmluva nespécifikuje žádnou lhůtu, která je obecně považována za přiměřenou

Je obecně přijímanou skutečností, že pojem přiměřená doba je nutné vykládat s přihlédnutím ke všem okolnostem konkrétního případu.¹³³ Žádnou lhůtu (ať by to třeba bylo 14 dní, měsíc, nebo jakoukoli jinou pevně stanovenou lhůtu) nelze považovat za přiměřenou bez přihlédnutí ke konkrétním okolnostem předmětného sporu.

Kupujícího argument spočívající na tzv. vznešené měsíční lhůtě („*noble month approach*“) nelze považovat za vhodný a tuto lhůtu nelze aplikovat bez dalšího. Předmětná doktrína byla navíc vytvořena judikaturou jen určité právní oblasti a jeví se, že není v souladu s mezinárodní povahou Vídeňské úmluvy (čl. 7 odst. 1). Tato doktrína je totiž založena pouze na vnitrostátních východiscích dané právní oblasti.

¹³³ SCHWENZER, Ingeborg. *National Preconceptions that Endanger Uniformity*. 19 Pace International Law Review 1, 2007. 109 s. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/schwenzer3.html>

3.4.2.2.2 *Z okolností případu lze dovodit, že Kupující měl oznámit vady zboží co nejdříve*

Okolnosti případu indikují, že oznámení o vadách mělo být odesláno Kupujícím v den prohlídky zboží nebo případně v několika následujících dnech resp. týdnech.

Za prvé, proto, že strany kupní smlouvy konzistentně uplatňovaly rychlý způsob komunikace.¹³⁴ Obě strany, Kupující i Prodávající po celou dobu jednání komunikovaly výhradně prostřednictvím emailu. Během jediného dne (29. května 2008) Kupující zaslal objednávku Prodávajícímu, obdržel potvrzení objednávky a odpověděl na toto potvrzení. Navíc, když Kupující obdržel stížnosti od svých zákazníků na kvalitu zboží, neprodleně zaslal email Prodávajícímu upozorňující na tyto stížnosti. Bylo tudíž jednoduché, očekávatelné a rozumné aby Kupující zaslal oznámení o vadách rovněž ihned stejného dne, kdy prohlédl zboží. To se ale v předmětném sporu nestalo.

Za druhé, olíhně nedosahovaly velikosti, kterou zamýšlel obdržet Kupující jen z důvodu nedostatků v komunikaci ze strany Kupujícího. Přesto Prodávající nikdy nevyjádřil, že by nebyl ochoten dodat Kupujícímu náhradní zboží. Pokud by Kupující prohlédl zboží ihned po dodání a zaslal oznámení o vadách ihned po této prohlídce, vady zboží mohly být napraveny ještě před prodáním olidní rybářským lodím. Tímto způsobem by se Kupující vyhnul ztrátám, které teď požaduje po Prodávajícím. Navíc, pokud by Prodávající poskytl Kupujícímu náhradní zboží, teoreticky by žádné vady ani škoda Kupujícímu nevznikla. Tím, že Kupující nedostatečně prohlédl zboží a prodal jej dále svým zákazníkům, zapříčinil vznik neodvratné škody.

¹³⁴ Maďarsko. Arbitration Court of the Chamber of Commerce and Industry of Budapest, 1995. Sp. zn. Vb 94131. Rozhodnutí známé pod označením *Waste container case*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/951205h1.html>

Za třetí, Kupující byl povinen zaslat okamžité oznámení o vadách vzhledem k tomu, že je zkušeným podnikatelem v rybářském průmyslu a byl schopen takové oznámení urychleně vyhotovit.¹³⁵

3.4.2.2.3 Soudní rozhodnutí, které stanoví lhůtu přibližně jednoho měsíce, jako lhůtu přiměřenou vycházejí z naprosto odlišných skutkových okolností

Okolnosti, ze kterých vycházejí rozhodnutí stanovující dobu přibližně jednoho měsíce nebo i delší dobu jako dobu přiměřenou k oznámení o vadách zboží stojí na jiném skutkovém základě. Jedná se většinou o specifické případy, kdy bylo zboží například zadržováno vládou státu, kdy byl kupující na dovolené po dobu jednoho měsíce, nebo případ, kdy se strany výslovně domluvily na dvoutměsíční lhůtě k zaslání oznámení o vadách.

Naopak, novější judikatura se ustálila na závěru, že kupující musí učinit oznámení o vadách v co nejkratší době po dodání zboží, ledaže má závažné důvody, proč tak nemohl učinit.¹³⁶

Ve světle výše uvedených skutečností je zřejmé, že Kupující měl zboží prohlédnout hned po jeho dodání a oznámení o vadách poslat ihned po této prohlídce.

3.4.2.3 Kupující neoznámil prodávajícímu povahu vad zboží v přiměřené době poté, co vady skutečně zjistil

I kdyby orgán rozhodující předmětný spor měl za to, že prohlídka Kupujícího byla dostatečná a nemohla vést k včasnému odhalení vad zboží, Kupující stejně

¹³⁵ Německo. Oberlandesgericht München, 1998. Sp. zn. 7 U 4427/97. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/980311g1.html>

Holandsko. Gerechtshof Arnhem, 1997. Sp. zn. 96/449. Rozhodnutí známé pod označením *Bevaplant BV v. Tetra Médical SA*. Dostupné na: <http://www.unilex.info/case.cfm?pid=1&do=case&id=317&step=FullText>

¹³⁶ Španělsko. Audiencia Provincial de Pontevedra, sección 1ª, 2007. Sp. zn. 681/2007. Rozhodnutí známé pod označením *Kingfisher Seafoods Limited v. Comercial Eloy Rocio Mar SL*. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/071219s4.html>

Holandsko. Gerechtshof Hertogenbosch, 2007. Sp. zn. C0500427/HE. Rozhodnutí známé pod označením *G.W.A. Bernards v. Carstenfelder Baumschulen Pflanzenhandel GmbH*. Dostupné na: <http://www.unilex.info/case.cfm?pid=1&do=case&id=1437&step=FullText>

neoznámil vady Prodávajícímu v přiměřené době poté, co vady skutečně zjistil. Tento závěr vyplývá z následujících důvodů:

- zpráva Kupujícího z 29. července 2008 nespécifikovala povahu vad;
- strany neodložily lhůtu k oznámení vad až do doby, kdy budou mít k dispozici výsledky odborné analýzy;
- oznámení Kupujícího zaslané 16. srpna 2008 nebylo zasláno včas.

3.4.2.3.1 Zpráva Kupujícího z 29. července 2008 nespécifikovala povahu vad

Kupující sice zaslal dne 29. července 2008 email, ve kterém oznámil, že zboží je stěžejí použitelné jako návnada, nicméně tento email nelze z hlediska jeho obsahu považovat za řádné oznámení vad.

Podle čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy musí kupující prodávajícímu oznámit povahu vad. Toto slovní spojení znamená, že oznámení musí detailně popisovat důvody, které činí zboží vadným. Na tomto závěru se shoduje relevantní literatura i judikatura.¹³⁷ Oznámení musí také obsahovat všechny informace týkající se vad, které jsou dostupné v dané době kupujícímu.¹³⁸

Naopak, obecný popis vad nepostačuje k učinění řádného oznámení o vadách zboží.¹³⁹ Jako příklad pro podporu tohoto argumentu lze uvést třeba Německé soudní rozhodnutí, ve kterém soud nepovažoval za řádné oznámení o vadách takové oznámení, které pouze stanovilo, že zákazník kupujícího odmítl zboží převzít.¹⁴⁰ V jiném rozhodnutí zase Rakouský soud považoval za nedostatečnou taková oznámení, která specifikovala vady následovně: „zboží nebylo možné

¹³⁷ Německo. Landgericht Stuttgart, 2009. Sp. zn. 39 O 31/09 KfH. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/091015g1.html>

¹³⁸ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 158 s.

¹³⁹ FERRARI, Franco. *Tribunale di Vigevano: Specific Aspects of the CISG Uniformly Dealt With*, 20 Journal of Law and Commerce, 2001. 212 s. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/ferrari6.html>

¹⁴⁰ Německo. Oberlandesgericht Karlsruhe, 2006. Sp. zn. 7 U 10/04. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/060208g1.html>

používat“, „bylo jiného typu“, nebo „nebylo ani připravené k použití, ani pojistitelné“.¹⁴¹

Obdobně, v emailu Kupujícího bylo ohledně vad zboží pouze stanoveno, že je dle názoru zákazníků Kupujícího „stěží použitelné jako návnada“. Toto stanovisko tedy nepopisuje povahu vad. Tento email tedy nelze považovat za oznámení o vadách podle čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy.

3.4.2.3.2 *Strany neodložily lhůtu k oznámení vad*

Kupující by se mohl pokusit argumentovat tím, že požadavkem Prodávajícího o odborné prohlédnutí zboží a následným angažováním společnosti TGT Laboratories se strany domluvili na odložení doby oznámení o vadách až do doby, kdy bude zboží touto společností odborně prohlédnuto. V tomto ohledu lze z pozice Prodávajícího protiargumentovat jednoduchým odkazem na relevantní literaturu, která ohledně této otázky stanoví, že pokud se strany zamýšlejí odchýlit od ustanovení článku 39 Vídeňské úmluvy, mají tak učinit výslovně v samotné kupní smlouvě.¹⁴²

I podle relevantní judikatury samotná skutečnost, že prodávající souhlasí s vykonáním dodatečné prohlídky zboží, nemění dobu trvání lhůty k oznámení o vadách.¹⁴³ V souladu s tímto názorem bylo vydáno i několik soudních rozhodnutí, ve kterých se prodávající mohl podle závěru soudu dovolávat pozdního oznámení vad i přesto, že se podvolil dodatečné prohlídce zboží.¹⁴⁴

Vzhledem k tomu, že email Kupujícího ze dne 29. července 2008 dostatečně neidentifikoval vady zboží, Prodávající byl nucen požadovat dodatečné

¹⁴¹ Rakousko. Landesgericht Salzburg, 2005. Sp. zn. 6 Cg 42/04m. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/050202a3.html>

¹⁴² THOMPSON, Danielle Alexis. *Buyer Beware: German Interpretation of the CISG Has Led to Results Unfavorable to Buyers*, 19 Journal of Law and Commerce, 2000. 263 s. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970625g1.html#ct>

¹⁴³ ANDERSEN, Camilla Baasch. *Exceptions to the Notification Rule – Are They Uniformly Interpreted?*, 9 Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration 1, 2005. 23 s. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/andersen5.html>

¹⁴⁴ Švýcarsko. Handelsgericht Zürich, 1998. Sp. zn. HG 930634/O. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/981130s1.html>
Německo. Oberlandesgericht Düsseldorf, 1993. Sp. zn. 17 U 136/92. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/930312g1.html>

prošetření údajných vad zboží certifikovanou společností. Na základě těchto skutečností nelze mít za to, že Prodávající nese odpovědnost za nedostatečný obsah oznámení a, že následná nutnost vykonání dodatečné prohlídky by měla být považována za prodloužení nebo odložení doby k oznámení vad.

3.4.2.3.3 Oznámení Kupujícího zasláné 16. srpna 2008 nebylo zasláno včas

Oznámení Kupujícího, které obsahově splňuje náležitosti vyžadované Vídeňskou úmluvou, bylo zasláno až 16. srpna 2008. Prodávající může uznat, že toto oznámení je dostačující z hlediska obsahu. Nebylo ovšem učiněno včas po zjištění vad Kupujícím.

Kupující měl a mohl zjistit vady již v den dodání zboží. Kupující byl obeznámen o vadách zboží svými zákazníky dne 29. července 2008. I kdybychom uznali, že toto datum bylo datum zjištění vad, doba mezi zjištěním vad a oznámením vad Prodávajícímu by činila 18 dní. Jak již bylo výše popsáno, z okolností případu lze dovodit, že bylo vyžadováno okamžité oznámení vad. V souladu s předchozím způsobem komunikace měly být vady oznámeny ve stejný den, kdy byly zjištěny.

Zpráva společnosti TGT Laboratories byla vyhotovena 12. srpna 2008. I kdyby byl za den skutečného zjištění vad považován den 12. srpna 2008, kdy byla vypracována zpráva společnosti TGT Laboratories, Kupující opět nezaslal oznámení o vadách okamžitě, ale až po čtyřech dnech.

Z těchto důvodů, ač přesvědčivost posledních argumentů se nejeví jako příliš vysoká, je možné obhajovat pozici Prodávajícího, co se týče nedostatečné prohlídky zboží a neoznámení vad v přiměřené době. Na základě výše uvedené argumentace lze dovozovat, že v souladu s čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy právo Kupujícího z vad zboží zaniklo.

3.4.3 ROZBOR ARGUMENTACE SVĚDČICÍ KUPUJÍCÍMU

Kupujícímu nezbývá než tato tvrzení Prodávajícího odmítat a vyvrátit. Základem pro pozici Kupujícího je tvrzení, že dodržel náležitosti a požadavky Vídeňské úmluvy na dobu a způsob prohlídky zboží a na oznámení o vadách.

Podle čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy právo kupujícího z vad zboží zaniká, jestliže kupující neoznámí prodávajícímu povahu těchto vad v přiměřené době poté, kdy je zjistil nebo je měl zjistit.

3.4.3.1 Kupující oznámil Prodávajícímu vady v přiměřené době poté, kdy je zjistil nebo měl zjistit

Kupující oznámil vady plně v souladu s požadavkem čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Pro účely použití tohoto ustanovení je nutné stanovit okamih, kdy se Kupující dozvěděl o vadách zboží resp. o tom, že olihně neodpovídají kupní smlouvě.

Rybářské lodě, kterým Kupující dále prodal olihně Kupujícího informovaly o tom, že olihně nejsou použitelné jako návnada 29. července 2008. Následně na návrh Prodávajícího nechal Kupující tato tvrzení ověřit provedením nezávislého testu u TGT Laboratories (nezávislá agentura pro provádění testů). Posudek TGT Laboratories jasně stanovil, že většina zboží nemá hmotnost 100 - 150g. Z hlediska Kupujícího tedy stanovil, že většina zboží neodpovídá kupní smlouvě. Kupující tedy může tvrdit, že se průkazným způsobem dozvěděl o vadách zboží doručením posudku TGT Laboratories, ke kterému došlo 12. srpna 2008. Tímto dnem tedy Kupující zjistil vady a začala běžet „přiměřená doba“ k oznámení vad, ve které musí kupující oznámit vady zboží prodávajícímu. Kupující oznámil vady Prodávajícímu během 4 dnů od tohoto zjištění, což je zcela nepochybně doba vzhledem k okolnostem přiměřená.

3.4.3.1.1 Kupující se dozvěděl o vadách dne 12. srpna 2008

Posudek TGT Laboratories stanovil, že přibližně 60% dodaných olihní bylo tvořeno úlovkem z roku 2008. Přibližně 87% olihní v kartonech označených nápisem „illex danubecus 2008“ mělo hmotnost nižší než 100g, což znamená, že z hlediska Kupujícího neodpovídali kupní smlouvě. Jak již bylo výše uvedeno, datum doručení tohoto posudku a tedy rozhodný moment pro počátek běhu přiměřené doby k oznámení vad byl 12. srpen 2008.

Slabinou této argumentace Kupujícího je nutnost tvrdit a případně prokázat, že nemohl zjistit vady zboží před tímto datem. Zboží ovšem bylo doručeno již 1.

července 2008 a hned po tomto dodání Kupující uskutečnil prohlídku několika náhodně vybraných kartonů olidní, během které nezjistil žádné nedostatky.

Následně i zpráva rybářských lodí ze dne 29. července 2008 by mohla být z hlediska Vídeňské úmluvy považována za zjištění vad zboží. Tato zpráva byla ovšem velice strohá a obsahovala pouze oznámení o tom, že olihně jsou „stěží použitelné jako návnada“ („hardly useable as bait“). Zpráva ovšem neobsahovala žádné informace o povaze vad, znalost které vyžaduje čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Nebylo tedy možné říci třeba, zda vady zboží nevznikly až následně a zda vůbec byly zaviněny Prodávajícím. Podle několika známých soudních rozhodnutí jako třeba rozhodnutí v případě Novozélandských mušlí¹⁴⁵, je však vždy nutné vady podrobně popsat. Zpráva od rybářských lodí ovšem žádný takový popis neobsahovala. Kupující tudíž tímto oznámením od rybářských lodí vady nezjistil ani nemohl zjistit.

3.4.3.1.2 Kupující oznámil vady Prodávajícímu v přiměřené době poté, kdy je zjistil

Článek 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy vyžaduje, aby kupující, který se dovolává vad zboží, notifikoval vady zboží prodávajícímu „v přiměřené době poté, kdy je zjistil nebo je měl zjistit“. Účelem tohoto ustanovení je podněcování rychlého ujasnění zda došlo k porušení kupní smlouvy a také zesiluje povinnost kupujícího jednat v dobré víře¹⁴⁶. Z těchto důvodů je vhodné z pozice Kupujícího tvrdit, že ihned poté, co se řádným způsobem dozvěděl o potencionálním porušení kupní smlouvy, učinil vše proto, aby odhalil příčinu tohoto porušení a okamžitě o dané situaci informoval Prodávajícího.

Pojem „přiměřená doba“ umožňuje flexibilní výklad a adaptabilnost doby notifikace podle individuálních odchylek každého konkrétního případu. V pojmu přiměřenost se rozlišují dva prvky. Prvek objektivní a prvek

¹⁴⁵ Německo. Bundesgerichtshof, 1995. Rozhodnutí známé pod označením *New Zealand mussels case*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/950308g3.html>

¹⁴⁶ Digest of Case Law on the United Nations Convention on the International Sale of Goods. United Nations. New York, 2008. 125 s. Dostupné na: http://www.uncitral.org/pdf/english/clout/08-51939_Ebook.pdf

subjektivní.¹⁴⁷ Je tedy nutné přihlížet na jedné straně k judikatuře obdobných případů, zároveň je ovšem nutné brát v úvahu všechny rozhodné skutečnosti konkrétního případu. Z pozice Kupujícího je vhodné tvrdit, že objektivní i subjektivní prvek hovoří v jeho prospěch vzhledem k tomu, že doba prohlídky byla jak objektivně, tak subjektivně přiměřená.

3.4.3.1.3 *Objektivní prvek*

Jak již bylo uvedeno, tento prvek závisí především na posouzení relevantní judikatury vztahující se k čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Doby považované za přiměřené se v judikatuře značně rozcházejí. Kupující tedy má poměrně širokou možnost vyhledat vhodnou judikaturu pro podporu své pozice. Lhůta jednoho měsíce je obecně přijímaným standardem v tomto ohledu. Použití jednoměsíční lhůty bývá označováno za „měsíční vznešenou lhůtu“ („*noble month approach*“).¹⁴⁸ V níže citovaném přehledu judikatury UNCITRALu je obvyklou dobou k oznámení vad doba jednoho měsíce. Taková doba tedy nemůže být Prodávajícím rozporována za předpokladu, že tato doba není aplikována zcela automaticky, ale po opatrném zvážení okolností konkrétního případu.¹⁴⁹

Postavení Kupujícího je v předmětném případě do značné míry srovnatelné s pozicí kupujícího v případě Novozélandských mušlí¹⁵⁰. V tomto případě Německý nejvyšší soud stanovil, že „jeden měsíc po doručení by byla doba velice štedrá, nicméně je bezesporu přijatelná jako přiměřená doba pro účely oznámení vad“. V jiném sporu soud odůvodnil měsíční lhůtu „různými

¹⁴⁷ Itálie. Tribunale di Rimini. 2002. Rozhodnutí známé pod názvem *Al Palazzo S.r.l v Bernardaud di Limoges S.A.* Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021126i3.html>

¹⁴⁸ Digest of Case Law on the United Nations Convention on the International Sale of Goods. United Nations. New York, 2008. 127 s. Dostupné na: http://www.uncitral.org/pdf/english/clout/08-51939_Ebook.pdf

¹⁴⁹ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 161 s.

¹⁵⁰ Německo. Bundesgerichtshof, 1995. Rozhodnutí známé pod označením *New Zealand mussels case*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/950308g3.html>

národními právními zvyklostmi“¹⁵¹. V dalším sporu soud stanovil jednoměsíční lhůtu k oznámení vad bez jakýchkoli dalších omezení nebo podmínek.¹⁵²

Z důvodu tohoto nesporného obecného přijímání lhůty jednoho měsíce je z pozice Kupujícího vhodné argumentovat tím, že i v předmětném sporu by měla být tato lhůta aplikovatelná.

3.4.3.1.4 Subjektivní prvek

Subjektivním prvkem se rozumí specifické faktory konkrétního případu. Soudní rozhodnutí Tribunale di Rimini stanoví jako rozhodující kritéria podmínky smlouvy, povahu zboží a účel zboží.¹⁵³ Judikatura takto vymezila několik různých faktorů, které je nutné brát v úvahu a jejich použitelnost závisí opět na konkrétních skutečnostech daného případu. S přihlédnutím k této judikatuře je z hlediska Kupujícího vhodné tvrdit, že se v předmětném sporu nejedná o zboží podléhající zkáze. Ve světle judikatury by totiž lhůta přiměřená k oznámení vad pro zboží podléhající rychlé zkáze nebyla dostatečná. Mražené olivně tedy nejsou zbožím podléhajícím rychlé zkáze ze tří důvodů.

Za prvé, olivně jsou poměrně trvanlivé a jsou použitelné ke konzumaci až po dobu dvanácti měsíců. Obdobným případem byly mražené mušle v rozsudku Novozélandských mušlí, kde byla měsíční lhůta považována za přiměřenou.

Za druhé, předmětné olivně se od zboží podléhajícího rychlé zkáze liší svým účelem. Zboží podléhající rychlé zkáze, které bylo předmětem sporu ve zmiňované judikatuře bylo určeno ke konzumaci. V předmětném sporu ovšem Kupující požadoval olivně k použití jako návnada.¹⁵⁴ I když ve skutečnosti Kupující požadoval, aby bylo zboží certifikováno jako vhodné ke konzumaci, byl to jen formální požadavek vyplývající ze správněprávních předpisů. Ve skutečnosti Kupující nepotřeboval, aby si olivně zachovali určitou kvalitu chuti,

¹⁵¹ Německo. Odvolací soud Stuttgart, 1995, Sp. zn. 5 U 195/94. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950821g1.html>

¹⁵² Německo. Bundesgerichtshof, 1999. Sp. zn. VIII ZR 287/98. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991103g1.html>

¹⁵³ Itálie. Tribunale di Rimini. 2002. Rozhodnutí známé pod názvem *Al Palazzo S.r.l v Bernardaud di Limoges S.A.* Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021126i3.html>

¹⁵⁴ Tento argument závisí na vypořádání otázky sporného účelu zboží.

struktury, nebo jiné náležitosti důležité pro konzumaci lidmi. Zboží tedy i z tohoto pohledu nepodléhá rychlé zkáze.

Za třetí, v případech, ve kterých soud rozhodl, že oznámení nebylo dáno v přiměřené době byly většinou případy, kdy tato nepřiměřená doba vedla ke zkažení zboží. Bylo tudíž již pozdě pro jakékoli další kroky směřující k záchraně zboží nebo zmenšení ztrát (čl. 77 Vídeňské úmluvy). Kupř. „žebra byly žluté, zelené, zničené teplotou a zkažené“¹⁵⁵ nebo „krabi nesplňovali mikrobiologické standardy a byly ve špatné kondici“¹⁵⁶. Ve sporném případě naopak zboží bylo v době oznámení ve vynikajícím stavu. Navíc měl Prodávající více než devět měsíců, během kterých mohl zboží vzít zpět a předat jinému odběrateli.

Ve světle výše uvedených argumentů je zjevné, že přiměřenou dobou je doba přibližně jednoho měsíce. Doba, ve které Kupující oznámil vady Prodávajícímu byla tedy přiměřená.

3.4.3.2 Oznámení o vadách dostatečně specifikovalo povahu vad a bylo vyjádřením vůle Kupujícího domáhat se nároků z vad zboží

Podle čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy musí oznámení o vadách specifikovat povahu těchto vad. Kupující proto k naplnění tohoto ustanovení musí tvrdit, že email zaslaný Prodávajícímu dne 16. srpna 2008 společně s připojeným posudkem TGT Laboratories dostatečně specifikuje povahu vad.

Povaha vad jednoznačně vyplývá ze samotného posudku TGT Laboratories. Společnost TGT Laboratories náhodně vybrala 10 kartonů z každého skladovacího prostoru, což celkem činilo 120 kartonů. Výsledek prohlídky ukazuje, že ze 120 kartonů bylo 72 kartonů tvořeno úlovkem roku 2008 tj. cca 60% dodaného zboží. U zbylých kartonů tj. kartonů tvořených úlovkem 2007 se hmotnost většiny olivní pohybovala v požadovaném rozmezí 100 - 150g. Naopak, u olivní ulovených v roce 2008 byla hmotnost 87% olivní pod hranicí

¹⁵⁵ USA. Obvodní soud, Severní obvod Illinois, Východní divize, 2004. Sp. zn. 01 C 4447. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040521u1.html>

¹⁵⁶ Španělsko. Audencia Provincial de Pontevedra, sección 1a, 2007. Sp. zn. 681/2007. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/071219s4.html>

100g, a tedy podle Kupujícího byly v rozporu s požadavky kupní smlouvy, protože neměly vlastnosti vzorku a nebyly vhodné pro zvláštní účel, který byl Prodávajícímu znám.

Kromě povahy vad musí oznámení o vadách dle odborné literatury osahovat i vyjádření vůle uplatnit nároky z vad.¹⁵⁷ Vůle uplatnit nároky z vad bezpochyby vyplývá z emailu zasláního 16. srpna 2008, ve kterém se Kupující kromě jiného dotazoval Prodávajícího, na pokyny k dalšímu nakládání s dodaným zbožím a výslovně Prodávajícímu sdělil, že zboží nemá požadovanou hmotnost. Tomuto projevu lze stěží připisovat jiný význam než jasné uplatnění nároku z vad zboží.

Vzhledem k tomu, že toto oznámení jak specifikovalo vady, tak projevilo vůli uplatnit nároky z vad zboží, takto učiněné oznámení odpovídá ustanovení čl. 39 odst. 1 Vídeňské úmluvy.

3.4.3.3 Kupující učinil prohlídku zboží v době podle okolností co nejkratší

Vzhledem k tomu, že zboží bylo Kupujícím znovu odesláno, aniž by měl Kupující přiměřenou možnost si jej prohlédnout a Prodávající o této skutečnosti věděl, bude se na danou situaci aplikovat ustanovení čl. 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy. V souladu s tímto ustanovením byla prohlídka odložena až do doby, kdy zboží došlo do nového místa určení, tj. kdy bylo doručeno rybářským lodím.

Alternativně Kupujícímu svědčí i argument, že zboží prohlédl již po jeho doručení v souladu s požadavky čl. 38 odst. 1 Vídeňské úmluvy. Při této prohlídce ovšem žádný nesoulad zboží s kupní smlouvou nebyl zjištěn.

Společně pro oba argumenty lze tvrdit, že Kupující neporušil ustanovení Vídeňské úmluvy týkající se prohlídky zboží. Každopádně nesoulad zboží s požadavky kupní smlouvy byl řádně zjištěn až dne 12. srpna 2008. Prodávající

¹⁵⁷ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 624 s.

tedy nemůže namítat porušení povinnosti prohlédnout zboží a včas oznámit vady.

3.4.3.3.1 Kupující neměl povinnost prohlídky zboží ihned po doručení vzhledem k tomu, že zboží bylo Kupujícím znovu odesláno bez možnosti jej prohlédnout

Podle čl. 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy, jestliže je zboží „znovu odesláno, aniž by měl kupující přiměřenou možnost si je prohlédnout ... prohlídka může být odložena až do doby, kdy zboží dojde do nového místa určení.“. V takovém případě kupující nemá povinnost prohlédnout zboží ihned po doručení, nýbrž tato povinnost je odložena do doby, kdy bude zboží doručeno do cílové destinace¹⁵⁸, což je v předmětném případě doba dodání olihní rybářským lodím.

Článek 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy stanoví tři podmínky, které je nutné naplnit:

- zboží musí být znovu odesláno¹⁵⁹;
- bez přiměřené možnosti kupujícího zboží prohlédnout; a
- prodávající o této možnosti opětovného odeslání zboží v době uzavření kupní smlouvy věděl nebo vědět měl.

Kupující musí být k prosazení tohoto argumentu schopen naplnit všechny tři výše uvedené podmínky. V případě, že tuto argumentaci nebude schopen Kupující obhájit, bude nezbytné, aby k zachování svého práva domáhat se nároků z vad zboží tvrdil, že zboží prohlédl včas v době podle okolností co nejkratší, aby byl naplněn čl. 38 odst. 1 Vídeňské úmluvy.

¹⁵⁸ Německo. Landgericht Frankfurt, 2005. Sp. zn. 12/26 O 264/04. Rozhodnutí známé pod označením *Used shoes case*. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/050411gl.html>

¹⁵⁹ Na tomto místě je třeba zmínit nesprávný překlad textu Vídeňské úmluvy do českého jazyka, který hovoří o tom, že zboží má být „kupujícímu“ znovu odesláno. Oficiální jazykové verze ovšem právě naopak stanoví, že zboží má být odesláno „kupujícím“ (*by the buyer*). Což zcela zásadním způsobem posouvá význam textu Vídeňské úmluvy např. i v předmětném případě. Při dodržení náležitostí české verze by na předmětný případ čl. 38 odst. 3 nebyl plikovatelný protože nedošlo k opětovnému odeslání kupujícímu (3. pád), nýbrž došlo k opětovnému odeslání zboží kupujícím (7. pád).

3.4.3.3.2 *Kupující zboží znovu odeslal*

V první řadě je nutné podrobit analýze povahu příslušného obchodu. K podpoření správného výkladu čl. 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy (v rozporu s doslovným zněním české verze Vídeňské úmluvy) lze citovat kupř. rozhodnutí tzv. Canned food case¹⁶⁰, ve kterém bylo stanoveno, že o opětovné odeslání podle čl. 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy jde v případě, kdy kupující znovu odešle zboží poté, co mu bylo doručeno. Případně z odborné literatury, kde např. Enderlain stanoví, že pojem opětovné odeslání znamená situaci, kdy je kupující sám odpovědný za další přepravu zboží z místa doručení do místa určení¹⁶¹. V předmětném sporu bylo zboží navíc přepravováno na paletách, které byly z důvodu ochrany zabalené. Zákazníkům Kupujícího navíc měly být dodány v těch samých obalech, jako byly dodány Kupujícímu. Porušení těchto obalů by tedy způsobilo dodatečné náklady a zkomplikovalo přepravu. Prohlídky zboží, která zahrnuje odstraňování obalů a ochranných vrstev balení zboží není považována za přiměřenou.¹⁶² Ve prospěch prodávajícího hovoří také závěr, že pokud prohlídka zboží určeného k opětovnému odeslání vyžaduje porušení obalu, je to až cílový zákazník, kdo by měl prohlídku provést.¹⁶³

Původní místo dodání zboží bylo město Capital City ve státě Mediterraneo. Po dodání zboží do tohoto místa, Kupující olihně dále přepravil svým zákazníkům na jiných místech ve státě Mediterraneo.

3.4.3.3.3 *Kupující neměl přiměřenou možnost prohlédnout zboží před jeho opětovným odesláním*

Při výkladu pojmu „rozumná možnost“ je nutné brát v úvahu všechny rozhodné okolnosti daného případu. Tyto rozhodné okolnosti případu zahrnují (kromě

¹⁶⁰ Finsko. Turku Court of Appeal, 1997. Sp. zn. S 97/324. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/971112f5.html#195>

¹⁶¹ ENDERLAIN, Fritz. *Rights and Obligations of the Seller under the UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods*. Oceana Publications, 1996. 169 s.

¹⁶² SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 311 s.

¹⁶³ BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987. 300 s.

jiného) dobu, po kterou kupující skladuje zboží a také povahu obalu zboží, která zde hraje primární roli¹⁶⁴.

Olihně byly dodány 1. července 2008. Po zkontrolování hmotnosti 20 kartonů naložených v prvních dvou doručených kontejnerech Kupující provedl dále i vizuální prohlídku několika náhodně vybraných kartonů. Z pozice Kupujícího je nutné ustát pozici, že neměl přiměřenou možnost provést prohlídku většího množství zboží vzhledem k tomu, že byl pod časovým tlakem z důvodu nutnosti zboží znovu odeslat svým zákazníkům.¹⁶⁵ Nemožnost zboží řádně prohlédnout z časových důvodů je dále umocněna způsobem zabalení a skladování zboží. Mražené olihně jsou citlivé na změnu teploty a po rozmražení jsou dále nepoužitelné a je nutné je zlikvidovat.

Olihně byly dodány v zabalených kartonech, které byly naložené na paletách. Palety byly naložené ve dvanácti kontejnerech. Krátce po doručení, měl Kupující v úmyslu tyto olihně na paletách dodat svým zákazníkům. Je vhodné upozornit na skutečnost, že olihně se přepravují dále zákazníkům Kupujícího na stejných paletách. Na těchto paletách jsou kvůli stabilitě a ochraně zabalené. Pro účely prohlídky tedy Kupující musel poškodit toto balení. Podle odborné literatury, skutečnost, že zboží je dodáno zabalené a má být dále prodáno ve stejném obalu znamená, že prohlídku nemá vykonávat kupující, ale až další osoba, které je zboží dodáno. Prohlídka zahrnující vybrání zboží z kontejnerů a odstranění obalů potřebných k uchování zboží nebývá obvykle považována za přiměřenou.¹⁶⁶ Pokud není možná prohlídka bez odstranění nebo poškození nádob, krabic, obalů, atd. potřebných k ochraně zboží, za běžných okolností se má za to, že prohlídka bude uskutečněna až v nové destinaci.¹⁶⁷ Kupujícího prověření několika kartonů ze dvou prvních kontejnerů lze tedy považovat za

¹⁶⁴ Švýcarsko. Appellate Court Luzern, 1997. Sp. zn. 11 95 123/357. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970108s1.html>

¹⁶⁵ Vzhledem k tomu, že z hlediska odborné literatury a judikatury je prohlídka několika kartonů zjevně nedostatečná, možnost argumentace tím, že prohlídka byla co do rozsahu přiměřená je téměř vyloučená.

¹⁶⁶ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 311 s.

¹⁶⁷ BIANCA, C.M; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987, 300 s.

jeho projev dobré vůle a prohlídku zboží nad rámec vyžadovaný použitelnými právními předpisy.

3.4.3.3.4 Prodávající si byl vědom opětovného odeslání zboží Kupujícím

Možnost odložení prohlídky zboží až do doby kdy dojde do nového místa určení je dále podmíněna tím, že prodávající o takovém opětovném odeslání věděl nebo měl vědět. V předmětném sporu Kupující koupil olihně za účelem jejich dalšího prodeje rybářským lodím pocházejícím z *Mediterranea*. Tato skutečnost byla Prodávajícímu známa a byla mu oznámena např. emailem ze 14. dubna 2008. V tomto emailu Kupující informoval Prodávajícího o svém úmyslu koupit olihně pro další prodej. Pro účely prodávajícího obecně není nezbytné, aby věděl, kdo jsou další zainteresované subjekty, tj. komu bude zboží dále odesláno. Rozhodnou skutečností je vědomí prodávajícího o tom, že vůbec k nějakému opětovnému odeslání dojde.¹⁶⁸ Prodávající tedy byl Kupujícím v tomto smyslu informován nad rámec požadavků Vídeňské úmluvy.

3.4.3.4 Alternativně – I kdyby měl Kupující povinnost sám vykonat prohlídku zboží, učinil tak plně v souladu s Vídeňskou úmluvou

Primární tvrzení Kupujícího stojí na argumentu, že vzhledem ke splnění podmínek článku 38 odst. 3 Vídeňské úmluvy byla doba prohlídky zboží odložena do doby, kdy zboží došlo do nového místa určení. Alternativně může Kupující použít argument, že prohlídka, kterou předtím učinil odpovídala požadavkům Vídeňské úmluvy (čl. 38 odst. 1).

Článek 38 odst. 1 stanoví, že kupující musí prohlédnout zboží nebo zařídit jeho prohlídku v době podle okolností co nejkratší. Základním argumentem Prodávajícího v předmětném sporu je právě namítání nesprávné a opožděné prohlídky zboží. Z hlediska pozice Kupujícího je tedy vhodné setrvání na

¹⁶⁸ HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007. 154 s.

tvrzení, že prohlídka byla řádná, i když došlo k prohlédnutí pouze několika krabic.

Vídeňská úmluva nijak neupravuje rozsah a náležitosti prohlídky zboží. Pokud ujednání stran nestanoví jinak, je požadovaná přiměřená prohlídka. Každopádně, finančně nákladné prohlídky jsou obecně považovány za nepřiměřené.¹⁶⁹ Zda je prohlídka přiměřená, je nutné posuzovat z hlediska všech rozhodných okolností daného případu jako např. povaha zboží, jeho množství a zabalení.¹⁷⁰

Po dodání zboží Kupující vykonal vizuální prohlídku náhodně vybraných vzorků olihní z dvou kontejnerů, které byly dodány z přístavu jako první. Tohle lze považovat za přiměřený způsob prohlídky vzhledem ke všem okolnostem případu – konkrétně velké množství zboží, skutečnost, že zboží je citlivé na změnu teploty, zvláštní funkci, kterou má zabalení zmraženého zboží a také skutečnost, že zboží mělo být znovu odesláno rybářským lodím, které provedly prohlídku zboží. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze z pozice Kupujícího tvrdit, že

- bylo přiměřené prohlédnout (odvážit) pouze několik kartonů zboží; a
- bylo přiměřené vizuálně prohlédnout pouze olihně z několika z odvážených kartonů.

3.4.3.4.1 Bylo přiměřené prohlédnout pouze několik kartonů zboží

Při stanovení přiměřeného způsobu prohlídky zboží je, jak již bylo uvedeno, důležité především množství a povaha zboží. Co se týče množství zboží, v předmětném spotu se jedná o přibližně 200 tun olihní. Tyto olihně byly dodány v kartonech po 10kg. Z toho vyplývá, že Prodávající dodal Kupujícímu 20.000 kartonů mražených olihní ve dvanácti kontejnerech. Je zjevné, že prohlídka všech 20.000 kartonů nemůže být považována za přiměřenou

¹⁶⁹ Digest of Case Law on the United Nations Convention on the International Sale of Goods. United Nations. New York, 2008. 115 s. Dostupné na: http://www.uncitral.org/pdf/english/clout/08-51939_Ebook.pdf

¹⁷⁰ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 306 s.

vzhledem ke své nákladnosti. Když je dodáno velké množství zboží, kupující nemusí prohlédnout všechno zboží.¹⁷¹ Přesto, že bylo zboží určeno k opětovnému odeslání, Kupující učinil prohlídku.

Dále je patrné z povahy zboží, že mělo být dodáno zmražené až koncovému zákazníkovi, kterým byly rybářské společnosti. Za účelem vizuální inspekce olihni ovšem musí být příslušný karton rozmražený. Každý takto rozmražený karton tedy znamená finanční ztrátu pro Kupujícího vzhledem k tomu, že zboží je následně nepoužitelné. Z tohoto důvodu tedy nelze považovat za přiměřené rozmražení více než několika jednotlivých kartonů. Podle závěrů několika soudních rozhodnutí týkajících se zmraženého zboží má kupující povinnost rozmrazit a prohlédnout pouze několik vzorků.^{172 173}

3.4.3.4.2 Konkrétní počet prohlédnutých kartonů byl dostačující

Jak bylo uvedeno výše, pouze určitý reprezentativní vzorek zboží je nutné podrobit prohlídce. Vzhledem k tomu, že Kupující musel co nejrychleji dodat doručené olihne svým zákazníkům, rozhodl se prohlédnout pouze několik kartonů z prvních dvou dodaných kontejnerů. Kupující z těchto dvou kontejnerů odvážil dvacet náhodně vybraných kartonů. Hmotnost těchto vybraných kartonů odpovídala požadavku kupní smlouvy. Z tohoto důvodu měl Kupující za vhodné rozmrazit a tím znehodnotit pouze pět z těchto dvaceti kartonů k vizuální prohlídce. V případech, kdy prohlídka zboží působí destrukci podstaty zboží, kupující je povinen prohlédnout pouze několik vzorků z jednoho tisíce.¹⁷⁴ Navíc Kupující v předmětném sporu neobjevil žádný

¹⁷¹ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 306 s.

¹⁷² Je ovšem vhodné z hlediska objektivit uznat, že tak extrémně nízký počet zkontrolovaných jednotek zboží jaký byl předmětem prohlídky v předmětném sporu neobstojí v souladu s dostupnou odbornou literaturou ani judikaturou.

¹⁷³ USA. Federal Appellate Court, 7th Circuit, 2005. Rozhodnutí známé pod označením *Chicago prime case*. Dostupné na: <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/050523u1.html>
Holandsko. District Court Roermond, 1991. Rozhodnutí známé pod označením *Fallini Stefano case*. Dostupné na: <http://www.cisg.law.pace.edu/cases/911219n1.html>

¹⁷⁴ SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010. 307 s.

nesoulad zboží s požadavky kupní smlouvy. Bylo tedy nadbytečné, a z časově náročné, aby znehodnocoval další kartony.

Prohlídka zmiňovaných pěti kartonů byla provedena důkladně a odborně, jak vyžaduje článek 38 odst. 1. Vídeňské úmluvy, za předpokladu, že je v předmětném sporu aplikovatelný.

Z pozice Kupujícího lze tedy na základě výše uvedených argumentů tvrdit, že prohlídka zboží byla vykonána včas, řádně a plně v souladu s Vídeňskou úmluvou. Oznámení o zjištěných vadách bylo následně zasláno Prodávajícímu rovněž řádně a včas. Práva Kupujícího vyplývající z vad zboží tedy nezanikla.

4. ZÁVĚR

Kupní smlouva je jedním z nejzákladnějších a nejrozšířenějších smluvních typů používaných v mezinárodním obchodě. Její unifikovaná úprava založená na Vídeňské úmluvě je jedním z nejvýznamnějších úspěchů oblasti unifikace práva mezinárodního obchodu. V aplikaci Vídeňské úmluvy v praxi ovšem nelze nevidět určitou zdrženlivost a preferování příslušné vnitrostátní úpravy a to jak mezi praktikujícími právníky upravujícími smluvní dokumentaci, tak soudy a rozhodčími tribunály projednávajícími spory z kupní smlouvy.

Vis Moot je soutěž, která se snaží tuto zdrženlivost překonat. Tato soutěž obeznamuje studenty právnických fakult jednak s problematikou mezinárodní arbitráže (procesněprávní část) a jednak s problematikou Vídeňské úmluvy (hmotněprávní část). Tím, že Vis Moot s těmito oblastmi práva intenzivně seznamuje účastníky soutěže, odstraňuje nedůvěru ve Vídeňskou úmluvu a zároveň přispívá k jejímu podrobnému zkoumání, interpretaci a aplikaci. Především s touto problematikou každoročně seznamuje přes dva tisíce studentů z prestižních právnických fakult z celého světa.

Jedním z nejlepších způsobů analýzy právního předpisu je jeho aplikace na konkrétní spor. Pro svoji rigorózní práci jsem si vybral právě spor soutěže Vis Moot, protože se jednak jedná o spor fiktivní, u kterého tudíž neexistuje závazné řešení a zároveň se jedná o spor, který je úmyslně konstruován tak, aby argumentace jak kupujícího, tak prodávajícího byla co nejvíce vyrovnaná.

Ve své rigorózní práci jsem se snažil vyčerpávajícím způsobem analyzovat tento spor za použití širokého okruhu literárních zdrojů a současně judikatury, která je k této problematice dostupná.

Úvodní část rigorózní práce spočívá na obecném výkladu a popisu problematiky Vídeňské úmluvy. Nejedná se o výklad komplexní, nýbrž o výklad těch vybraných ustanovení Vídeňské úmluvy, které jsou předmětem sporu 18. ročníku soutěže Vis Moot. Těmito spornými oblastmi jsou ustanovení týkající se uzavírání kupní smlouvy, ustanovení týkající se vad zboží a souladu zboží s kupní smlouvou a ustanovení týkající se prohlídky zboží a oznámení vad. Samozřejmostí je také výklad ustanovení upravujících výklad úkonů stran

a výklad ustanovení Vídeňské úmluvy (tzv. interpretační ustanovení, které jsou významné pro jakoukoli aplikaci Vídeňské úmluvy.

V dalších částech rigorózní práce byly výše uvedené oblasti Vídeňské úmluvy aplikovány na konkrétní spor. V těchto částech rigorózní práce bylo podrobně prozkoumáno každé příslušné ustanovení a byly prezentovány argumenty přicházející v úvahu jak pro kupujícího, tak pro prodávajícího. Tato argumentace byla v co nejvyšší míře podepřena relevantní judikaturou a také názory významných autorit v oblasti mezinárodního obchodu.

Vzhledem k tomu, že předmětný spor je konstruován tak, aby pozice obou stran byla vyrovnaná, je těžké říci, která ze stran má argumentačně silnější pozici, resp. která ze stran by příslušný spor vyhrála. Po diskusi s mnoha českými i zahraničními právníky účastnicími se soutěže Vis Moot a analyzujícími tento spor se dá vyslovit závěr, že otázka, zda bylo zboží dodáno v souladu s kupní smlouvou, vyznívá více ve prospěch Kupujícího. Tedy ve prospěch argumentu, že zboží nemělo vlastnosti vzorku a nehodilo se pro zvláštní účel.

Otázka včasné a řádné prohlídky a následně včasného a řádného oznámení vad bývá v tomto ročníku soutěže označována za argumentačně obzvlášť vyrovnanou. Mírně převažujícím názorem ovšem je, že tato otázka naopak vyznívá ve prospěch Prodávajícího, a tedy ve prospěch závěru, že i kdyby bylo zboží považováno za vadné, práva Kupujícího z vad zboží by zanikly v důsledku nedostatečné prohlídky a pozdního oznámení vad zboží.

Přílohy

Příloha č. 1

Albania Argentina Armenia Australia Austria Belarus Belgium Bosnia-Herzegovina Bulgaria

Burundi Canada Chile China Colombia Croatia Cuba Cyprus Czech Rep.

Denmark Ecuador Egypt El Salvador Estonia Finland France Gabon Georgia

Germany Greece Guinea Honduras Hungary Iceland Iraq Israel Italy

Japan South Korea Kyrgyzstan Latvia Lebanon Lesotho Liberia Lithuania Luxembourg

Macedonia Mauritania Mexico Moldova Mongolia Montenegro Netherlands New Zealand Norway

Paraguay Peru Poland Romania Russia St.Vincent Serbia Singapore Slovakia

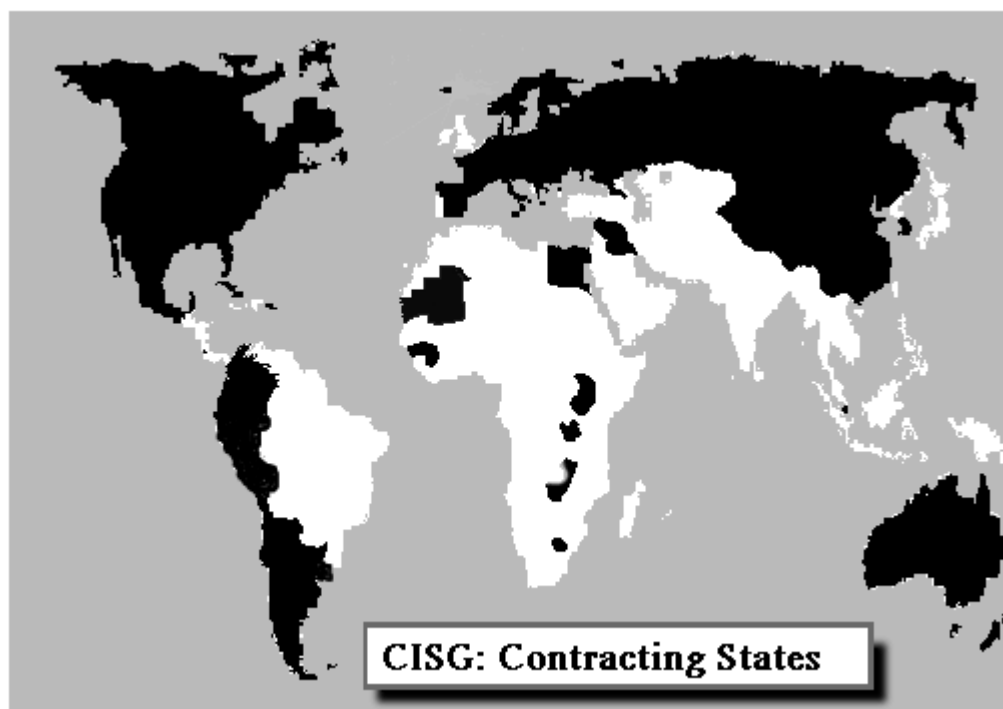

Slovenia Spain Sweden Switzerland Syria Uganda Ukraine United States Uruguay

Uzbekistan Zambia

Příloha č. 2

Příloha č. 3

OBJEDNÁVKA

TO

Nathaniel Frillstone
Equatoriana Fishing Ltd
Oceanside
Equatoriana
29 May 2008

per Email

ORDER FORM

Customer: Trawler Supply AS

Quantity: Approx 200 MT

Commodity: Landfrozen Whole Round Illex Danubecus

Origin: Danubia

Price: US USD 1,600/MT CIF Capital City

Quality: As per sample inspected. Grade A, iced on board and blast frozen immediately upon discharge. Certified fit for human consumption

Packing: Poly-lined block

Payment: Irrevocable & confirmed L/C at 30 days from B/L date

Shipment Schedule:

Vessel: TBA

Load Port: TBA

ETD: Prompt upon receipt of L/C

ETA: TBA

Final Dest: Capital City, Mediterraneo

Label- all cartons with English labels

Příloha č. 4

POTVRZENÍ OBJEDNÁVKY

DATE: 29 May 2008

SALE CONFIRMATION I 7533

-Subject to Receipt of L/CAs

per your purchase order dated today, we are pleased to confirm the following order:

Fishing Order: I 7533

Customer: Trawler Supply AS

Quantity: Approx 200 MT shipped in 20ft containers

Commodity: Landfrozen Whole Round Illex (illex danubecus)

Origin: Danubia

Price: US \$1,600/MT CIF Capital City

Grading: 2007/2008 Catch

Quality: As per sample already received. Grade A. Iced on board and blast frozen immediately upon discharge. Fit for human consumption.

Packing: 10 kg poly-lined block per master carton

Payment: Irrevocable & confirmed L/C at 30 days from B/L date

Shipment Schedule:

Vessel: TBA

Load Port: La Puerta, Oceania

ETD: Prompt upon receipt of L/C

ETA: TBA

Final Dest: Capital City, Mediterraneo

Dispute Settlement:

All disputes arising out of or related to this contract shall be settled by arbitration under the Rules of the Chamber of Arbitration of Milan (the Rules), by three arbitrators. Each party shall appoint one arbitrator and the two arbitrators shall appoint the presiding arbitrator. The arbitration will be conducted in the English language. The place of arbitration is Vindobona, Danubia.

Label- all cartons with English labels

L/C- please ensure that L/C is established immediately for this consignment

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

PRAMENY PRÁVA

Nařízení č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy („nařízení Řím I“)

Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy („Římská úmluva“)

Úmluva Organizace spojených národů o smlouvách o mezinárodní koupi zboží z 11.4. 1980 (č. 160/1991 Sb.)

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky

Zákon č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním

Zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník

MONOGRAFIE

ABABOUC, Lahsen. *Fisheries and Aquaculture topics. Quality of fish and fish products*. FAO Fisheries and Aquaculture Department. Řím, 2005.

ANDERSEN, Camilla Baasch. *Exceptions to the Notification Rule – Are They Uniformly Interpreted?*, 9 Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration 1, 2005.

BIANCA, C.M.; BONNELL, M.J. *Commentary on the International Sales Law – The 1980 Vienna Sales Convention*. Milan: Giuffrè, 1987.

BRIDGE, Michael. *The International Sale of Goods. Law and Practice*. Oxford: Oxford University Press, 2007.

BRUNNER, Christoph. *UN-Kaufrecht – CISG. Kommentar zum Übereinkommen der Vereinten Nationen über Verträge über den Internationalen Warenverkauf von 1980*. Bern, 2004.

DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník; Komentář*. Praha: Polygon, 2002.

DIMATTEO, Larry, A., et al. *International Sales law: A critical Analysis of CISG Jurisprudence*. New York: Cambridge University Press, 2005.

ENDERLAIN, Fritz. *Rights and Obligations of the Seller under the UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods*. Oceana Publications, 1996.

FELLEMEGAS, John. *An International Approach to the Interpretation of the UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods (1980) as Uniform Sales Law*. Cambridge University Press, 2007.

FERRARI, F., FLECHTNER, H., BRAND, R.A.. *The Draft UNCITRAL Digest and Beyond*. Sellier, 2004.

FLETCHER, Ian; MISTELIS, Loukas; CREMONA, Marise. *Foundations and Perspectives of International Trade Law*. London: Sweet & Maxwell, 2001.

FOLSOM, Ralph H.; GORDON, Michael Wallace; SPANOGLE, John A. *International Business Transactions*. WEST PUBLISHING CO., St. Paul: 1996.

GAILLARD, E.; SAVAGE, J. *Fouchard, Gaillard, Goldman on International Commercial Arbitration*. KluwerLaw International: The Hague, Boston, London, 1999.

HERBER, Rolf; CZERWENKA, Beate. *Internationales Kaufrecht, Kommentar zu dem Übereinkommen der Vereinten Nationen vom 11. April 1980 über Verträge über den internationalen Warenkauf*. München: Beck, 1991.

HONNOLD, John; FLECHTNER, Harry, M. *Uniform law for international sales under the 1980 United Nations convention*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009.

HUBER, Peter; MULLIS, Alastair. *The CISG, A new textbook for students and practitioners*. Sellier, 2007.

KANDA, Antonín. *Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku*. Praha: Linde, 1999.

KANDA, Antonín. *Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (s komentářem)*. Praha: PP Agency, 1995.

KUČERA, Zdeněk. *Mezinárodní právo soukromé*. Brno - Plzeň: Doplněk a Aleš Čeněk, 2009.

KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008.

KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav; ZUNT, Vlastislav. *Úvod do studia českého práva mezinárodního obchodu*. Vydavatelství Západočeské univerzity, 1997.

LOOKOFSKY, Joseph. *Understanding the CISG*. Aalphen aan den Rijn (Netherlands): Kluwer Law International, 2008.

MAGGI, Michael. *Review of the Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)*. The Hague: Kluwer Law International, 2004.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. Praha: ASPI, a.s., 2006.

SCHLECHTRIEM, Peter. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. München: C. H. Beck, 1998.

SCHLECHTRIEM, Peter; BUTLER, Petra. *UN law on international sales: the UN Convention on the International Sale of Goods*. Berlin, Heidelberg: Springer-Verlag, 2009.

SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. Oxford: Oxford University Press, 2010.

SCHLECHTRIEM, Peter; WITZ, Claude. *Convention de Vienne sur les contrats de vente internationale de marchandises*. Dalloz, 2008.

SVATOŠ, Miroslav a kolektiv. *Zahraniční obchod teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009.

ŠVARC, Zbyněk. *Vybrané otázky práva mezinárodního obchodu*. Vysoká škola ekonomická v Praze, 1998.

VON STAUDINGER, J. *Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen. Wiener UN-Kaufrecht (CISG)*. Sellier-de Gruyter, Berlin, 1999.

ZELLER, Bruno. *CISG and the Unification of International Trade Law*. Abingdon: Routledge-Cavendish, 2007.

ČLÁNKY

ANDERSEN, Camilla Baasch. *The Duty to Examine Goods under the Uniform International Sales Law - An Analysis of Article 38 CISG*, 18. European Business Law Review, 2007

BERGSTEN, Eric. CISG Advisory Council, *Opinion No. 2, Examination of the Goods and Notice of Non-Conformity: Art. 38&39*. Rapporteur: Prof. Eric E. Bergsten, Emeritus, Pace University School of Law, New York, 2004.

FERRARI, Franco. *Tribunale di Vigevano: Specific Aspects of the CISG Uniformly Dealt With*, 20 Journal of Law and Commerce, 2001.

MAGNUS, Ulrich. *Last Shot vs. Knock Out – Still Battle over the Battle of Forms Under the CISG*, Reproduced from Ross Cranston, Jan Ramberg & Jacob Ziegel, eds., *Commercial Law Challenges in the 21st Century*; Jan Hellner in memoriam, Stockholm Centre for Commercial Law Juridiskainstitutionen, 2007.

MATCON, A.S. *Zpráva Organizace pro výživu a zemědělství (FAO Report), Analysis of the Estonian Distant - Water Fisheries*, Report Prepared for the Project “Rationalization of the Distant-Water Fishing Fleets”. Řím, 1995.

MORAN, M. et. al. *FDRC Project No 2000/138. Minimising the cost of future stock monitoring, and assessment of the potential for increased yields from the oceanic snapper, Pagrus auratus, stock off Shark Bay*. 2005

NICOLAS, Barry. *The Vienna Convention on International Sales Law*. Law quarterly review: 1989.

O'SULLIVAN, Sandra, JEBREEN, Eddie. *Fisheries Long Term Monitoring Program - Summary of Stout Whiting (Sillago Robusta)*. Survey Results: 1991–2006. Brisbane: 2007.

SCHWENZER, Ingeborg. *National Preconceptions that Endanger Uniformity*. 19 Pace International Law Review 1, 2007.

THOMPSON, Danielle Alexis. *Buyer Beware: German Interpretation of the CISG Has Led to Results Unfavorable to Buyers*, 19 Journal of Law and Commerce, 2000.

ZELLER, Bruno. *Determining the Contractual Intent of the Parties under the CISG and the Common Law*. European Journal of Law Reform 4. 2002.

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://www.cisg.law.pace.edu/>

<http://cisgw3.law.pace.edu/>

Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, dostupný na:
<http://www.globalsaleslaw.org/index.cfm?pageID=644>

<http://www.globalsaleslaw.org>

http://www.un.org/Depts/DGACM/faq_languages.htm

http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/sale_goods/1980CISG_status.html

<http://www.uncitral.org/clout/showSearchDocument.do>

<http://www.unilex.info/>

SUMMARY

International trade is an inevitable part of our day-to-day life. It is important to be aware of the significance of international trade in Europe and of the dependence of relatively small countries on foreign trade. The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (hereinafter referred to as „**CISG**“) has been a great success in promoting and facilitating international trade in goods. As of 7 July 2010 there were 76 states from every corner of the world party to the CISG. Among these are countries from both, industrial nations and developing states.

There are of course also several problematic issues concerning the CISG, such as that the CISG is not a “uniform“ law for international sale of goods as it was intended to be or that the interpretation of the text differs from country to country. However, the CISG is the uniform international sales law of countries that account for over three-quarters of all world trade (*please see Annex no. 1 and 2*). The purpose of this thesis is therefore to provide a profound analysis of particular parts of the CISG in order to prove that the CISG is a modern document which can unify international trade to a great extent and that it should not be overlooked and pushed aside by businessmen, attorneys or even judges and arbitrators.

The first chapter provides a brief introduction to issues of international trade and history of the CISG and the process of its adoption which started nearly a hundred years ago.

Second chapter is composed of detailed analysis of selected parts of the CISG. This analysis starts with general issues concerning application of the CISG. Thesis continues with description of formation of the contract which is composed of valid offer and acceptance. Further on, the provisions concerning the quality of goods and conformity of goods with a particular sales contract are analysed. In the last part of this chapter, provisions concerning examination of goods and provisions dealing with the notification of a non-conformity of goods are dealt with.

Third chapter consists of application of already generally analysed provisions of the CISG on a particular dispute. This dispute constitutes the problem of the 18th annual Vis Moot competition. The core of this dispute between a seller and a buyer is based on a delivery of frozen squid which, according to the buyer was not in conformity with the sales contract. On the other hand, the seller argues that not only it delivered goods in conformity with the contract but also that the buyer lost its right to rely on the lack of conformity as it did not exercise a proper and timely examination and did not notify the buyer of the alleged non-conformity in time.

The purpose of this thesis was not the resolution of the dispute between the buyer and the seller, but a structured presentation possible ways of argumentation in favour of both parties.

ABSTRACT

The subject of this thesis is an analysis of selected provisions of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods („**CISG**“). The selection of these particular provisions arises from the main purpose of this thesis, which is their application on a particular dispute. The analysed and discussed dispute is the problem of the 18th Willem C. Vis International Arbitration Moot („**Vis Moot**“).

The first chapter provides a brief introduction to issues of international trade and history of the CISG. Second chapter is composed of detailed analysis of selected parts of the CISG which are consequently applied in the dispute. This analysis starts with general issues concerning application of the CISG. Thesis continues with a description of formation of a contract which is composed of valid offer and acceptance. Further on, the provisions concerning conformity of goods with a particular sales contract are analysed. In the last part of this chapter, provisions concerning examination of goods and provisions dealing with the notification of non-conformity of goods are dealt with. Third chapter consists of application of already generally analysed provisions of the CISG on the particular dispute. This chapter is subdivided into sections providing arguments applicable in the particular dispute for the buyer and for the seller.

ABSTRAKT

Předmětem této rigorózní práce je analýza vybraných ustanovení tzv. Vídeňské úmluvy o smlouvách o mezinárodní koupi zboží. Výběr analyzovaných ustanovení je dán hlavním účelem této práce, kterým je aplikace Vídeňské úmluvy na konkrétní spor z kupní smlouvy. Sporem, který je předmětem této rigorózní práce je případ 18. ročníku soutěže Willem C. Vis International Arbitration Moot („**Vis Moot**“).

Obsahem první kapitoly je úvod do problematiky mezinárodního obchodu, stručný historický popis tvorby Vídeňské úmluvy a výklad problematiky kolizních norem. Druhá kapitola je zaměřena na co nejpodrobnější výklad vybraných ustanovení Vídeňské úmluvy, jež budou dále aplikovány

v předmětném sporu. V této části rigorózní práce je tedy popsána problematika výkladu kupní smlouvy a uzavírání kupní smlouvy tvořené nabídkou a jejím přijetím. Dále jsou analyzovány ustanovení týkající se souladu zboží s kupní smlouvou. V závěru této kapitoly je rozebrána problematika prohlídky zboží a řádného oznámení vad. Třetí kapitolu tvoří strukturovaná argumentace použitelná v předmětném sporu jak ve prospěch kupujícího, tak ve prospěch prodávajícího.

Stanislav Kuba

Aplikace Vídeňské úmluvy ve sporu z kupní smlouvy

Klíčová slova: Vídeňská úmluva o mezinárodní koupi zboží, kupní smlouva, mezinárodní obchod, obchod se zbožím

Stanislav Kuba

Application of the UN Convention on the International Sale of Goods in a particular dispute

Key words: Vienna Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG), sales contract, international trade, trade in goods

2011